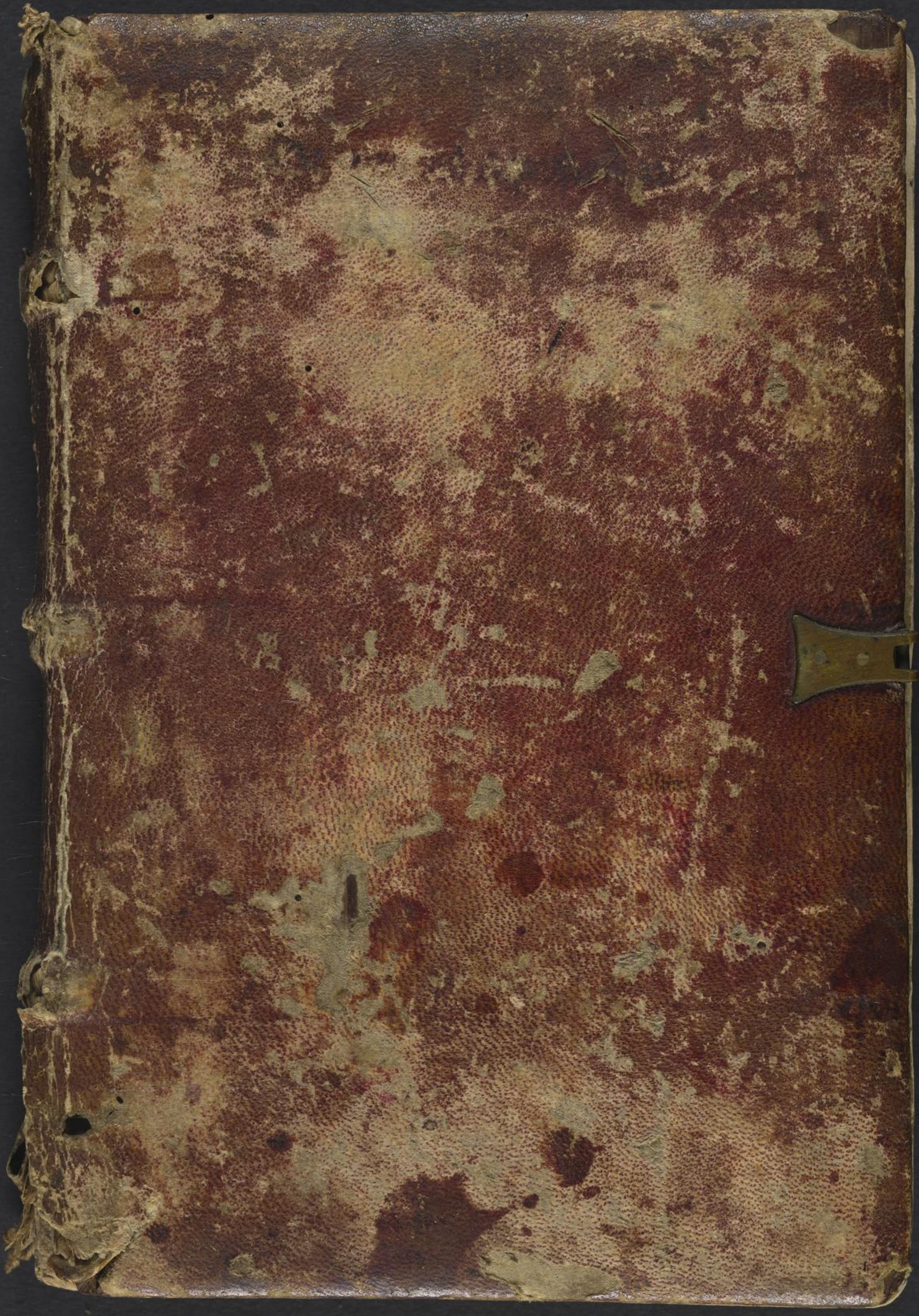

[illegible]
partem constituentis predicte Theoderico notario [illegible] infrascripto in personam publicam stipulanti et recipienti [illegible]
[illegible] ratum gratum atque firmum perpetuo habituros omne id totum et quicquid per dictos suos procuratores a[illegible]
actum factum [illegible] gestum vel procuratum fuerit in premissis aut aliquo premissorum necnon eosdem suos procuratores premi[ssos]
relevare [illegible] et indempnes [illegible] cum omnibus suis clausulis necessariis et oportunis sub pena et obligatione [illegible]
quibus omnibus et singulis prefatus Johannes constituens sibi a me notario publico infrascripto publicum fieri [instrumentum]
habitatore reverendissimi in Christo patris et domini domini .. Cardinalis Bononiensis sita in regione [illegible] Rome Sub anno [illegible]
presentibus ibidem discretis viris Johanne Jacopinichof Lubberto Overhof de Oetmersem et Johanne de T[illegible]
vocatis specialiter et rogatis

Et ego Theodericus ter Steghen clericus Traiectensis diocesis Publicus imperiali au[ctoritate notarius]
omnibusque aliis et singulis dum sic ut premittitur per prefatum constituentem agerentur et [illegible]
fieri et audivi Ideo hoc presens publicum instrumentum per me scriptum exinde con[feci]
signoque et nomine meis solitis et consuetis signavi rogatus et requisitus in [illegible]

E
Ms. 219.1

Ptinet mon° in elzeghem

dedi Gerhardo nepoti meo

ptinz moñ° regularīū in elsenghen

[illegible] iste liber [illegible] Henric

Reugerinck [illegible]

Iste liber tractat de meditacia passionis [illegible]

438 Meditations on the Passion of Our Lord, with Prayers, MANUSCRIPT *on paper, in* LATIN, *in an old cursive hand, in black and red, oaken boards covered with leather, with the leaves of an old MS. used as fly-leaves* 4to, SÆC. XV.

Inspice et fac secundum exemplar quod tibi in mo-
te monstratum est. Exo. 25. Et si christus ubique in
scriptura dicatur mons racione summitatis sue excel-
lentissime perfectionis maxime tamen exaltatus in cruce mons
dicitur racione sublimitatis miri sue sacratissime passionis.
In hoc ergo monte christo videlicet crucifixo hodie mon-
stratum est nobis exemplar diligenter inspiciendum et
efficaciter imitandum. Non enim sufficit christiano christum pas-
sum inspicere, nam hoc fecerunt iudei et gentiles sui
crucifixores. Sed exigitur eciam secundum exemplar monstra-
tum operari et facere. Et hoc est quod dicitur cuilibet
fideli in verbis propositis: Inspice et fac secundum exem-
plar dominice passionis quam tibi per intimam compassionem
hodie spiritualiter incorporando et fac secundum illud ex-
emplar ipsum efficaciter imitando. Et utique hoc docet
beatus petrus 1 pet. 2. Christus igitur qui nobis passus est. Ecce primum
quod est diligenter cordis oculis inspiciendum. Vobis relin-
quens exemplum ut sequamini vestigia eius. Ecce secundum
quod est efficaciter in facto imitandum. Idcirco circa hec duo
versabitur nostra consideracio in toto processu istius beate passi-
onis ita quod circa quemlibet articulum primo quod christus pass-
us est inspiciemus. 2° quod nos secundum illud exemplar debe-
amus facere documenta subiciemus. Circa primum scien-
dum quod si nos omnia que christus in mundo passus est vellemus
narrare innumerabilia utique essent. Et si [illegible]
berentur totus mundus capere non posset [illegible]

essent libri. Et Iohannes dicit in fine ewangelij sui
Pertinet tamen tota vita xpi in terris quedam passio fuit
Nimirum tamen eciam tota vita cunctis xpianis hominibus si secundum
ewangelium vivat quedam crux atque martirium sit ut dicit
Augustinus. Quanto magis hoc indubitabile est de ipso
domino xpo qui ewangelium condidit et in seipso perfectissime
adimplevit. Exordiendo enim a primordio nativitatis sue
Inspice enim quam pauper natus fuit quia nec domicilium habuit
nec vestes sed in vili diversorio natus, ipse super
feno exiguo cum bruta animalia reclinatus, pannis vi-
libus involutus, octavo die pro nobis circumcisus, nam pro nobis
cepit sanguinem suum fundere. Deinde persecucionem hero-
dis fugiens in egiptum deportatus. Et inde denuo redi-
ens per tota puericia et adolescencia sua parentibus
subiectus. Et non dubium quin in magna paupertate
educatus. De hinc adveniente tempore passionis sue. Inspice
quomodo ieiunio xl dierum consummato maceratus fuit
et quantas tunc a diabolo temptaciones sustinuit. Quantas
eciam iniurias et contumelias a iudeis frequenter passus
fuit. Nunc dicentibus ipsum a demone obsessum. Nunc sa-
maritanum. Nunc voratorem carnium et potatorem
vini. Nunc de fornicacione natum. Nunc blasphemum.
Nunc seductorem populi. nunc hominem peccatorem. Nunc medda
et alia multa blasphematores dicebat in eum ibi
[illegible]c. 22. Et nichilominus ad facta iniuriosa sepe pre-
[illegible]acceptabat. nunc volentes eum lapidare nunc
[illegible] superius precipitare. Inspiciamus eciam cum quanto

laborem dixit quod cotidie erat predicans in templo et in sina-
gogis et de ciuitate in ciuitatem et de terra in terram ambu-
lauit. In oratione sepe pernoctauit. infirmos multos cura-
uit. obsessos a demonibus liberauit. mortuos suscitauit.
multitudinem esurientium pauit. Cum nichilominus in hiis omnibus
nature legibus subiectus. fame. siti. frigore. estu. [illegible]
ymbribus. vigiliis. ieiuniis. ceteris quod infirmantibus hominibus
absque tamen peccato expositus fuit. Ecce quomodo tota vita
sua in laboribus et passionibus fuit. Sed omnibus talibus passio-
nibus hodierne diei antecedentibus omissis. Incipiens
ab eo loco ubi Johannes passionem Christi inchoat. Cum nichilo-
minus verba ewangelistarum dicta de eadem passione simul ad
seriem historie conuertendo. Non est intencionis mee cuncta
singula gesta historie passionis enarrare. Sed cuncta illa
precipue puncta in quibus singulis Christus aliquid notabile passus
fuit quasi omnia ad hos articulos reducuntur. Hanc licet
plage vulnerum Christi fuerunt multiplices. Fuerunt quippe
quinque milia cccc lxxx. Vnde versus. Septuaginta quinque
quater centum milia quinque tot fert Christus pro nobis vulnera
passus. Ut habetur in reuelatione facta aliquibus deuotis per-
sonis dicendo videlicet qualibet plaga flagellationis
pro uno vulnere et punctura cuiuslibet spine pro vulnere
uno. Unde quidam dixit cotidie xv pater noster in memo-
riam [illegible] passionis Christi per unum annum continuum hoc com-
pleto anno cuilibet vulneri dixit unum pater noster
quod tot sunt vulnera quot dies in annis quindecim et

resultat numerus praetaxatus Quemadmodum oratio multum efficax esse
probatur Vel si quis singulis feriis diebus quinque vicibus horarum
septies legit psalmum vicesimum nonum scilicet Exaltabo te
domine. Sic per circulum anni habebit tot versus quot Christi
vulnera habuit Vel nos ad primus flagellationem tota
accipiemus pro uno articulo et omnes spinarum puncturas
pro uno Et hoc modo omnes partes passiones Christi redu-
centur ad articulos lxx Cum quidem numerus bene congruit
misterio dominice passionis Sexagenarius enim constat
ex ductu senarii in denarium Est enim senarius numerorum
perfectiorum primus Et denarius est numerus decalogi preceptorum
Unde sexagenarius perfectam decalogi importat observantiam
quam utique Christus in sua passione per antonomasiam
adimplevit Quinarius vero cum super infertur ad vulnera
Christi principalia que fuerunt quinque ymmo etiam tota univer-
sitas vulnerum passionis Christi secundum numerum praetaxatum
resolvitur in quinarium quia partes numeri quinque milia
cccc lxxv in se includendo per quinque multiplicemus quod mille
sies nonagesies quinquies quinque reddunt numerum preno-
tatum Cuius etiam omnes partes singule congruunt misterio
dominice passionis Millenarius enim quia est ultimus limes
numerorum ultimam et supremam perfectionem in hac vita
[illegible] possibilem insinuat Quam utique Christus in passione
sua in summo adimplevit Nonagenarius vero quia constat

q(uia) ductu denarii i(n) nouenariu(m) / desig(na)t noue(m) ordines
angeloꝝ int(er) q(uo)s ducim(ur) p(er) obseruan(tiam) decalogi p(re)cep
toꝝ / et hoc n(on) n(isi) p(er) meritu(m) passionis xp(ist)i Continua(tur)
aut(em) ad quinq(ue) sensus refert(ur) i(n) q(ui)b(us) o(mn)ib(us) xp(istu)s passus
fuit ut sensus n(ost)ros p(ri)mis corruptos reintegraret
Circa se(cundu)m e(st) sc(ie)ndu(m) q(uod) sic(ut) dicit b(ea)t(u)s augustinus
i(n) libro de vera religione Non solu(m) q(ui)cq(ui)d boni xp(istu)s
i(n) t(er)ris s(ed) etia(m) q(ui)cq(ui)d mali sustinuit totu(m) disciplina moꝝ
fuit Unde passio d(omi)ni i(n) se complectit(ur) o(mn)em p(er)fc(ti)o(n)em
ho(min)i possibile(m) i(n) hac vita Cu(m) o(mn)ia op(er)a p(er)fc(ti)o(n)is
q(ue) xp(istu)s vmq(uam) i(n) ewange(li)o docuit / ip(s)e i(n) seip(s)o i(n)
sua passio(n)e p(er)fectissi(m)e adimplevit Itaq(ue) i(n) cruce e(st) d(omi)n(u)s
fons legis et scripture In passio(n)e e(st) su(m)ma o(mn)is
p(er)fectio(n)is In morte ip(s)ius e(st) co(n)su(m)matio o(mn)is s(er)monis
Unde ap(osto)l(u)s .j. coꝝ dicebat · Non iudicaui me aliq(ui)d
scire int(er) vos n(isi) ih(esu)m xp(istu)m et hu(n)c crucifixu(m) Nempe
q(ui)a hoc scire e(st) o(mn)ia scire q(ue) spectat ad salute(m) Nam
si de paup(er)tate voluntaria agit(ur) / q(ui)s vmq(uam) pauperior
xp(ist)o nudo pendente i(n) cruce ubi nec habebat ubi
capud suu(m) reclinaret Si de obediencia et humilitate
loq(ui)m(ur) / q(ui)s vmq(uam) se i(n) ta(n)tu(m) humiliauit et exinaniuit
ut sic(ut) xp(istu)s q(ui) f(ac)t(u)s e(st) obediens vsq(ue) ad mortem Si
de castitate virginali mencio sit / q(ui)s castior eo cui(us)
mat(er) v(ir)go e(st) cui(us) p(at)r(e)m fe(min)am nescit Si de caritate
s(er)mo fuit / q(ui)s vmq(ua)m maiore(m) vel ta(n)ta(m) caritatem ha
buerit q(uam) xp(istu)s q(ui) i(n) passio(n)e sua posuit a(n)i(m)am sua(m)

p amicis suis Item si de paciencia agitur tota passio excel-
lentissima xpi paciencia demonstrat Si de contemptu
mundi et abstraccione a rebus mundialibus loquitur quis unquam
elongatior et abstraccior fuit ab omnibus terrenis quam xpus
in cruce super terra et super omnia terrena elevatus et abstractus
Si de abstinencia et ieiunio seu victus inedia fiat
mencio xpus nil gustavit in passione sua nisi fel et ace-
tum vel mirratum vinum Si de corporis castigacione quis
unquam corpus fuit in tantum castigatum quantum corpus domini in
cruce Si de efficacia oracionis fiat sermo quis unquam
efficacius oravit xpo qui ex vehementi affectione oracionis
guttas sanguineas sudavit Si de elemosinarum
largicione et aliis misericordie operibus loquitur quis unquam maiorem
elemosinam dedit quam ipse xpus qui ipsum corpus suum in
cibum et sanguinem suum in potum nobis pauperibus in
perpetua elemosina dedit Infirmos eciam visitavit
dum infirma discipulorum corda confortavit et egros mul-
tos curavit Captivos multos in libis redemit Mortu-
os de sepulchris suscitavit Si de dileccione inimicorum
agitur In cruce pendens pro suis crucifixoribus oravit
Si de dimissione offensarum loquitur quis unquam liberalius
dimisit debita debitoribus quam xpus qui latroni non
solum debita dimisit sed et sibi paradisum promisit Et si
de similibus in ducendo per singula opera super erogacionis
que omnia in passione xpi si bene contuimus supererogaverit

ad completa tuemus quod et nos si passi imitatores xpi
esse volumus adimplere debemus vel in facto vel in desiderio
vel in misterio Unde sicud dicit Iheronimus super matheum Singula
ea que circa dominum in passione eius iudei et alii gentes
fecerunt. nobis tamen credentibus alia mente fecerunt. nobis tamen
credentibus mistica afferunt sacramenta Sicud est cayphas
qui dixit oportet esse hominem mori pro populo nesciunt
quid diceret et tamen prophetauit Sic … eciam de singulis
gestis dominice passionis que nos respicere debemus et secundum
exemplar eorum facere Inspice igitur et fac secundum exemplar
Notandum quod infrascripti hore articuli distinguntur in septem
partes secundum septem horas canonicas nec accipiuntur hore
hic punctualiter sed large prout dicitur aliquid fieri hora
sexta quod fuit circa horam sextam sicud est Johannes
dicit Erat autem hora quasi sexta Jo. 19. Et secundum
hunc modum loquendi primus articulus respicit horam ma
tutinalem pro eo quod accidit in profunda nocte Unde dum
adhuc egressi essent trans torrentem cedron premisit
Johannes Erat autem nox Jo. 13. Cum … iudas accepta
buccella exiuit Et post ihesus fecit sermonem lo
gum altum et profundum et orauit pro discipulis ad patrem
Et post hec omnia egressi sunt trans torrentem cedron
Et tunc cum recepit … cohortem erat iam circa mediam
noctem quare non inconvenienter iste articulus refertur ad
horam matutinalem Porro secundum istum modum hora

maturia habet xx articulos Hora vero prima octo
Hora tercia xii Hora sexta 18 Hora nona v Hora ves
pertina unum Hora completorii unum Ut autem de
eisdem articulis plenior evidentia habeatur cuilibet
articulo premitti unum theorema per modum orationis
In quo utrumque premissorum scilicet tam articulus passionis
quam exemplar imitationis breviter exprimatur Et hec
theoremata deserviunt nobis ad duo videlicet ad
sumariam recollectionem illorum que sub illo articulo
continentur Et ad secundum devotionem circa quam sancte
easdem orationes legere debent per horas dominice passionis
Quicumque istas hos orationes quotidie dixerit continu-
ando hoc per viii septimanas cum una die hic perfi
ciet numerum plagarum christi supra notatum Et debet habere
hos [illegible] orationes pro maiori complemento semper unam
orationem ad unum vulnus ut plaga christi respondeo
Legerit autem hec orationes cum [illegible] deus respice
semper quinque usque ad horam qualibet cum gloria patri
Et tunc [illegible] usque ad completorium rema-
nebunt [illegible] solum quatuor usque ad designandum
quod effectus passionis christi numquam complebitur in hac vita sed
in resurrectione futura Et ut in recolendo istos articulos
dominice passionis devotio magis augeatur dicat quod christi
passio est ita debet homini esse accepta et grata ac si pro
ipso solummodo salute ea sit passus et propter hoc orationes iste

oes in singulis nris sic formare

Primus articulus ... dnice passionis est pauoris et tristicie assumpcio. Ita ut dicit augustinus. Cena dni facta et pedum lotione celebrata in tracto cum simone leproso quem post cenam ad discipulos fecit. Admirata orde ad patrem Johes passione sua sic exorsus est.

Egressus ihesus cum discipulis suis trans torrentem cedron venit in villam montis oliueti que dicitur getsemani Et erat ibi ortus in quem introiuit ipse et discipuli eius Et ait illis sedete hic donec vadam illuc et orem Vos quoque orate ut non intretis in temptacionem Et assumpto petro et duobus filiis zebedei scilicet jacobo et johanne tanquam secretioribus qui etiam in monte viderant gloriam transfiguracionis Cepit contristari et mestus esse Marcus dicit pauere et tedere et in eodem tedet Tunc ait illis tristis est anima mea usque ad mortem Hic est primus punctus passionis dni videlicet pauor et tristicia qua pro nobis passus est Assumpsit autem xpc istam tristiciam propter tria Primo scilicet [illegible] veritate assumpti hominis compareret naturale quippe est homini timere mortem Quia ut dicit damascenus Est enim naturalis nolente anima diuidi a corpore propter eam que de principio est a conditore imposita naturalem familiaritatem Ex hoc notandum tristicia vel contristatus est dns [illegible] et quod quedam tristicia et quedam timor racionem subiugens et ducens hominem in peccatum Sicut petrus timore negauit xpm Et talem timorem non timuit xpc Est et alius timor moderatus qui naturalis est omni homini et est sine peccato sicut fames et sitis et tales passiones fuerunt in xpo dno et ipse naturaliter

horrent morte et penas acerbissimas quas presumit se passurum. Aliter tamen fuerunt predicte passiones in Christo quam in nobis. In nobis enim plerumque huiusmodi passiones preveniunt iudicium rationis et ipsum voluntatis. In Christo autem semper sequebantur rationem et voluntatem. Unde volens esuriit, volens timuit et volens contristatus est. Ipsa ergo tristicia ita fuit naturalis quod tamen fuit voluntaria et rationalis. Et ideo signanter dicit ewangelista hic quod cepit contristari et cepit pavere. Non dicit fuit contristatus ut pavefactus. Et hoc ideo quia passio in eius anima non dominabatur sed statim eam suppressit. Aliud est contristari et aliud incipere contristari ut dicit Ieronimus. Unde etiam signanter dominus dixit Tristis est anima mea usque ad mortem. Ubi anima accipitur quod pro parte sensitiva in qua sunt passiones non autem in ratione. Rima ergo timor et tristicia ceperunt surgere in parte sensitiva sed nondum pervenerunt ad eius animum sive mentem. Ideo dixit Tristis est anima mea et non animus. Etiam alibi dixerat Nunc anima mea turbata est. Dixit etiam signanter usque ad mortem non dixit propter mortem quia ut dicit Ieronimus Contristabatur dominus non pavore patiendi timore sed dominante in eius animo Et ipse qui ad hoc venerat ut pateretur et petrum temeritatem arguerat cum vellet eum avertere a passione dicens Absit a te domine non erit tibi hoc. Et ideo dicit ad mortem secundum originem quasi dicat tristicia recipitur in me non semper sed usque tempus mortis ut cum mortuus

ſucs pria moriet' et vniuſe tſtitie ul uſq ad
mortem excluſiue q.d. Triſt e aia nra ppt mor-
tem quam ſuſtine volo Et ſi quis Quare ergo
tſtabat Rndt theo ppt ifirma mebra ſua vi-
delicz ppt ifelicissimu Judam et ſcandalu om
diſcipulor et dcierdocem ppli Judeor z euerſione
miſere Jhrlm Et poſſum adde q to tſtabat qua
pſciuit q ta acerbe paſſioes ſue et mors ama
riſſia i mult adhuc hodie miſer z obſtiat
pctoribus fruſtraiu deberet Scdo aſſupſit pauo
rem et tſtitia p nob mebris ſuis ut ipe nras
tſtitias in ſe vinceret ſicut et morte nram ſua
morte deſtruxit Unde ambroſius dicit igt
xpe tſtitiam mea ſuſcipe ut ipam vinceret neq
eni fortitudis habz laude q ſtuporem vulnerum
mag qua dolore tuleit Tercio hos dr pauore
et triſtitia aſſupſit nob i exemplu et doctrina
moralem ut ſeqt Ex iſto articlo pla habem9
documeta Primu ut nob exeplo xpi diſcamus
timores et triſtitias ac paſſiones alias i nob
iſurgetes freno rois cohibe ne uſq ad aim
ptingant ſz i iferiore pte aie ſub voluntat ipio
gſtingat ut dcm e de xpo Scdm e ut ei9 ex-
emplo diſcamus nos deſpeare no debe ſi aliqn
nob ſurripiat tſtitia timor ul puſillanitas i obſequio
dino Sicut auguſtinus / moriturus / tſtatus e triſtis ut
doceret mebra ſuos no debe deſperare ſi i hoa paſſiones

ſurripiat triſticia qua tu timuit Tercium ē ut nos
diſcamus cõpati ꝓximis i neceſſitatib9 eoꝝ ſicud
xpi cõpaſſus fuit nõ ꝗ ſe ſꝫ ꝗ alijs ut dictum ē ſcdm
bonum intellectum Qm ſuſcaris aſſumpſit petrum et iacobo
et iohe cepit meſtus eē quo nõ aut triſtis ē ꝗꝛ
aſſumat illos ſꝫ eē cepit illis aſſumptis dicitur io
nõ de ſe ſꝫ de eis quos aſſumpſerat orta ē meſti
tudo Quartum documentum ē ut exemplo xpi diſ
camus triſticias et turbacoes nras ad deum cum
orōe referre ſicud fecit ipe qn̄ cum dixiſſet io. 12o.
Nunc aīa mea turbata ē mox adiecit Et quid
dicam pater ſaluifica me Ex hac hora Et ſic i
ſua turbacōe cõfugit ad oracoem Vnde ecia fecit
hic nã ſtatim ut dixerat iſtud ubum Triſtis ē aīa
mea uiuit ad oradum Qm ſubdit ewangeliſta Suſtine
te hic et vigilate Et egreſſus puſillum quantum
iactus ē lapidis ꝓcidit i faciē ſuā ſup terra orans
et dicens Mi pr ſi poſſibile ē tranſeat a me calix
iſte .i. experimentum paſſionis verumptum nõ ſicud ego
volo ſꝫ ſicud tu Et ſic ter orauit eundē ſmone
interpolatē ter eundo ad diſcipulos iuenit eos dor
mientes ꝓ triſticia quibus dixit Sic nõ potuiſtis vna
hora vigilare mecum vigilate et orate ne intretis
i temptacoez Et ſcdā vice ... orauit anxius quam
fco ē ſudor eius ſicud gutte ſanguinis ut patet
i ſexto articulo Ex hijs ſumuntur documenta que ſe
quuntur Quintum documentum ē ꝙ nos orare volentes

debemus secedere ab hominibus ad aliquem locum secretum sicut fecit
xpistus Secundo ut nos exemplo xpi addiscamus quod
quasi orationes petimus semper in fine orationis nos divine vo-
luntati committamus sicut fecit xpistus qui pluries oravit
Jo. 12. Pater clarifica me ex hac hora sed venit dicens
pater clarifica nomen tuum Secundo et sic pluries orans
dixit Mt. pater si possibile est transfer calicem hunc a me
verumptamen non sicut ego volo sed sicut tu vis et nos
omnes infirmitates tribulationes penas et infirmitates nostras
et si petamus ab eis liberari semper post orationem committamus
divine voluntati Et per hoc eas in cor xpi reponamus
Oratores ut ipse eas in unione sue passionis confirmat
et offerat eas deo patri ad laudem et gloriam suam
Et ex hoc nostre tribulationes et passiones multum debi-
litantur Nam sicut passio xpi in celo et in terra infinitum
attulit fructum sic pene et quecumque tribulationes nostre
hoc modo xpo commisse in unione sui tam fructifere erunt
ut angelis in celo gloriam, iustis in terra meritum, pec-
catoribus veniam, purgandis animabus conferant refrigerium
Nimirum cum ipse dominus omnia que fiunt unicuique fideli sive
bona sive mala reputet sibi facta iuxta illud mathei
24. Quod uni ex minimis meis fecistis mihi fecistis Item
qui vos recipit me recipit et qui vos spernit me
spernit Et per hoc omnes passiones nostras conferenti rectas
ut deum sibi commissas xpistus tanquam suas offert
deo patri eo effectu et fructu ut deum mirum multum
gaudere debet unusquisque fidelis in suis tribulationibus et

penis quam quos patitur xpistus quam eo pati facere. Unde
legitur de beata felicitate quod cum reclusa esset in carcere
et dolores partus in ea subito irruerent quidam de
custodibus dixit ad eam. Cum modo facies tuam per
[illegible] venies si modo tanta [illegible] cruciare. Respondet
felicitas Nunc ego quod me patior ibi quod me deus
patietur. Confortio si quis aut in devotione sua
passionem domini in singulis ipsius articulis actu et ges-
tu se voluerit conformare quantum possibile est in illa mo-
rula devotionis In recogitando illum articulum fi-
deat semetipsum conformare cum gemitibus compaciendo
xpisto de sua spina propter nos assumpta Et si in
aliqua tribulatione sit illa turbacionem suam cum
spine xpisti uniat ut [illegible] vel si alia sicud
devocio demonstrabit

Secundus articulus

Secundus articulus est sudoris sanguinei in terra
defluxio de quo lucas dicit sic quod orante
ihesu apparuit illi angelus de celo confortans
eum et factus in agonia prolixius orabat Et
factus est sudor eius sicut gutte sanguinis de-
currentis in terram In hoc articulo sunt tria
primo quod apparuit ei angelus de celo confortans
eum etc. Circa hoc queritur ad quid ipse dominus cum
ipse esset deus indiguit confortatione angeli Ad
quod dicendum secundum bedam quod creator non indigebat
creature subsidio sed homo factus sicut nobis et propter
nos est contristatus sic et nobis et propter nos est confortatus
vel eciam secundum quosdam ut dicit theodolus (?) ipsa angeli

confortatus fuit xpo / glorificatus Dicebat enim angelus
Domine tua est virtus tu potes contra mortem genus liberare
humanum et filia Alibi legitur quod accesserunt angeli et
ministrabant ei / hic dicitur quod angelus confortabat Ut vero
designetur natura Natura divine nature angeli ministrant
humana vero confortatur Secundum dicitur est quod factus in ago
nia prolixius orabat / agonia est certamen contra mortem
quam agoniam etiam assumpsit propter nos Unde glosa app
propinquante morte certamen mentis nostre in se dominus expressit
quod metu quodam vero crebro patimur morituri / ut
postea paululum simus iacturi quod retinere non possunt
mutari Ut enim consideremus quod viam presentis vite nequaquam
sine culpa transire potuimus et quod ut hoc ipsum sy
reatu mo est quod laudabiliter gessimus si remota
pietate iudicemur metu in agonia constituimur
Tercium dicitur est quod factus est sudor eius sicut gutte
sanguinis decurrentis in terram / De sanguine isto dubi
taret forte aliquis an fuit naturalis et verus sanguis
xpi cum Beda dicat contra naturam esse sanguinem su
dare propter quod quidam dicunt et ait theodolus hoc magis
dicitur esse ab elevata ta sicut proverbialiter dicitur de eo qui
vehementer sudaverit quod sudavit sanguinem sicut etiam ve
hementer plorans aliquis dicitur sanguineas guttas plo
rare Volens quoque elevata tamen ipsos nunc quod grossis
sudoris guttis madebat similes guttas sanguinis
ad exemplum Et ideo non dicit quod sudavit sanguinem
sed quod factus est sudor sicut gutte sanguinis ut
hic sit sicut sit expressivum similitudinis non operativum
sed ego dico elevata tamen nichil proverbiale ut similitudinarium

q̄ nō ita fuit ibi refutasse de dni passioe alioqn
tota passio xpi posset calupniari p̄ fantasticales et
similitudinarias locucoes et sic misterium redeptois
nre i ludibriu verter q̄d absit ideo dico istas
guttas sudoris fuisse veru 2 nālem sanguie de
purissima carne xpi s3 nō nāli mō effusu q2 gt
natum ē sudare sanguie ut dicit beda vn san-
guis iste fuit miraculosus qntu ad modu effluēe
s3 fuit nālis qntu ad veritate existetie sicut eciā
oportet dicē de sanguie et aq̄ de late xpi ia
mortui q̄ fuit verus sanguis 2 vera aq̄ s3 mi
raculose effluxerunt de mortuo corpe Et hoc
ē q̄d dicit augustinus i smoe de passione xpi
sudor xpi factus ē sic gutte sanguinis decur
rentis i trā ondit veritate carnis s3 hoc q̄d de
late eius ia mortui tot̄ natam aq̄ veare et
sanguis effluxit testabatr corpus dni p9 morte
ēē victuru et mors eius vita nob daret hec
augustinus vn gnt dicitr q̄ sex vicibus sanguie
suu fudit pmo i circucisioe 2º i sudaroe 3º i
flagellacoe 4º i coronacoe 5º i crucifixioe 6º i
lateris aproe sic hoc q̄ effudebatr i circu
cisioe fuit verus sanguis nō similitudinarius ul p
ubialis et silr i flagellacoe coronacoe et vulne
racoe sic hic s3 cur vltrius qritr qre voluit dns
sudare sanguie ad qd pnt adduci quinq3 rcoes
pma sm aug9m ad figurandu q̄ de corpe suo
toto qd ē ecclesia manaturi erat sci et mrēs
2a ē 3m beda q̄ p trā sagne rigata declarat

tenens homines sanguine suo redimendos | 3a est 2m glosa
quod orans quod apostolis sanguinem sudavit ut declararet se
effectum sue passionis obtinuisse ut fide discipulorum quam terrena
adhuc fragilitas arguebat suo sanguine purgaret
Et quod illi scandali de morte eius pertulissent hortorum
ipse moriendo dolet | Quarta secundum glosam ut totum mundum
peccatis mortuum ad vitam resuscitaret | ideo sudorem
suum sanguineum ad terram decurrere volebat | Quinta ratio
potest esse quia christus expressum amorem et ardentissimum de-
siderium quo estuavit pati pro nostra salute iuxta illud
quod ipse dicebat desiderio desideravi etc. Et eius
timor humanus horrescens mortem adhuc amorem
certabat Christus quod dicebat dominus spiritus quidem promptus
est salutis ex amore ut patiar caro autem infirma et inde
timor passionis In illa ergo agonia quam amor divinus
in corde Christi cum timore humano totus sanguis Christi
exhilaratus movebatur quasi prius effluere ex vi amoris
impelleretur et si non posset expectare tempus quo effunderetur
Et in illa vehementia super effluentis amoris evapo-
rare potuerunt gutte sudoris sanguinei per corporis
poros Sicut enim secundum philosophos causa intrinseca sudoris
est calor naturalis dissolvens vaporem humidum Sic hic
sudoris supernaturalis causa potuit esse ardor excessivus
amoris redundans de corde Christi in totum corpus
suum quod dissolvebat illud humidum vaporosum | sicut
etiam ex vehementia amoris possibile esset hominem
naturaliter sudare Sed quod illud humidum in proposito fuit
sanguis et quod fuit in tanta copia quod decurrebat in terra

hoc eciam miraculosum ut dictum est Ex hoc articulo qua
ber ta documenta salutifera Prima ex primo dicto in
struimur quod sancti angeli assistunt nobis orantibus confor
tantes nos in oracione Et ideo dictum est quod non apparet se
sed apparet nobis et nobis orat dominus confortatus est ab
angelo Unde bernardus super cantica angeli psallen
tibus dignantur admisceri solent ut ibi prevenerunt
principes coniuncti psallentibus Et alibi In conspectu
angelorum psallam tibi etc Doleo proinde aliquos vestrum
in sacris vigiliis sopnio deprimi nec timere celi ve
neracionem sed in presencia principum tamquam mortuum apparere
cum ipsi vestra alacritate permoti vestris interesse solempnitatibus
delectentur Vereor ne vestram desidia abhominantes cum
indignacione recedant et incipiat unusquisque vestrum cum
gemitu dicere longe fecisti notos meos a me Pro certo
si se a nobis boni spiritus elongaverint impetus malorum
quis sustinebit Ex secundo vero dicto trahitur documentum
cum quod nos in agonia vel quacumque necessitate con
stituti debemus confugere ad oracionem Et quanto ne
cessitas maior tanto oracio prolixior debet esse
Unde ad hoc docendum dominus factus in agonia prolixius
orabat De 3o autem dicto quod est principale istius articuli
habetur documentum quod et nos in oracione debemus esse
ita intenti et fundi ut ex vehemencia intencionis et
fusione devocionis sudemus quasi sanguinem pro configura
cione passionis christi et ardorem dileccionis ad deum
Unde glosa prima 8o dicit quod caritas que nobis prestat sensum
fra est ipsa gemit ipsa orat et quod aures claude

no nouit q ca dedit | ymo etia ipa caritas gemit
et orat usqz ad guttas sanguis | qd fit cu qs orac
tato ardore deuocois accedit qd p amore dei si o
porteat sanguine suu funde no vereret Et talis
sic icalescit spu ut totus sanguis in corpore qsi
spui alludens spui et spualiter se exhibeat ad ex
sudandu Et ho i se psencies cu dno dic Spi
ritus qde pmptus e caro aut ifirma Venia cu
caro cofirmiter sua tam vehemente ardore deuo
cois suffre no pualet ideo qi sanguine eua
porat vel saltem p sanguine ardentes lacrimas
p oculos effudit Exemplu de sca maria mag
dalena Et bta monica mre augustini Et qm nos
ta vigorosa oroem effunde no valemus adim
gamus oroem nram oroi xpi q e aduocatus nr
apud prem et ipe iterpellat p nobis ymo ipe
orat nobiscu z illa oro e efficacissima et deo pri
accepta q filius i vnione orois xpi offert
qz etia efficaces sut lacrime orois et maiore ille
q recordacoe passiois xpi fudut pats ex qda
reuelacoe fra cuida sce psone de q legit qd ap
pareus ei dns i spu dixit Viro si qs recorda
coe mee passionis lacrimas fudeit cu deuocoe tam
gtar suscipe volo ac si ipe p me sit passus

Consorcio in recolendo ipm articula pcidat
tho i facie terra orando mente cogitet angelica
puria sibi tuc adesse Recogitet etia agone
sum futuru et conetur gtitu pt hre lacrimas ex

ꝯpassiōe et amore xpi q̄s si habē nō valeat ꝑ
oculos fundat salte lacrimas cordis

Tercius articulus ē vendicio Et q̄d licet
q̄li vendicio duos ar[ticu]los pmissos p̄cessit
tpe q̄ntu ad ei⁹ initiu subsecuta ē tn̄ q̄ntu
ad ei⁹ effectu Cu enī iudas abijt ad p̄ncipes sa-
cerdotū dixit illis Quid vultis m dare et hoc ami-
dit sola q̄tra predicte et tunc initiabatur ꝯtract⁹
sz nō ꝑficiebatur Vñ Marc⁹ dicit q ꝑmiserunt ei
pecuniam se daturos et iudas spopondit et sic
ꝑmissiōes hīc inde facte sunt ꝑ quas initiat⁹
fuit ꝯtract⁹ Sz p⁹ea pacta cena cū dixisset
dns iude q̄d facis fac ci⁹ Tunc ille ociuus ex-
ivit ad ꝯsumandū scel⁹ suū Et exiit egresso ihū
cū discipulis suis i monte oliueti iterū q̄ illa que
i duob⁹ articul predcīb⁹ dcā sunt agebatur Iu-
das consumato ꝯtractu accepit xxx argenteos
accepit cohortem et tunc vendicio apparuit i effectu
Deniq̄ iste ar[ticu]l⁹ vñ an medat int̄ pncta dure
passionis q ꝑ hoc pass⁹ ē maxima vilipē-
sione cū ipē q̄ ē summū bonū et infinite bonitatis
i quo sunt oēs thesauri reconditi ta vili fuit pcio
estimat⁹ Vñ Ier̄o⁹ Infelix iudas dapnū q̄d ex ef-
fusiōe vnguenti se habuisse credebat voluit mgri
pcio ꝯpensare Ita nō postulat summa ut salte
lucra videtur ꝑdicio sz q̄i vile credens magistrum
i ꝑate emencium posuit q̄ntū vellet dare Et
nō q̄ multu augebat dolore xpo q̄ a suo dis-

tipulo ⁊ uno qui duodecim de toto mundo electis in
tantum vilipensus fuit Dum in persona xpi caneret psalmus
Si inimicus meus maledixisset mihi sustinuissem utique Et
hic exclamant Crisostomus O demencia o cupiditatem
proditoris cuncta enim mala cupiditas procreavit Ob hanc
Judas captivus cupiditatis iam communionis mense
discipulatus ad monitoris suasionis quod oblitus Ex isto
articulo sequuntur tria moralia documenta Primum est ut caue
amus nobis ut ne etiam nos tam detestandum facinus sci
licet prodicionis et vendicionis xpi unquam perpetremus
Dicit enim beda quod multi usque hodie scelus inde et
dampnant ac mirantur deum quod suum pecunia vendere vel
iane et nephariam exhorret neque tamen cavent illa
tum quod muneribus falsum testimonium ⁊ iniquum iudicium
proferunt ipso facto deitatem negando dum quod deitas est
pro pecunia vendunt primo universaliter sicut dicit Ori
genes Vel quod temporalibus et mundialibus rebus iusticiam
destruunt deum qui iusticia est vendunt Item deum ven
dunt symoniaci quod gratia dei que in sacramentis et aliis sacra
tis et spiritualibus rebus operatur pro temporalibus rebus commutant
Et nota quod sicud symonie peccatum est tam in dante quam in reci
piente Sic non solum peccavit Judas in vendendo xpm
sed etiam iudei in emendo ipsum Emit autem a me xpm
qui dando mihi aliquid temporale pro spirituali aufert mihi xpm Ubi
gratia Sibi adulator dat mihi laudem falsam ex qua cor me
um extollitur aufert mihi xpm et ego consenciens vendo
ipsum nec tamen ille emendo retinet eum sed nec mihi nec sibi
Sicut fuit de Juda et de iudeis quorum neuter xpm
retinuit sed acquisitus est nobis xpianis Dicit Rabanus

Expulsa christiane in commercio inimicorum tuorum vendisti quod
Judas vendidit et iudeus emit hoc tu acquisivisti nam
enim est christus non iudeorum qui eum emerunt. Secundum est ut sicut
et nos vendi et vilipendi pro dei laude patiamur. qui enim rem
aliquam vendit illud quo rem vendit plus appreciatur quam preciam rem
dum si quis te minoris valoris in corde suo et factis suis
estimet quam forte sis non turberis maxime in causa dei. Si enim
ipse dominus et salvator noster pro nobis dignatus est exiguo precio
vendi et vilipendi iniuste nos qui iuste vilipensibiles su-
mus quare vendi et viles existimari si condicionis nostre miseriam
appreciemus volumus cur non pro christo vilipendi immo michil
pendi patiamur quibus ergo christus [illegible] sustinuit [illegible]
Exemplum de beato marcello papa et beato paulino episcopo. Ter-
tium documentum est quod homo debet tempus vendere pro regno
celorum Si enim regnum celorum venale est et tantum valet
quantum habes ut dicit Gregorius Et tu nichil habes
nisi tempus vende ergo tempus pro regno celorum sicut christus
vendi voluit ut nobis acquireret regnum celorum. In re-
colendo ipsum articulum Recogitet homo vilitatem suam quia si
iusto precio estimari debet vix unum obulum valet immo
michil in comparatione christi qui exiguo precio venditus est. Item re-
cogitet cum ipse christum [illegible] vendiderit ipsum et mandata
eius pro re temporali vel pro delectatione transitoria despiciendo. Item
recogitet qualiter christum ipsum sit venditum quantum acquisivit
sua mera bonitate. Item quia christus adhuc [illegible] hodie ve-
nalis est eme eum tuis elemosinis vel si non habes ali-
ud da pro ipso cor tuum hoc enim ipse desiderat pro [illegible]
re mundi proverbiorum 23. fili prebe michi cor tuum

Quartus articulus est [illegible] tu enim foro venditionis
consummatum erat cum effectum interim orare domino et
ad discipulos ter veniente [illegible] [illegible] dixit eis

Surgite eamus ecce appropinquabit qui me tradet Et
adhuc illo loquente / ecce judas unus de xij cum ante-
cepisset cohortem venit et cum eo turba multa cum laternis
facibus armis gladiis et fustibus missi a principibus
sacerdotum et senioribus populi et phariseis / qui autem trade-
bat eum dedit eis signum dicens / quemcumque osculatus fuero
ipse est tenete eum et ducite eum caute Jhesus autem
omnia expressit eis et confestim judas accedens ad
jhesum dixit ave rabbi Et appropinquavit jhesu ut
oscularetur eum Jhesus autem dixit ei Juda osculo tra-
dis filium hominis et ideo amice ad quod venisti et os-
culatus est eum / In isto articulo exprimitur tam quod specialiter
tradicionem ista reddebat xpo multum dolorosa /
Primum est quod facta fuit a [illegible] discipulo uno de xij
uno quem non minus ... glo dolebat dominus de eo quod
discipulus suus quem ipse ad tantam dignitatem apostolatus
acceptat fuit proditor / Secundum est quod signo pacis
et amicicie scilicet osculo tam fraudulenter tradebatur Unde
ambrosius super lucam / deus ista aggravas dicitur sic Ju-
da amoris pignore vulnus infligis et pacis instru-
mento mortem irrogas Servus dominum discipulus ma-
gistrum electus auctorem prodis / Tercium est non minus
penosum est quod illud sacrum os proditoris tangere aude-
bat tam amorosum et mellifluum os Ubi enim Si-
cut nauseabile est cuique homini suscipere osculum ab ali-
quo homine os fetidum quanto magis xpo fuit penale

suscipe osculum ab ore tanti sceleratis utpote cuius cor
sathanas et avaritia repleuit Sed queritur ad
quid indigebat signo cum facies christi nota fuit per
tota iudea Ad hoc respondetur dupliciter secundum orig[enem]
uno modo quia due forme fuerunt in christo una
secundum quod eum uidebant alia secundum quam transfi-
guratus est in monte coram discipulis Alio modo quia
unicuique apparuit christus secundum quod erat dignus sicut
de manna scriptum est quod habebat saporem ad omnem
usum uenientem sic et verbum dei non similiter omnibus
apparet Tertio modo secundum crisostomum magis ad
literam dicitur quia quia multotiens deiectus ab ipsis per-
transiit nescientibus eis et ideo indigebat signo Quar-
to modo dicitur quia sicut iacobus minor multum similis erat
domino in facie Igitur ad discernendum inter eos dedit
eis signum Ex isto articulo habemus tria documen-
ta Primum ut caveamus ne et nos christi traditores
efficiamur quia sicut dicit beda qui societatem fraternitatis
discordie peste maculat deum quia caritas est prodit
Deum sicut Johannes baptista pro veritate et ideo pro christo qui
veritas est martirium suscepit Secundum contrario qui veri-
tatem spernit christum utique prodit Item dicit orig[enes]
omnes proditores ueritatis amantes ueritatem fingentes
osculi signo utuntur Vos etiam clerici sicut iudas
ihesu dicunt Ave rabbi Item christum qui tradit in
proximo est etiam in semetipso Tertium quia quidem ab

proximum dilige se simulat / et malum cor eum machi
natur / qua eidem xpc sibi assumit unde illud Ma
thei 21 quid uni ex minimis meis fecistis / Jo i. 10 p°
Qui dicit se diligere deum / et fratrem suum odit me
dax est In seipso etiam deum osculo tradit qui ore
dicit se nosse deum et fide in deum / factis autem
negat / de talibus dicitur ysa 29 populus hic labiis
me honorat cor autem eorum longe est a me Exemplum
de torquato in legenda et de sancto tyburcio Secundum
est ut discamus patienter ferre fraudulentias ma
lorum hominum Unde ut dicit ambrosius super illo verbo
Juda osculo filium hominis tradis magna igitur o
domine sanctificatio pietatis / magna disciplina vir
tutis / et consilium proditoris aperit / et adhuc pacis
non negat Tercium est ut calumpniatores nostros non odi
amus sed amatis affectu eos corripiamus sicut fecit xpc
in eo qui dicebat amice ad quid venisti et ut dicit
ambrosius amatis affectu corripuit proditorem et
non etiam ipsum non possunt dicere Juda qui non dole
tis etiam sed revocatis ut dicit crisostomus Unde etiam
dominus ab eo suscepit osculum ut dicit glosa ut plus
afficeret proditorem cui amoris officium non negaret
sic et illud consilium psalmi Cum hiis qui oderunt pacem
eram pacificus ¶ In recolendo istum articulum de falso
osculo Jude potest homo per contrarium cum sincera fide et
devocione osculari pedes crucifixi indignum se repu
tans osculo oris sed quod ille iscarioth judas accedere

cōsuper̄sit q si ymaginē crucifixi corā se nō habeat
osculet̄ reputādo hoc idē ut alias   Quar̄ ar̄

Quintus articulus de captiuacōe quē hoc mō fiebat
Et cum iesum iudas osculatus esset dimiserunt
eum Sciens ihesus q ventura erat super eum et
processit obuiā ducēs que querit Dixit illi dixerunt
Ihesum nazarenū Dixit eis ihesus ego sum Deo
q̄d ubi Vos abierunt retrorsum et ceciderunt in
terra Unde Augustinus Quid iudicaturus faciet qui iudi
candus hoc fecit Et cum tremuli surrexissent
iterum interrogauit eos Dixit illi ihesum nazarenum Dixit
aut ille dixi vobis quia ego sum Si ergo me queritis
sinite hos abire q merui sui Videntes aut discipuli
q̄d futurum erat dixerunt Domine si vis percu-
timus in gladio neque expectauit petrus responsum sed ex
duobus gladiis discipulorum vnum exuens percussit ser-
uum pontificis nōie malchus et amputauit auriculam
eius dextram Ihesus aut respondens discipulis ait Si-
nite usque huc idest permittatis iudeos procedere usque
dum me comprehendant Et ait petro Mitte gladium in
vaginam suam quia nō licet apostolis viris gladio materiali
uti Hic tunc gladius dicitur esse petri Unde ait gladium
tuum Unde dicit bernardus ad eugenium papam tuus
est gladius tuus forsitan nutu et si nō manu tua
euaginandus Sed nutu eius pontificis per manum
principis secularis exercendus et ideo locus illius gla-
dii preciosus et secularis Et adiecit Omnes qui acceperint
gladium gladio peribunt ... sed la-

dum accipit cui locum non dat et si vult gladio prohibet quod
designatur gladium vel etiam gladio illo igneo qui
erat ante paradisum. Et subdit: An putas quod non pos-
sum rogare patrem meum et exhibebit mihi plus quam xii
legiones angelorum. Calicem quem dedit mihi pater non bi-
bam illum. Quomodo ergo implebuntur scripture quod sic
oportet fieri. Et cum tetigisset servi auriculam
sanavit eum. Et hoc propter videntium et astantium conver-
sionem et discipulorum in fide confirmationem et ad nos-
tram instructionem quod noluit aliquem propter se ledi
et eo modo restituit illum pristine sanitati. In illa
ergo hora dixit ihesus turbis lamentabiliter: Tamquam
ad latronem existis cum fustibus et gladiis comprehendere
me. Quasi diceret: Quare sine violencia hoc non fecistis
cum cotidie essem apud vos docens in templo. Sed hec
est hora vestra et potestas tenebrarum. Cohors ergo et
tribunus et ministri iudeorum manus iecerunt in ihesum
et tenuerunt eum et sic fuit captivatus. In qua
captivatione tria sunt nobilia attendenda. Primum quod
ipse voluntate propria fuit captus quod ut dicit Remi-
gius frequenter eum comprehendere voluerunt sed non potu-
erunt sed nec nunc potuissent si ipse voluisset. Nam
eos solo verbo prostravit sic solo verbo eos fugare
vel etiam annichilare potuisset. Secundum nobile est quod in
hac captivatione probavit se habere verum corpus contra
futuros hereticos quod corpus habebat quod teneri potuit
et comprehendi. Non enim tenetur in hoc aut occiditur in
hoc aut crucifigitur aut moritur in hoc ut dicit augustinus

Vn̄ Ambrosius Cū legimus teneri ihesum caueamus ne
putemus eū teneri s̄c̄dm diuinitatē et ibitu q̄i iste
mūd teneri eū s̄c̄dm corporis veritatē Tertiū nobile ē
q̄ cōueniēt ista captiuitas assignat̄ q̄ sp̄ali articulo
passionis xp̄i Si em̄ penale ē ciuilibꝫ hoīb; capi p̄ eo q̄
p̄ captiuitatē adimitur hoī libertas tā cōdicionis q̄ actionis
Condicionis q̄ia q̄r redigit̄ i s̄uitutē captiuātoꝝ s̄c̄dm
leges ciuiles Actionis eciā q̄r captus nō potest facē
q̄d vult Cū tōmagis penale fuit xp̄o q̄ ē dn̄s celi
et t̄re et quē celi et t̄ra capē nō poterāt q̄ ip̄e
violentoꝝ manibus tenebat̄ Ex isto ar̄lo hēmus mo-
rale documentū q̄ sicut xp̄s amorē nr̄i semetipm̄
voluntarie reddit captiuū iudeis / sic et nos p̄ eius a-
morē nos ip̄os idest oēs sensus nr̄os debemus cap-
tiuarē i obsequiū xp̄i / videlicet ut oculi captiuēt̄
ab illicito visu / aures a nocivis auditu / lingua ab
ociosis et nociuis locucōibus / manus a malis op̄ibus
pedes a vano et vago incessu scilicet ad p̄cā vel
Cor eciā captiuet̄ a malis cogitacōibus / intellectus
captiuet̄ ab erroneis sensibus et falsis dogmati-
bus / voluntas captiuet̄ ab oībus discrepantibus a
diuina voluntate Vn̄ ap̄ls .2. co. x° In captiui-
tatem redigentes oēm itellcm̄ i obsequiū xp̄i Vbi
p̄ oēm itellcm̄ possunt itelligi oēs sensus et vires
aīe deseruientes ad op̄acōem itellcus Aliud do-
cumentū ē concepcō s̄mo q̄ hō liber debet eē capti-
uus xp̄i ut mortē euadat et̄nā Sicut em̄ hō
i belli periculo c̄stitutus liber dat se alicui nobili

et benigno dno captiuo ne ab alijs ſeruib9 occidat
Sic i pposito nos ſumus i hac vita ſic̄ i bello
conſtituti q̄ milicia e vita hois ſup t̄ra Job 7o
Ne g̊ ab hoſtib9 et̄na morte ſeruit̄ occidam̄
reddam9 nos benigno dno xp̄o captiuos q̄ no
e de9 mortuo⁊ ſʒ viuo⁊ In recolendo hunc
articulu recogitet ho ſe q̄i i caps cu hoſtib9
ccluſu nc poſſit euade potētia adūſarioruⁿ
i demonu i3 tdat ſe captiuu xp̄o benigniſſio
dno i ſeruitute Et ſic aliq̊ geſtu corpis cu
orōe eiuſde artil̄i ſeu ſenſu ei9 tdat ſe totu
xp̄o captiuu cu ītētōe qua de9 dedeit
Sextus articulus e ligato tenendus cu ligaue
runt eu / et hec ligato addt̄ ppaſſem᷑ aula lu
paſſionis vlt̄ captoem / q̄ no oes captiui ligat̄
De hac ligacōe cera hic loco ppt̄ illa ca no
bilia q̄ dca ſut de captiua°e ſuo modo Si quēt̄
cur ligauerut eu cu ipē i nullo reſiſtet ſʒ q̄ı
agn9 ſponte ſe ferat duci ad victima / dd hoc
dicedu q̄ ligauerut eu ppt̄ ca / primo ne man9
eo⁊ effuget / dixerat eni eis judas q̄ tenerēt eu
et ducent caute / Scdo q̄ itendebat eu occide
cū eni eēt judeas ut dr̄ glo̊a ut que morte dig
nu iudicaret vitle pſidi ſt̄deret / Tercio ppt̄ miſ
teriu / q̄ eni xp̄i ptus nos ligatos ꝛ i libo vincula
tos ſolue debebat / ideo ... ipm q̄ nos ligai opor
tebat Auguſti9 ligauerut a q̊ pōt9 ſolui velle

debuerunt Et tamen forte i eis qui postea liberari
ab eo dixerunt disrupisti vincula mea Et hor-
mistem modi nescij implebant / sic et omnia alia que
Nota de ipso scripta erant Et nota quod ter legitur dominus
ligatus in ewangelio / primo statim tunc captus est Jo. 18°
comprehenderunt ihesum et ligaverunt eum et adduxe-
runt ad annam primum / Secundo tunc de anna ducitur
ad cayphas / Tercio tunc ducitur ad pylatum Mathei
27. vinctum adduxerunt eum et tradiderunt pontio
pylato presidi Et forte continuo tenuerunt eum
vincti ab hora captionis usque ad horam crucifixionis
ubi etiam ipsum clavis vinxerunt / et sic semper vinctus
fuisset usque ad deposicionem de cruce vel secundum
Beda patuit fieri ut ad horam solueretur quousque
discuteretur et postea iterum disrupissus iterum ligaretur et
hoc videtur sonare litera marci quod dicit vincientes
ihesum duxerunt et tradiderunt eum pilato / Ex quo
videtur quod prius ad horam fuit solutus / Quarto potest
addi quod etiam ligatus fuit tunc flagellaretur / licet
hoc in ewangelio non exprimatur / creditur tamen tunc fuisse
ligatus / ut infra loco suo dicetur Ex hoc articulo
elicitur quinque documenta salubria Primum quod sicut dominus
est ideo voluit dominus ligari ut ipse nostra solueret
vincula peccatorum / Ideo nos debemus esse grati de solucione
nostra et tamen ne rursus eum peccatis nostris ligemus
secundum sensum que habetur infra articulo 31° Secundum
est quod christus ligari voluit ut nos sibi alligaret
vinculis caritatis vel ut studeamus et nos tam fortiter

sibi astringi caritate ne levit ab ipo possim⁹ sepa
ri ipsa enim caritas e vinculo q° aia deo alligat².
cā! 6. vincula illi⁹ alligatura salutaris vn̄ ipa
e funicul⁹ ille coccine⁹ quē raab habebat ligatū
i fenest² dom⁹ iticoris i. signū certū sue saluacōis
Josue 2°. Et certe quāq fidelis aia olim q̄ de ex
vetustate pcti originalis i meretrix ꝑ raab signā s3
nūc ꝑ fide xpi regenata si habeat funiculū coc
cineū caritatis ligatū et i fenest² dom⁹ interioris
q̄ divini luīne intrat i aiam ꝑ grīam tales aia
procul dubio habet certū signū salutis sue q̄m sit
e deo alligata et de⁹ illi q̄ nō pt̄ de facili ab
eo separi sic e ille funicul⁹ coccine⁹ q° xpe ligat⁹ fuit
ad colūpna q̄ vo cat q̄ tot⁹ sac° sanguine rub
cat⁹ sic e etiā ille funicul⁹ q̄ paulū ita for
tit² alligauit x° q̄ nullo mō ab eo separi potuit
Ro 8° Quis nos separabit a caritate xpi Tribulacio
an angustia an persecucio an nuditas an fa
mes an piculū an gladi⁹ Et infᵃ Certus sū
q̄ neq3 mors neq3 vita & neq3 creatura aliq
poterit nos separe a caritate dei q̄ e i xpo
ihesu Terciū documētū e ut nos ligem⁹ oia me
bra nra et opam ligna funib⁹ preceptorū dei ne
labent² ad aliq̄ grīa divinis precept⁹ ut dñe vo
luntati Exm̄ i xpo q̄ cū sepius tradidisset i maib⁹
iniquorū ligauerūt man⁹ ei⁹ et fecerūt i eo quīq

voluerunt linguam eius ligare non potuerunt quia aut
ligabat linguam suam quod nullum verbum in quo vitale et loqui vellet
nec coram judicibus ut coram preside. Sic et nos licet
potestatem habeamus loquendi ut earum expandi bonum ut
malum linguam nostram et cetera membra sic ligare
debemus ut nullum verbum loqui ut aliquid operamur
quo proximus ledatur aut deus offendatur. Job 40 Nunc
ligabis linguam eius quod de fune fidei et preceptorum
dei lingua et cetera membra ligantur et refrenantur
a malo. Secundo ut simus vinculo fune caritatis
proximo colligati ita ut omnem gratiam dimus ac
recepta eius impetrare studeamus. Apostolus paulus ho-
minibus sibi colligatos habuit omnes fideles cum
dicebat philippenses 1. Est mihi iustum sentire pro omnibus vo-
bis eo quod habeam vos in corde et in vinculis meis
et in defensione et in confirmatione evangelii socios gau-
dii mei omnes vos esse. Testis enim mihi deus quomodo
cupiam vos omnes in visceribus christi ihesu. Et in corinthios
ix. Cum essem liber omnium me servum feci ut
plures lucrifacerem. Tertio docemur quod nos vo-
lentes sequi christum ad subeundum iugum religionis de-
bemus nos met ipsos ligare vinculo professionis et obe-
diencie quia cum quod nos ligari voluit non enim
sufficit ad perfectionem nos esse captivatos per obe-
dienciam subiectionem nisi eciam simus ad hanc

ligati per votum et professionem videlicet ut non liberi
valeamus etiam si forsitan in odio vellemus a iugo
obediencie collum excutere. In cuius figura ysaac immo-
landus ex obediencia [illegible] colligatus fuit et positus in
altari super struem lignorum ut legitur gen 22. Sic boni
religiosi qui in introitu religionis dat se in manibus
prelati per votum vel professionem obediencie colligatur
ita ut amplius ex suo velle se movere non possunt et sic
in altari mactacionis proprie voluntatis positi cotidie
in holocaustum vivum deo immolantur. Conforto
in recolendo istum articulo recogitet quod qualiter deus li-
gatus fuit propter vincula peccatorum nostrorum solvenda
sic quomodo ligatus est ut nos vinculo caritatis sibi
alligaret. Poterit etiam quod in recompensa aliqualem se
ipsum deo ligare aliquo bono proposito quod si ita ligatus
sit in religione vel alias desideret a deo adiuvari
ad perficiendum huiusmodi obligacionem ad laudem suam.

Septimus articulus est discipulorum fuga vel disces-
sio de qua matheus et marcus dicunt sic. Tunc
comprehenso ihesu discipuli omnes relicto eo fugerunt.
Et in hoc secundum bedam impletur sermo domini quem dix-
erat omnes vos scandalizabimini in me in ista nocte.
Scriptum est enim percuciam pastorem et dispergentur oves
gregis. Sed videtur quod non omnes fugierunt quia petrus se-
quebatur et alius discipulus usque in atrium princi-
pis sacerdotum. Responsio fugerunt omnes sed postea
petrus reversus sequebatur a longe et discipulus ille qui

relicta syndone fugit recuperata veste forte im-
miscuit se turbe qui unus erat ex illis et sic
intravit in atrium quia notus pontifici qui postea intromisit
petrum Et nota quod hec fuga non modicum penalis
fuit xpo | unde ipse inter ceteros dolores suos specialiter
conquestus fuit unde Job 19 in persona xpi dicitur fra-
tres mei sicut elongaverunt a me et noti mei
quasi alieni recesserunt a me Hanc eius fugam in-
datur alitalia hodie ut dicit magister in hystoriis Do-
lebat autem dominus de fuga discipulorum non propter se sed
propter eos | unde etiam dominus est super quod temptabatur propter
scandalum discipulorum quod sciebat futurum non propter
suam passionem Ex quo articulo trahitur tale docu-
mentum est quod nos caveamus ne et nos umquam a xpo
fugiamus Fugit autem a xpo omnis qui propter timorem
humanum vel ex temptatione dyaboli vel alias propter
quamcumque passionem et affectionem corruptam relinquit
iusticiam aut veritatem Nam xpus est iusticia et veri-
tas et universaliter quando quis peccato mortali fugit homo a deo
Secundum est quod si nos aliquando ex fragilitate ad horam rece-
damus a xpo per tradicionem non ideo desperare debemus quia sic
dicit remigius Sancti apostoli qui ex ardore fidei promiserunt
se mori pro xpo timore fugerunt immemores sue promis-
sionis quod etiam cottidie videmus impleri in hiis qui pro amore
dei magna se promittunt facturos et postmodum
non implent qui tamen propterea desperare non debent sed tu a-
postolis resurgere et per penitenciam resipiscere Tercium
documentum est quod ex hac fuga docetur cautela fugi

endi minus perfectis. Unde Rabanus dicit: sicut ministre
sicut petrus qui culpam negationis penitencie lacrimis abluit
recuperacionem eorum ostendit qui in carne labuntur. Ita ceteri
discipuli fugientes cautelam fugiendi docent qui se minus
ydoneos ad toleranda supplicia agnoscunt. Quartum
documentum est quod si interdum hij qui videntur amici nostri et
proximi recedant a nobis tempore necessitatis, reprimimus hoc
feramus memores quod et apostoli in necessitate recesserunt
a christo. Ecclesiastici 6o. Est amicus socius mense et non permanet
in die necessitatis. Confortatiuum sit recolendo istum articulum:
recogitet homo quantum se elongaverit a deo peccando et
dicat oracionem huiusmodi articuli ut eius sensum in corde ha-
beat et timeat illud psalmi: Ecce qui se elongant a te peri-
bunt; perdidisti omnes qui fornicantur abs te. Mihi autem adherere deo
bonum est.

Octavus articulus

Octavus articulus est ductio ubi considerandum est
quod christus in processu passionis sue hodie novies duc-
tus fuit sicut colligitur ex evangelistis. Primo enim mox ut cap-
tus fuit et ligatus duxerunt eum ad annam primum Jo 18o.
Secundo duxerunt eum ab anna ad caypham Mat 26. Ter-
tio duxerunt eum a caypha ad pylatum Mat 27 Mar-
ci 15 Jo 18o. Quarto duxerunt eum a pylato ad herode
Luce 23. Quinto ab herode reductus est ad pylatum Luce 23.
Sexto milites duxerunt eum intro in atrium pretorii ubi
illuserunt ei Mat 27 et Marci 15. Septimo pylatus
duxit eum foras de pretorio indutum veste purpu-
rea cum corona spinea Jo 19. Octavo pylatus dux-
it eum foras pretorium ad locum qui dicitur lithostratus he-
braice autem gabbatha ubi sedit pro tribunali Jo 19o.

Nono duxerunt eum ad patibulum crucis hec patz
p sex ciuitates Et i qualibz istarum ductionum sp
singlares penas et contumelias passus e sicut de
singulis in suis locis patebit / Fuerunt aut he v
ductiones facte infra vna media diem naturale
videlicz a media nocte usqz ad meridie Et hec
representant fideles q hodie ab hora matutina
usqz ad hora nona circueuntes visitant noue ec
clesias i memoria q xpi post eius captiuitatem fuit duc
tus e ad noue loca Sz quantum ad presente articulum so
lu attendimus ipm actum ductionis i se cum suis c
cumstancijs Sciendum g q ductio xpi fuit vio
lenta ignominiosa z dolorosa Violenta quide q manu
nu armata cum cohorte et tribuno ut patz Jo
18° Ignominiosa q ducebatur vinctus sicut malefactor
vnde dicebat iudei pylato Si no esset hic male
factor no eum tradidissemus tibi Jo 18° Dolorosa etiam
fuit tam dolore cordiali q dolore corporali Cordia
li inquam Cus enim homo ex corde no dolet dum
manibus inimicorum suorum tam crudeliter cum tali strepi
tu armorum ul cum tantis [illegible] obprobrijs et obmur
garoribus realibus z verbalibus quales no e dubium
iudeos sibi i illa via irrogasse No etiam sine
corporali dolore fuit illa ductio q quantumcumqz
ipse voluntarie cum eis iret trahebat tamen eum
fune trudebat impellebat et pressuris ipm ob
ruebat ita ut dicere possz illud 1° psal Ex ori
pre angustie me premunt Ex isto articulo quatuor

habent documenta primum est quod fideles in die pasche
ires visitantes nouem ecclesias cum nouem ductores in
prima ecclesia rememorari debet quod christus passus
fuit tota anima ad quem primo ductus fuit in secunda
quod passus tota carne ubi secundo ductus fuit in
tertia quod tota persona et sic deinceps ut vide posses
in ordine articulorum Secundum est quod forsan si aliquis
causa dei ducamur ad penam tunc patienter toleremus
amore et exemplo eius quia pro nobis ductus est in mortem
sic omnibus ad occisionem Et ad hoc ipse hortatus est
discipulos suos dicens Math x° Ante reges et
presides ducemini propter me Et infra Gaudete in
illa die et exultate quoniam merces vestra copiosa est in
celo Tertium est quod licet nos aliquis ducamus
ad malum pene numquam tamen patiamur nos duci ad
malum culpe sicut illi quibus dicebat apostolus i cor
12. ad simulacra prout ut ducebamini euntes talibus duc
toribus nullatenus nos consentire debemus ad primos
penas inviti etsi ut duci possumus duci quidem
ad simulachrum possumus cogi Unde christus se duci
a diabolo in monte permisit sed ad adorandum dya
bolum induci non potuit quando ei dixit Hec omnia tibi
dabo si cadens et cetera Sic ad alia peccatorum genera de quibus
temptabatur propter duci quidem se permisit ad loca et
ad oportunitates temptationibus tamen nullatenus consensit Sic
et nos si quis ducamur ad temptationes numquam tamen inducamur
in temptationem per consensum peccati Exemplum de vera lucia quod ad
locum penarum duci potuit sed ad lupanar numquam duci

ponit quartum documentum ut nos simus de facili
ductibiles ad viam iusticie sicut xpc valde faciliter
ymo desideranter ducebatur ad passionem non inpugnans
nec renitens nec remurmurans sed sicut ovis non aperiens
os suum ysa 53 Conformio In colendo et con-
formando se ipsi articulo recogitet homo quam exprobra-
biliter xpc ductus fuit sicut fur ut latro poterit
etiam mentaliter visitare novem ecclesias sicut devotio
dabit Ita conformet sibi homo proponendum cum gratia dei
se velle ducibilem esse ad omne divinum beneplacitum et
oret dicendo illud ps spiritus tuus bonus deducet
me in terram rectam vel illud deduc me domine in
semita mandatorum tuorum vel aliud simile sicut minis-
trabit devocio

Nonus articulus est presentacio domini coram anna quam
ut dicit magister in historiis domus anne erat
in via ante porta turpe fuisset si eum preterissent
tum quia erat socer cayphe qui fuit pontifex anni illius
et ideo volebat socerum suum honorare tum quia ipse a-
nas fuerat pontifex anni preteriti et secundum quosdam qui
duo alternatim tenebant pontificatum Iudeos ad quem
iste anas pontifex volebat vel dicebat ille vir
respondens pontifici ut in 11 articulo 11o et ideo nolebat
eius assensum habere presentabat ergo eum primum anne et
presentacio non inmerito inter articulos passionis annumeratur.

xvii

q cuilibet ḡne ꝯ et p̄se corꝑi iudic̄ tāq̄ ma-
lefactor p̄sentari cōueniūt se senciat inocente. Licet
em̄ isti pontifices iudeorum nō habuerit iudiciū sangui-
nis vn̄ dicebat iudei nobis nō licet interficere quemq̄ habe-
bat tn̄ iudiciū examinis q ipsi examinabat causas
spectantes ad ritū iudeorum. Et postea miserunt ad
p̄sidē [illegible] cesaris causas instructas. Ex hoc articulo
instruimur duo docta. Primo quod nos nō debemus indu-
formidare p̄sentari potestati temporali propter xpm̄ q ibi
datur hoc a deo magna gr̄a. Vn̄ dn̄s dixit dis-
cipulis suis Cum aut steteritis ante reges et p̄sides
et et subdit Nolite cogitare qūo aut q̄d loquamini
Et hoc significatur in anima q̄ imputatur gr̄a ut
donato. Scd̄o q animas ut iudex quilibet temporalis
donet gr̄a ei quem iudicat sed occasione sui
datur sibi q̄ ab eo iudicatur gr̄a a deo. Tercio quod
q nos sed actus nostros voluntates et desideria
nr̄a antequam eas perficiamus debemus cum gr̄a dei
ad examen nr̄e rōnis q̄ p pontifice intelligitur
p̄sentare et nichil precipitanter agere. In eo
formando se isti articulo recogitet hō quando dn̄s
nr̄ ibi petit totam animam et iudicabis et cum de-
vocione sicut devocio eius monstrabit.

Decimus articulus de petri trina negacione Cum
enim ihesus duceretur ad domum anne tunc petrus

sequebatur a longe ut videret finem. Sequebatur et
adolescens amictus syndone super nudo saltem
corpore. Non enim habebat aliud vestimentum quam
syndonem quem apprehenderunt. Sed ipse relicta
syndone profugit nudus ab eis. Hunc quidam dicunt
fuisse Johannem, alii Jacobum, sed de Johanne communius
tenetur. Johannes ergo recuperata veste quia notus
erat pontifici ut dicitur intravit cum aliis in atrium pontificis.
Sed Johannes dixit hostiarie et introduxit Petrum quem
cum ad lumen vidisset ancilla hostiaria dixit
Numquid et tu ex discipulis es hominis istius. Dixit ille
Non novi hominem neque scio quid dicis. Stabant autem
servi et ministri ad prunas quia frigus erat et
calefaciebant se. Erat autem Petrus stans in atrio et
calefaciens se. Rursum dicebat alia ancilla. Et hic
cum Jhesu erat. Dixerunt qui astabant vere et tu ex illis
es, nam et Galileus es, et loquela tua manifestum te fa-
cit. Tunc negavit cum iuramento, et post hanc nega-
tionem exivit et gallus cantavit. Et eo rever-
so quasi post horam alius quidam de astantibus affirmabat
dicens vere et hic cum eo erat. Et rursum asta-
tes dixerunt Petro vere tu ex illis es. Maxime autem
urgebat unus ex servis pontificis cognatus Mal-
chi qui dicebat se eum vidisse in orto cum Jhesu. Et
tunc Petrus cepit detestari et anathematizare et
quia non novi hominem quem dicitis. Et statim gallus cantavit.

Et conuersus dominus respexit petrum quod intelligi potest tam de
respectu corporali quam spirituali. Sed Augustinus dicit quod ille re-
spectus fuit spiritualis et diuinus factus ut ei diceret
in mente quomodo eum negasset et quod dominus predixisset
atque ita domino misericorditer respiciente peniteret et
salubriter fleret sicut quotidie dicimus Domine respice me
et respexit eum dominus quia de aliquo periculo anima mea
liberatus est. Sequitur Et recordatus petrus verbi quod
predixerat ei dominus egressus foras flevit amare fugiens
in cauernam que modo gallicantus appellatur ut dicit magister
in historiis. Considerandum quod hec trina negatio petri
bene computatur inter particulas passionis. Non enim erat
modica pena saluatori quod ille electus discipulus quem
ipse petram statuit super quam fundanda erat ecclesia
dicente ei domino Tu es petrus et super hanc petram
edificabo ecclesiam meam. Qui etiam prius protestatus fuerat
se paratum esse secum et in carcerem et in mortem ire potius
quam vellet eum negare, quod modo ille tam turpiter et ter
eum publice negauit ad vocem unius muliercule.
Non dubium quin magnus ex hoc fuit christo dolor. Unde
etiam inter arma passionis christi depingitur gallus ad
designandum negationem petri. Ex hoc articulo prelati
habent doctrinam. Unde est quod prelatus ecclesie debet
esse talis quod sciat compati infirmitatibus subditorum quia
ut dicit Gregorius 2 parte in decretalibus s. d. Considerandum
igitur dominus petrum cadere permisit ut et fortior post

casum resurgeret / et ex culpa sua [illegible] disceret aliis
cadentibus misereri debet ¶ Secundum quod nullus debet
presumere de sua virtute / unde de istis duobus documentis
solis dicit Leo papa / Ob hoc petrus hesitare
permissus est ut in ecclesie principe remedium penitencie
conderetur quando immutabiliter periculo neque beatus petrus
potuisset evadere ¶ Tercium est quod in principio obsistendum
est peccatis quia unum semper trahit ad se aliud quamvis
sicut in proposito primo fuit nuda negacio secundo ne-
gacioni accessit periurium ¶ Tercio periurio accessit
anathemazacio id est maledictio vel sicut dicit Ieronimus
super matheum prima ancilla titulatur secunda consensio
tercius viri atque hec est trina negacio quam ab-
suit presta fletus ubi dei recordatur ¶ Quartum
documentum est quod si nos aliquando ex fragilitate peccamus
nullo modo in peccato persistemus quia ut dicit glossa super
matheum perseverare in peccato dat incrementum scele-
ris ¶ Qui enim contempnit minima cadit in maiora
Ecce enim in beatum petrum ad primam negacionem impu-
lit una tantum ancilla ¶ Ad secundam duo scilicet ancilla
et vir / Ad terciam plebs ¶ Quintum documentum est quod nullus
peccator debet desperare quantumcumque peccata sint gra-
via / sed debet de peccatis suis penitere ¶ Exemplo beati
petri qui culpam negacionis penitencie lacrimis abluit
Unde Leo papa / Felices inquit o apostole sancte lacrime
tue que ad diluendam culpam negacionis virtutem sac[ramenti]

habuere

habundac baptismatis. Secundo quod nos caueamus
ne umquam xpm negemus xpm namque negat qui
in omni peccato mortali et consenciendo dyabolo negamus
xpm. Et non ordine primo per primos gallus cantauit
deinde dominus petrum respexit. Tercio petrus flere
cepit tunc egressus foras fleuit amare. Sic hodie
fit quod ut dicit gregorius. Tunc nobis gallus cantat cum
predicator corda ad [illegible] compunctionem excitat
sed cantus galli non sufficit nisi dominus oculo pietatis
peccatorem respiciat. quod ut dicit ihcodorus fieri non poterit
ut negacionis tenebris remaneant quos lux respexe-
rit mundi. Tunc autem in tercio incipimus flere secundum
gregorium cum arguimur intus per scintillam consciencie et ex-
tunc foris exiuimus id est extra quod fuimus egredimur
scilicet conformando se ipsi ac loco cogitet homo quod pre quo
sui deus respiciat. Et tunc ad instar beati petri re-
memoret peccata sua breuiter et sumarie et ea
amare plangat defleat lacrimis saltem cordis xix lectio

Viderimus autem alapizato interim cum
quod ista agebantur foris in atrio contra petrum
ihesus autem intus in auditorio erat. Tunc pontifex
interrogabat ihesum de discipulis et de doctrina eius
cui respondit ihesus. Ego palam locutus sum mundo
ego semper docui in templo et in synagoga quo omnes
iudei conueniunt. Interroga eos qui audierunt quid lo-
cutus sum ipsis. Tunc unus assistens ministrorum dedit ei

alapa dicens Sic respondes pontifici In hac alapa ipse
et conscientia illa tercio 3° dabit percutienti se maxilla
. et alapa percussio in maxilla sicut colaphus est percussio
in collo Unde Job 14 dicitur in persona christi Exprobra
tes percusserunt maxillam meam saturati sunt penis
meis Solet autem ut plurimum dari alapa pro vin/
dictis offensionibus uxorum Unde legitur 3° regum
22 quod sedechias percussit micheam prophetam in max
illa pro eo quod prophetavit regi malum Sic hic quasi
dicens non respondeat pontifici placabiliter hoc minister
pontificis vindicare volens dedit ei alapam dicens
Sic respondes pontifici Ipse vero dominus hanc contume
liam sicut et multas alias que sequuntur pro nobis
passus tam cum pacientia et mansuetudine tolleravit
Unde etiam tam modeste percutienti se respondit Si
male locutus sum miseris testimonium perhibe de ma
lo si autem bene cur me cedis Ex hoc ar
habetur tria documenta Primum est secundum theologos ut
nos verbis et operibus deo plaudamus Maxille
siquidem coniunguntur ori et labiis quibus dentes operiuntur
quibus loquela formatur Alapa autem manu datur
ad maxillam ut in plausu spirituali opera etiam
mala aliorum nos recipere in bonum christus ergo
qui nos alapizari voluit ut nos ora nostra compes
camus ne quid contra divinum honorem loquamur . et etiam

ut ad bonum agendum ut loquendum excitemur. Secundum
est ut nos discamus in iniuriis et contumeliis nobis illatis
patientiam habere. Unde augustinus super locum istum. Quod igitur
ista respondens verus mansuetus et mitis. Potuisset enim
dominus facere illud quod eum percussisset celesti igne consumi
vel a terra absorberi aut arreptum a demonio vexari
vel aliqua alia pena grauiori puniri. Quod horum per pote-
ntiam iubere non potuisset per quem factus est mundus nisi
patientiam nos docere maluisset qua vincatur mundus. Hec
augustinus. Tertium documentum est quod consilia ewangelica non
oportet semper seruare ad literam sed secundum preparacionem
animi. Unde licet ipse dominus precepit prebere ei alteram qui
eum percuteret. Hic non seruauit. Demascenus per hoc etiam
augustinus sua magna precepta illa patientie non in ost-
tentacione corporis sed cordis preparacione facienda. Fieri
enim potest ut alteram homo visibiliter prebeat etiam iratus.
Quanto ergo melius dominus respondit verba placationis
et ad perferenda grauiora tranquillo animo fuit paratus
et non solum alteram maxillam iterum percussuro sed
totum corpus ad infigendum preparauit in ligno. Ad
conformandum se isti ancillo poterit homo sibi ipsi dare
alapam Christi quod dicitur verbis nostris otiosis ut etiam
prauis et mendosis. Unde ut in theorenumate est.

Quodecimus articulus est presentacio caypphe. Cum
enim dominus accepisset alapam. Tunc misit eum
annas ligatum ad caypham apud quem sacerdotes

et scribe et seniores convenerant Et hec presentacio
ad hunc generum erat prima facta anne quia iste actu
erat pontifex anni illius et plus maliciosus quam ceteri ex
ptacio nobis videtur Cayphas enim interpretatur sagax
vel investigator ipse enim magis sagaciter de falsis
testimoniis contra xpm investigavit et cum non inve
niret convenientia testimonia ipse sagaciter et mali
ciose et capciose ab ore xpi suscepit occasionem
dampnacionis ut patet infra articulo 18° Valde
autem congrue ei hec tam maliciosa capcione et invidia
repletus iudicii putatur Ex hoc articulo habetur duo
documenta primum est quod non debet multum terreri servus
xpi ad malos iudices quia quanto iudices nequiores
tanto fiunt martires gloriosiores Exemplo in apostolis petro
et paulo qui sub improbissimo nerone passi sunt
et de beato laurencio qui sub nequissimo decio consu
mavit agone et de multis aliis Secundum est quod
nos omnia mala nostra que ferimus debemus compati
passioni xpi putat et sic ea coram xpo iudice ex
aminanda statue Nam xpus non dedignabatur coram
coram principibus sacerdotum et scribis et senioribus in
decorem de omnibus factis et dictis suis examinari Et
caveamus ne consciencia nostra falsum testimonium perhibe
at nobis sicut iudei xpo Ad conformandum se
huic articulo formet sibi hanc ymaginem xpi in
mente sua statuens coram eo conscienciam suam miseri

tenditur exaiandus q eo q xpc cora caypha ma
liciose fuit examinatus · 3. articulus

Tercius decimus articulus e falsi testimonij
delatio. Cum enim xpc staret coram caypha prin
cipe sacerdotum et omne consilium querebat falsum testiom
contra ipsum ut eum morti traderet & non inuenerunt cum
multi falsi testes accessissent. Nouissime autem duo falsi
testes surrexerunt dicentes. Audiuimus hunc dicentem
possum destruere templum dei hoc manufactum et
post triduum aliud non manufactum reedificare. Ex hoc
autem conabatur probare q ipse diuinam potenciam q deus
sibi usurparet. Sz erant falsi testes qui sensum
et uerba xpi mutabant. Sic enim erant uerba xpi di
centis. Soluite templum hoc & in tribus diebus excitabo
illud. Sz ipsi apposuerunt de templo manufacto xpc
autem dicebat de templo corporis sui. Huiusmodi autem
falsa testimonia non modicum ledebant xpm. Si enim
quilibet homo multum dolet si falso testio calumpni
atur tunc ipse et omnis homo mendax quanto magis xpc
dolebat qui e ipsa ueritas q sic falsitate obnub
gabatur. Ex hoc articulo habetur ista doctrina Primo
e q in falsum testiom primo omnem falsitatem et menda
cium summe detestemur q mendacijs et fallacijs xpc
morti addictus e. et nos quandocunque falsum testiom
et mendacium contra xpm proferimus xpm morti addici
mus quantum in nobis e Secundo q detestabile sit illud
crimen ysidorus in libro de summo bono dicit sic di

res testes falsidicos tibi personis et obnoxios summi
dos que periurando contempnunt consequenter inditi per
mentiendo fallunt / pessimo interitu que falso testimonio

Falsas ledunt ¶ Secundum est quod nos discamus criminaciones si no-
bis inferantur amore dei pacienter sustinere / sicut Christus pro
nobis ad omnes falsas criminaciones simpliciter tacuit
et ipse discipulos suos facturos ¶ hoc iam docuerat
dicens ¶ beati eritis cum maledixerint vobis homines et
persecuti vos fuerint etc. ¶ Tercium est ut nos fallaci-
as studeamus cavendo in nobis et committunt tolerare
¶ Ad hoc enim dominus noster sustinuit testes falsos
ut nos ab eis [illegible] eriperet / sicut eciam mortem sus-
tinuit ut nos a morte liberaret ¶ Ad conformandum
se isti articulo gracias homo referat Christo quod falsos
testes eciam se admisit ut nos veritate fulciret
ut alias caput deus dedit

Quartus decimus articulus est blasphemie falsa
imposicio ¶ Videntes enim principes sacerdotum quod
testimonia producta contra ihesum non sufficiebant ad
eius condempnacionem ¶ perturbati quod non invenerunt calump-
nie locum surgens in medio dixit ad ihesum ¶ Non
respondes ad ea que tibi obiciuntur ab hiis / ipse autem
tacebat ¶ Et rursum princeps sacerdotum ait illi
¶ Adiuro te per deum vivum ut dicas nobis si tu es
Christus filius dei benedicti ¶ Ait illi ihesus tu dixisti
¶ quia ego sum ¶ Verumptamen dico vobis quod videbitis filium

hominis f. i. die iudicii sedere a dextris virtutis dei et
venientem in nubibus celi ad iudicium Tunc princeps sa-
cerdotum scidit vestimenta sua dicens blasphemavit
quid adhuc egemus testibus Ecce nunc audistis blas-
phemiam Ecce quomodo imposuerunt xpo blasphemiam
que est maximum peccatorum quoniam fit contra deum sicut ipsi
in xpm impingebant Unde et in detestationem tam enor-
mis criminis mos erat iudeis cum aliquis blasphemie
audiebat scindere vestes Item paulus et barna-
bas cum cultum diuinum honorarent sciderunt vestimenta
Act xiiii Et in hoc facto cayphas blasphemavit bis
cum blasphemavit cayphas Semel ubi cum dixit Ex-
pedit ut unus moriatur homo pro populo Altera vice facto
cum scidit vestimenta sua Alciori cum genere scissum
est ut in passione pontificis iudeorum sua vestimenta
scindet cum tunica domini ut ab ipsis militibus scindi po-
tuerit designans quod sacerdotium iudeorum quod scelesibus pon-
tificum esset scindendum / Ecclesia vero numquam potuit
scindi Ex hoc articulo sumitur doctrina quod nos debemus
esse puri et immunes ab omni blasphemia tam quod ad
nos quam quo ad alios Primo ad nos quod ut nos nichil
committamus nec dicamus quo nomen dei blasphemetur
quod fit multipliciter vel sine quod possit maledicat
deo vel sanctis vel creaturis dei de maledictis C iii Sine quod
blasphemat baptismum vel super sacramentum ecclesie ut
dicit augustinus super iohannem / blasphemat eciam verbum
dei quod contempnit illud audire Item qui sermonem scriptum blasphemat

qui sacris canonibus derogat. Cristus ergo licet non solum a blasphemiis et ab omni peccato purissimus fuit blasphemiam tamen ipsorum sibi pertulit, ut nos puros a blasphemia custodiamus. Rursus ad alios etiam ut nos aliis blasphemiam non inferamus. Ita quod os nostrum numquam ad verbum blasphemie vel maledicti convocat contra aliquem etiam maledicto dignum. Sicut iste cayphas eo ipso blasphemus fuit quod blasphemiam imposuit [illegible] cum apostolus (?) dixisset xpristum respondisse. Non ego sed tu blasphemas. Sed noluit dominus quod os suum aliquod verbum blasphemie proferre, nobis in exemplo. De quo pulchra doctrina habemus in epistola iude. Ubi dicit quod michael archangelus cum altercaretur cum dyabolo de moysi corpore non est ausus blasphemiam inferre dyabolo. Sed dixit imperet tibi dominus. Super quo verbo dicit theologus et ponitur 2 q. 7. Si michael non fuit ausus dyabolo tante maledictionis dignissimo iudicium inferre blasphemie. Quanto magis nos ab omni maledicto puri esse debemus. Et quamvis merebatur dyabolus maledictum, sed per os archangeli blasphemia exire non debuit. Sicut theologus. Si ergo archangelus dyabolo sibi adversarii blasphemiam dicere noluit sed modesto sermone eum coarcuit. Quanto magis ab hominibus blasphemia est cavenda, et maiore in tanto est. Dyabolus enim licet voluntate malus sit, in substantia tamen bonus, et ideo ab angelo non blasphematur. Sed aliquid proferret adversus

bona creatura que est creatura dei. Sed conformanda
se ipsi articulis pro gravium videat ipso deo dicens
illud Sit nomen domini benedictum vel aliquid huiusmodi.

Quintusdecimus articulus est ad mortem condempnacio
Cum enim princeps sacerdotum dixisset Ecce au
distis blasphemiam audivistis. Quid vobis videtur Ex
petens ab eis quid ipsi de eo sentirent Tunc illi omnes
respondentes dixerunt Reus est mortis Et quidem in
hoc bene respondissent supposita veritate facti / Omnis
enim qui blasphemat nomen dei secundum legem reus est
mortis / quia debet lapidari. Levitici 24. Sed quia factum
sive quod videbatur questio fuit falsum / igitur responsio
fuit falsa prophana et iniqua. Et vere ista condem-
nacio ad mortem potest inter precipua passionis / quia
valde affligitur cor hominis cuiuscumque mali dampnari
ad mortem. Quanto magis illud affligere potuit qui
vivos mortuos / mortem mulieresque metuunt. et qui est vita
omnium viventium. quia ad mortem turpissimam condampnabatur
et pro eis quos ipse vivificare venit. Ex isto articulo
habemus duo documenta Primum est ut caveamus ne
unquam illa vox iudeorum scilicet reus est mortis que christi
auribus intonetur insonuit nostris [illegible] mentalibus au
ribus insonet. Sed de hominibus constet in peccato mor
tali verum est dicere reus est mortis. Secundum est ut si
quando nos propter christum a persecutoribus condempnemur
ad mortem non conturbemur sed potius gaudeamus sicut
christus hortatur discipulos suos dicens Cum vos oderint

Gaudete et exultate ecce enim merces vestra multa est in
celis. Confortatio ad conformandum se huic articulo re
cogitet homo quod xpus sepe propter demerita sua reatu
mortis se fecit, sed dei misericordia sit hactenus conser-
vatus pro sua emendatione vel alias

Sextusdecimus articulus est collaphizatio vel percus
sio in collo. De quo autem evangelista quod colaphis
eum cedebant. Solet in collo percuti fatui et despec-
tibiles persone. Cum iudei in hoc quod xpum colophi-
zabant notant non tantum lesionem percussionis quam maiora contu-
melia despectionis. Ex hoc articulo tale habemus
documentum ut caveamus ne aliquando xpum colophizemus
quod ut dicit Beda. Collophizant xpum omnes falsi xpia-
ni qui ore confitentur xpum factis autem negant. Collo-
phus enim datur retro. Illi ergo collophizant xpum do-
minum qui cum ei blandiuntur ore eum confitendo, sed retro
quo deberent eum sequi per bonam vitam collophizant eum
malis operibus xpo contrariis. Et talium fides secundum
augustinum est similis fidei demoniorum. Demones credunt
et contremiscunt, et eum malis actibus et suggestioni-
bus collophizant cotidie xpum in membris suis. Item secundum
augustinum collophizat xpum qui ei honores suos prefert.
Aliud documentum est quod sicut xpus pro nobis collophizatus est
sic et nos collophizatores penales quos plerumque nos
affligunt non solum paciamur sed et prudenter portemus si-
cut fecit apostolus qui dicebat 2 Cor. 12. Datus est mihi

stimulus carnis mee angelus sathane qui me collo-
phiset. Ad secundo ad confirmandum se huic articulo po-
terit quod sibi ipsi dat collophum in commemoracionem collo-
phiorum xpi et revolvat in mente tacito. xvii articulus

Articulus xvii est conspuicio faciei. Cum enim iudei
omnes acclamarent eum reum esse mortis tunc conspu-
erunt in faciem eius. Sputum enim erat indecorum conspuere
in faciem eius quem abiciebat. Et fiebat in magnum des-
pectum. Unde etiam in lege. Si pater alicuius puelle spu-
isset in eius faciem ita abhominabilis reddebatur quod ad
minus septem diebus oportebat eam esse sequestratam a
conversacione hominum ut habetur Deut. 14. Quid enim turpius
quod despectius quod ignominiosius quod vituperosius quam conspui
in faciem. et maxime in illa facie speciosissima in quam
desiderant angeli prospicere. que plena est graciarum et de-
siderata cunctis gentibus. que salus est aspiciencium. O quam cer-
ta est emulacio infelicium iudeorum. qui non exhorruerunt
turpissimis sputis suis maculare et deturpare tam
amabilem faciem et non tantum simplicibus sputis salive
Sed verisimile est quod extrectaciones suas [illegible] fetidissi-
mas in faciem eius iecerunt. Unde Marcus non dicit
spuerunt sed exspuerunt et non tantum unus sed plebs
simul conspuerunt. Et ita facies illa benedicta facta est
ita abhominabilis quod erat tecta ex sputis et verberibus
que ei in faciem dederunt ut sequitur. Unde adimpletum est
in eo quod dicitur Ysa 53 Non est species neque decor. Et vi-

vidimus eum et non erat aspectus et nos reputavimus eum quasi
leprosum percussum a deo et humiliatum Et subdit ipse
autem vulneratus est propter iniquitates nostras attritus est propter
scelera nostra Ex hoc articulo innuuntur duo documenta primum
est quod nos diligenter caveamus ne et nos [illegible] eum [illegible]
Christi faciem conspuamus quod fit quintupliciter ad presens [illegible]
Primo namque secundum Ysidorum faciem Christi conspuunt qui consciam
suam fedis cogitationibus et actionibus polluunt Christus enim
conscientiam suam inhabitat in qua dei facies id est
ymago relucet Sic est quod quicumque conscientiam suam peccatis
polluunt quasi sputum in faciem Christi conspuunt Et ideo dicit
Ysidorus quod dominus noster in faciem conspui voluit ut nos a
peccatis lavaret Secundo secundum Augustinum Illi in Christi fa-
ciem conspuunt qui presentiam gratie eius contradicunt ubi
ex eterna cete mentes insania correpti respuunt et eum
in carne venisse negant Tertio secundum Gregorium Christi
faciem conspuunt qui iustos et sanctos in presenti contumeliis
afficiunt Unde Job 30 Faciem meam conspuere non ve-
rentur Ubi Gregorius Faciem eius conspuere est iustos et
sanctos etiam in presentia confutare et in corpore contumelias
fluxa verba quasi fluentes salivas mittere Quarto
potest dici ad litteram quod in faciem Christi illi conspuunt
qui eucaristiam indigne sumunt Quicumque enim ei pollu-
ta conscientia corpus Christi in os suum accipiunt hii sali-
vam suam peccato infectam sacramento tingunt madefa-
ciunt et deglutiunt Et propter hoc quid aliud isti faciunt

quam quod xpi faciem conspuunt Et sic eciam de singulis indigne
tractatibus intelligatur / ubi pallegatum Job / faciem meam
conspuere non verentur Jer. 30 In facie xpi conspuunt qui
prelatos suos contempnunt Secundum doctum est .. secundum
crisostomum ut nos ista sputa turpissima et illa expro
brablia xpi passionis nobis ad maximam gloriam re=
putemus Eciam ut dicit Crisostomus super Matheum Attende
quod ewangelista cum summa diligentia ea que videntur esse expro=
bratissima exposuit / nichil omittens ut videamus quod glo
ria maxima dominatorem orbis terrarum pro nobis talia susti
nere Hec non mediocriter iscribamus et in hiis gloriemur Et
si quidem istud doctum possit inferri ad singula puncta
dominice passionis / singulariter tamen ad istud quod sit exprobra=
tissimum fuit Confortatio ad conformandum se sicut
articulus formet homo in morte sua xpm tam horribiliter
conspuit in facie deturpatum et reputetur sibi pro magna
gloria Recogitet eciam quociens ipse faciem illam speciosis=
simam in consciencia sua polluit Item quociens indigne con
tando sputi sui contactu xpm sordidavit vel alias
sicut devotus inscribit

Decimus octavus articulus est in facie percussio de
quo ewangelista dicit Et palmas ei in faciem dede
runt percucientes faciem eius / dicitur autem palma secundum
papiam manus extenta vel explicata / sicut pugnus
dicitur manus complosa Manibus ergo extensis et pal
mis eum percusserunt Et hec percussio bis facta

spalem articulū | na ex tali pcussione pꝯ hō dolꝫ
q̄ de pcussione ī genis ul' ī collo. In facie em̄ sūt
oēs sensꝯ. oēs spūs et sūt ī mebra tenera facile
lesibilia Sm̄ Bernardū. ē q ex tali pcussione pfluxit
sāguis p nares et p os | licet hoc ab ewāgelistis
nō exprimat'. Ꝺ q̄ horrēdū scelꝯ ī pijssimorū inde
orū q faciē tā formosā tā crudelit' vberibꝯ af-
ferebāt. Ex hoc articulo habet' plā doctrina Pm̄
ē. q nos exēplo xpi distām patiēt' sustinē. si
qs ī faciē nos cedat sicut aplūs cōsīda de hoc
comēdat. 2 ad corī. xj. Sustinetis em̄ si qs vos
ī faciē cedit. Scd' nō solū accipiēdū ē ad lrā
sicut ī pposito xpc ad lrām cesꝯ fuit ī facie. sed
eciā mistice. sicut dicit glosa ibidē. In facie ce-
dit' ī cuiꝯ os iniuria irrogat'. Nā et isto mō
xpc ī facie cesꝯ fuit. q quāto multas iniurias et
propera ei ī facie abiecerūt. Sm̄ ysa. In psona
xpi ait faciē meā nō auerti ab increpātibꝯ et
cōspuentibꝯ ī me. Iudei nāqꝫ cū hoc q ei ī facie
cōspuebāt et ī facie xpi cū realit' pcuciebāt
Verū multas increpatōes et blasphemias xpm in
facie recepisse q nō oīa pticulait' ab ewāglīstis exp-
mūt'. Sꝫ lucas ea tangit ī gnāle sic dicēs q multa
alia blasphemātes dicebāt | Sicut g° xpc dnūs
nr̄ ab oībꝯ talibꝯ increpatoibꝯ blasphemiis et per-
cussiōibꝯ et sputis faciē nūq̄ auertebat. qm̄ ymo vo

Simitate ad oia illa facie sua eis q nos offebat
Sic et nos tactu cōpunctiōe sustinē filia p xpo no
recusemus Tercium docunt ē ut caveamus ne et nos
demus palmas i facie xpi / qr ut dicit aug illi
palmas i facie xpi dant qui presidia terrari eu
no venisse affirmat. tamq̄ presentia eius exterminates
et repellentes Item illi dat palmas i facie xpi
q xpi integritate diuine ymaginis i mente sua ledunt
et offendunt. Ad cuius evidentia ē sciendum q ymago
dei i mente tres habet condiciones nobilissimas Primo
habet puritatem / ita ymago i mente eiusmodi pu-
ritate creata ē. et menti ipsa / Et hec puri-
tas maculat² sordibus peccatorum. tamq̄ sputis sordidis-
simis. qbus facies xpi conspuit² ut i articulo precedenti.
Secundo habet ymago dei q p facie xpi itelligit² inte-
gritate / qr no solu patrem no solu filiu nec solu
spm sctm ista sed tres psonas sibi assimilat. ita p
memoria ē silis patri p itelligentia filio p amore
spui sco. Et hec integritas ymaginis violat² et offe-
dit² p peccatum. ita ho existens i peccato mortali. et si
memoret² vel itelligat aliquid de deo no tn amat
deum / et sic violata ē integritas ymaginis / et de ter-
tia psona / et ursus si memoret² nec itelligat nec
amat. violata ē quantum ad duas psonas Et maxi-
ime. Tercio habet veritate. ponendo tandem ymaginis

Ad incorruptum intelligendum et amandum sed secundum quod homo
non secundum naturalem aptitudinem actu vel habitu deum me-
minit. intelligat. et amat. et habet esse per conformitatem
gracie. In hoc enim magis proprie attenditur racio ymaginis
secundum augustinum. Ideo ergo cadens a gracia per peccatum mani-
festi operis / scriptum qui in facie percutit / ac per hoc integri-
tate ymaginis dei in se offendit et cetera. Tercio facies
dei vel ymago in mente habet luminositatem a divino
lumine ei influxa. Unde in ps. Signatum est super nos
lumen vultus tui domine. Sed eciam luminositas ymaginis
per peccatum obscuratur. et hoc est Christi faciem velari quod
pertinet ad sequentem articulum. Ideo voluit Christus faciem
suam sputis conspui / ut ymaginem suam in nobis lavaret
pollutam / Voluit in facie sua percuti / ut ymaginem su-
am in nobis lesam reintegraret. Voluit faciem suam
velari ut ymaginem suam in nobis velatam et obscura-
tam detegeret. Item in facie Christi palmas dant illi sacer-
dotes. qui polluti corpus Christi tangunt et contractant
Cohortor ad confirmandum secundum hunc articulum recogitet
homo quociens ipse integritate ymaginis dei in se offenderit
vel violaverit / Et pateat sit secundum prophetam an cum
Christo libeat velle in facie cedi / non solum verbaliter
sed eciam realiter casu oportuno / Item recogitet sa-
cerdos quociens manus suas pollutas in faciem Christi
iniecerit corpus suum indigne tractando / vel alias
sicut devocio ministrabit

Articulus 19 · de facie velata · Velaverunt faciem
suam · D · Insana cecitas et vera insania infelicium
iudeorum / qui illam desiderabilem faciem quam adventuram
predecessores eorum et prophete diu cum longo suspirio desidera-
verant · ipsi infelices cum presentem habuerunt · tam ignominiose
se velaverunt · Hanc quippe videre faciem ille propheta
cum gemitu et legifer moyses ipsam desiderabat
cum diceret / Ostende nobis domine faciem tuam et salvi erimus
Item salomon Can. 2 Ostende michi faciem tuam / facies
enim tua decora / Item rex propheta et predecessores cum magno
desiderio clamabant / Veni et ostende nobis faciem tuam
domine qui sedes super cherubin · Venit tandem ille desideratus
cunctis gentibus · Venit et videns faciem suam ostendit
et ipsi sceleratissimi faciem eius velaverunt · Velave-
runt ipsi ut ait beda / non ut ille illorum scelera non
videat sed ut a semetipsis faciem abscondat · Nec mirum
quod eorum oculi ceci non faciem moysi poterant intueri
in velamine super eius faciem posito ut habetur Exo 38
Et tamen plus quam moyses hic / cuius itaque facies sine
comparacione gloriosior erat moysi · licet gloria eius esset ab
ipso / et nube carnis mortalis obtecta · Aliqui tamen radii
glorie eius resplenduerunt a facie eius iudeorum oculos ita
reverberabant · ut faciem illam equanimiter tolerare non pos-
sent · invidia excecati · Et ideo infelices faciem eius
velaverunt ostendentes eciam quod hoc nesciebant / quod in
faciem [illegible] ·

qe e eis velata | et filiis nostris e de falsis xpianis
Unde sicut dicit apostolus 2 cor 3 Cum quis conversus fuerit ad
deum tunc auferetur velamen | Ex hoc articulo habet
ipsa doctrina Primum quod nos summe caveamus ne ve-
lamen ante xpi faciem ponamus Ipse nobis xpianis
faciem suam graciose exhibuit nobis scilicet in baptismo
In cuius signum cum ipse baptismum suscepit tota trinitas
se ibi ostendit Pater in voce spiritus sanctus in specie colum-
be filius in humana specie faciei Et non dubium quin
adhuc semper quod baptizatur tota trinitas presencia sua
licet invisibiliter exhibeat cum ibi fiat invocacio trini-
tatis Sed heu multi xpiani velamen ante xpi faciem
ponunt Tales sunt qui in fronte peccant quasi deus eos non
videat sicut illi de quibus dicitur Eze. 8 Certe vides
fili hominis que seniores israel faciunt quisque in abscon-
dito cubiculi sui Dicunt enim Non videt nos dominus
Tales eciam sunt qui sub velamine cuiusdam libertatis libere pec-
cant contra quos dicit i petri 2 Quasi liberi non quasi ve-
lamen habentes malicie libertatem Item velamen ante
xpi faciem ponunt qui ymaginem dei in se velamine
culpe et ignorancie obtegunt et obscurant ut tactum
fuit in articulo precedente Dicit enim Augustinus quod ideo xpistus
pro nobis voluit velari ut velamen culpe et ignoran-
cie a cordibus nostris auferret Et istud velamen re-
presentat velamen quadragesimale quod in xpi passione sus-
[illegible]

due habebat tu aplo ubi sup / Nos aut revelata facie
gl'am dni speculates / Hab et nuc q isto sco tpe fide-
les p pniam qusi sut ad deu / et i signu q revelata
sit nob facies dei q° ad illos q dignos pnie fructs
fecerut ablatu e velu i ecua / q° p° nob tamq peccores
phibeat a facie scuarii et altaris / Ite e hoc scdm
doctu q nos debemus q'dm facies nras velare ne vi-
deant ab hoib; / et h° cp q'q apt vane gl'am evita-
dam / sicut cu bona opa facimus q'q apt scadalu pxi-
mor vitadu / sicut q' male agimus / q'q et ideo apt
custodia castitat / sicut mulres i aspectu viror de-
bent hab'e oclos deiectos i tra / et sic facie qi hab'e
velata ne capiat' eor aspcu / Unde gen 2° legit q
abimelech rex postq capta sara restituit abrahe / dixit
ad sara ecce dedi fri tuo mille argenteos / et hoc erit
i velamie oclor tuor / idest ad q'pandu tibi capite
gra ad velados oculos i facie / ne ircato ab aliq° ex
concupiscentia pulchritudis tue capiaris / Conforto ad to
formadu se sicut ar'ld recogitet q' aio oia nuda
et apta sut oculis dei ut ex hoc retrahat' a pccato.
Ite moreat' aio qu' fumosa facie ymagis dei i se ob-
texit et obscuravit peccat' ~ ~ ~ ~

Tresimus articl' e approbandi ludibriosa expertio / in
eo videlic tu velata erat facies eius percutiebat
eu i capite dicetes / Pphetiza nob xpe qs e q te p-
cussit / Hy i q na pte capitis percusserut eu tuc q' hoc
dicebat de hoc eccl'ate diusimode loquntur / Nam marcus
dicit q tuc alaphis eu ceciderut / Alii aut palmas

i faciē dederunt sc̄dm̄ marcū Colaphis et alapis eu
tūc ceciderunt sc̄dm̄ lucā Vō peuciebat faciē ei9 Sc̄dm̄
ps̄ dici q̄ eū velasset eū q̄libet eoꝝ pcussit eū
vbi voluit q̄dā i collo q̄dā i maxillis alij i facie
et sic pcucientes īterogauerunt eū dicentes ꝓpheti
sa n̄r̄ Et hoc irrisōie dicebat sc̄dm̄ glosā. ī c̄o
tumelia ei9 q̄ se ꝓphetā haberi voluit a popul̄ Et
qm̄ ipi eū illis ūbis irridebat. ideo eis nichil
rn̄debat Ex hoc articl̄o habet̄ t'ca doct'a Sc̄dm̄
ē q̄ si nos ꝯsideram9 nosmetipos si vnq̄ manu
ꝑpi oꝑis xp̄m pcussim9. q̄ si nescim9. expectamus
hoc ꝑpia fide. a xp̄o q̄d' iudei irrisōie ab eo exege
runt ut ipē ꝓphetizet nob̄. docēdo nob̄ ꝯgnoscē
culpas nr̄as. Qrtm̄ ē q̄ nos tamē debem9 ne
a xp̄o ꝓphetia ul' miraculū teptanē expectam9
Sc̄dm̄ aug9 x° ꝯf' dicit sic. Quib9 meam suggestiōm
[illegible] machiatoib9 aut minimis ut signū aliq̄d pe
ta Sz obsecro te dn̄e ꝑ rege nr̄m et patam ihe
rusalē simplicē et castā ut q̄admodū ē longe
a me ista ꝯsensio. ita sit sp̄ longe. atq̄ longi9 Ter
ciū doct'u ē q̄ i dignis nō ē effūdēdū donū
dei Juxta illud mathei A Nolite sanctū dare canib9
neq̄ mittat' margaritas an porcos Sc̄dm̄ licet ꝑ
ceē vers ꝓpha ymo dn̄s et auctor ꝓphaꝝ nō
luit tn̄ ꝓphetizare irrisoib9 Sic ꝑ ipms sunt et doc
tores et ꝑdicatores q̄ tpē et loco debet i dignis
auditoribus subtrahē ūbū dei Sc̄dm̄ et ꝯfundē

se huic articulo recogitet homo quanta irrisione et contemptu
atrocem dominus noster in hoc facto passus est. et quomodo iudei
livido de eo fecerunt quasi puerorum. Et oret devote homo si/
cut devotus instruitur

Articulus 21 est presentatus coram pylato. Circa premissa *Sequitur hora prima*
secundum augustinum intelligitur dominus passus usque ad mane
illa ea que passus fuit tota illa nocte acta sunt. Nunc
vero coram cayapha partim de nocte et partim illucescente die
fuerunt gesta. Sed postquam facto claro mane quasi hora prima
surgens omnis multitudo iudeorum de domo cayphe ad
duxerunt ihesum victum in pretorium. et tradiderunt eum pon
cio pylato presidi. Et hec presentacio fuit inter eos quam
missa. Tamen ex parte iudeorum plenaria potestate habentes
dominandi ad mortem sicut ipse prestabat dicens Nescis
quia potestatem habeo etc. Tamen ex parte iudeorum presentatum
eum tamquam iam convictum reum. Unde non presentaverunt eum quasi
examinandum solum, sed tradiderunt eum tamquam ex causa conda
mnatum. scilicet sine mora absque alia examinatione. sicut ubi
corpus occidendum. ducebat eum. Unde non esset hic malefactor
non tibi tradidissemus eum. Tamen ex parte ipsius corporis quia tota
nocte fatigatus fuerat a iudeis, et nunc primo sistebatur
iudicio hominis gentilis. Documentum ex hoc articulo habetur
quod potestas secularis non est despicienda. Ad Romanos 13. Omnis anima
potestatibus sublimioribus subdita sit. Cuius causam subdit
ibi apostolus. Non enim est potestas nisi a deo. Itaque qui potestati
resistit dei ordinationi resistit. Dei enim minister est facit hom

Cum dominus dixit ad pylatum Non habes in me potestatem nisi
datum tibi esset desuper. Recognovit ergo ihesus pylatum
habere potestatem sibi datam desuper quantumcumque malus. Ita
ut dicit glossa. Mali quidem cupiditate nocendi habere
possunt a seipsis . sed potestatem non habent nisi a deo
Cum dyabolus antequam tolleret aliquid Job dicebat domino
Mitte manum tuam | idest da potestatem quia etiam nocendi
tantum potestas non est nisi a deo | Sicut scriptum est proverbiorum 8 Per
me reges regnant . et per me tyranni tenent terram
Potestas autem datur a deo | malis ut bonorum paciencia probetur
. et malorum iniquitas puniatur. Ita potestas dyabolo a
deo data | et Job probatus est ut iustus appareret | et pe-
trus temptatus est . ne de se presumeret . et paulus colaphi-
zatus est . ne se extolleret | Et Judas dampnatus . ut se
suspenderet. Sic glossa dicit super augustinum | Sic et in proposito per
potestatem pylato datam a deo . xpistus occisus est ut totum
genus humanum redimeret. Bona est igitur potestas et propter hoc
honoranda . i . petri 2 . Deum timete . regem honorificate. Cum
dicit augustinus . Deus hic stabat ante hominem pylatum
et nullo irreverencie verbo est locutus. Sic et nos cum
reverencia stare debemus coram prelatis nostris et iudi-
cibus etiam malis . Conformando ad conformandum se huic
articulo . recogitet homo quomodo secundum apostolum oportet nos
omnes exhiberi ante tribunal xpisti | Et certo ipse prius quam
nos ipsos exhiberi voluit . ante tribunal iniqui iudicis
Ut nos iniusti ante tribunal iusti iudicis possemus fidu-
cialiter comparere

Articulus 22 de accusatione de falsis. Dum enim xpistus
introductus esset in pretorium et iudeus staret foras prop-
ter iudei non intraverunt in pretorium ne contaminarentur sed
ut manducarent pascha. Reputassent enim se immundos si
intrassent alienigene domum. Unde augustinus O impia cecitas
alienigene iudicis pretorio contaminari timebat. et fratris
innocentis cruorem non timebat. Exivit ergo pylatus
ad eos foras et dixit iudeis. Quam accusationem af-
fertis adversus hominem istum. Habetur in legibus romanorum quod
nemo condempnatur nisi accusetur. Responderunt si non esset
hic malefactor non tibi tradidissemus eum. Pylatus autem
putans ipsos tacere accusatorem quia in legalibus eorum aliquid
commisisset. et ideo in lege eorum. Ubi puniendus esset
recusavit causam et iudicium eius ad ipsos remisit dicens.
Accipite eum vos et secundum legem vestram iudicate eum. Dixe-
runt ergo iudei. Nobis non licet interficere quemquam. Pylatus ergo
ex verbis eorum intelligens quod non penam legalem sed interfec-
tionem xpisti peterent. voluit interfectionis causam audire. Ce-
perunt ergo ipsum accusare quod esset contrarius publice principa-
tui in tribus dicentes. Hunc invenimus subvertere gentem nostram
quod est primum. et prohibere tributa dari cesari quod est secundum.
et dicere se esse regem xpistum. quod est tercium. Contra addi-
tio infra articulo [illegible]. Et cum accusaretur a principibus sacerdotum
et senioribus nichil respondit. Et dixit illi pylatus Non
audis quanta adversum te dicunt testimonia. et non respondit
ei ad unum verbum taliter in presentia iudeorum. Ita ut mi-
raretur preses vehementer. Intrans pylatus pretorium [illegible]

duas accusaciones nichil reputans quia manifeste falsas
sed forte audierat iesum dixisse Reddite que sunt cesaris
cesari. De tercia dixit ad iesum Tu es rex iudeorum
Cui respondit A te ipso hoc dicis an alij tibi dixerunt de
me. Dixit pylatus causa ista se didicisse a iudeis
Numquid inquit ego iudeus sum et ita a me hoc non dico
sed gens tua et pontifices tradiderunt te in sollicite
pro ista causa te puniendum. Tunc ait iesus Regnum
meum non est de hoc mundo si de hoc mundo esset
regnum meum ministri mei utique decertarent ut non trade-
rer iudeis. Nunc autem regnum meum non est hinc. Cui
pylatus ergo rex es tu. Respondit iesus tu dicis quia rex
sum ego. Ad hoc natus veni in mundum ut testimonium
perhibeam veritati. Cui pylatus quid est veritas. Et cum
hoc dixisset iterum exivit ad iudeos et dixit eis
Ego nullam causam invenio in homine isto. Tunc illi aggra-
vaverunt easdem duas accusaciones dicentes Commovet
universum populum incipiens a [illegible] galilea usque huc. Com-
movit magis per illa tria obiecta premissa quorum tamen duo
prima erant falsa quia publice docuerat oppositum videlicet
tributa esse danda cesari. Tercium autem fuit verum sed
ipsi false obiciebant hoc tamquam crimen quod nullum crimen
erat ergo in falso. Et non quod tota sua accusacionem
retorquebant in offensam cesaris cuius officiatus erat pylatus
ut per hoc eum magis excitaret ad occisionem iesu. Sed
querit hic pylatus postquam quesierat quid est veritas non
exspectavit responsionem. Sed statim exivit. [illegible]

xxiij

sicut habes infra articulo 2o. Ex hoc articulo sequitur quod
hunc documentum ut caueamus ne et nos accusemus xpistum de
falso uel false. Illi accusant xpistum de falso qui sibi imponunt
falsum scilicet iudei. pagani. et heretici. Iudei imposuerunt
ei quod esset filius fabri scilicet ioseph. Item quod erat vorator
carnium. potator vini. et quod demonium haberet. Item
quod esset subuersor populi. ut habetur. sed hec omnia sunt falsa
Pagani imponunt sibi quod fuit purus homo. et non deus. et
impossibile esse dicunt deum incarnari. Heretici quidam imponunt
sibi quod non [illegible] habuerit verum corpus. sed fantas
ticum. et quod non fuit verus homo sed apparens. Alii imponunt
sibi quod non habeat animam. sed diuinitas sit pro anima. Vel
ipsi et similes accusant xpistum de falso. Sunt et alii
qui accusant eum de vero. sed false. sicut mali xpistiani
qui secundum Augustinum super psalmum 31 retorquent peccata sua in deum
dicentes. deus hoc voluit. Vel stelle fecerunt me
peccare. et deus fecit stellas. et sic deus fecit me pec
care. False imponis peccatum tuum deo. Verum est quod deus fecit
te et stellas. et hec omnia bona. sed quod deus creauit non
te cogit ad peccandum. sed malicia voluntatis tue. ergo impu
tando deo peccatum. tu accusas deum false. Et alio modo quidam ac
cusant deum falso sicut mali xpistiani habentes quidem xpisti
fidem veram. sed difformes de quibus potest intelligi illud ubi apostoli
Ro. 1. Cum cognouissent deum non sicut deum glori
ficauerunt. aut gratias egerunt. Et propter quod commutauerunt
veritatem in mendacium. et seruierunt potius creature quam
creatori. propter quod tradidit illos deus in desideriis cordis eorum

Que verba licet apostolus dicat de mundi principibus possunt
tamen accipi secundum orig(enem) etiam de malis prelatis qui
cognoscunt Christum per fidem sed non glorificant eum per vitam
Conformando ad conformandum se huic articulo recogi-
tet homo quomodo ille qui est ipsa veritas propter nos fal-
sitatibus calumpniari dignatus est ut nos in veritate
fundaret Et oret sicut devote sibi visum fuerit

Articulus 23 est missio ad herodem Cum enim
audisset pylatus quod ihesus homo galileus esset
et de herodis potestate qui terrarcha galilee fuit
qui et hiis diebus iherosolimis erat misit pylatus ihesum
ad herodem volens deferre ei ut ipse dominus galilee
hominem galileum vel solveret vel dampnaret Et gavisus
est herodes quia ex multo tempore cupiebat videre ihesum
scilicet a decollatione johannis baptiste cum dominus incepit
publice predicare et miracula facere quia multa audi-
ebat et sperabat aliquod signum videre de eo Fuit
autem missio haec inter articulos passionis dominice compu-
tatur quia specialis est pena cuilibet homini mitti de uno
iudice ad alium Circa hunc articulum est notandum quod reli-
giosi qui specialiter debent esse imitatores Christi non debent
turbari si iterum sub obediencia mittantur de loco ad
locum de statu ad statum quia Christus propter nos sub obe-
diencia patris dignatus est mitti de iudice ad iudicem
Conformando ad conformandum meditetur secundum articuli
et oret sicut devote visum fuerit

Articulus 24 est derisio ab herode Cum enim
ihesus presentatus esset herodi interrogabat illum
herodes multis sermonibus Interrogabat inquam non sit

studiosus. sed sicut curiosus. non sicut veritatis amator.
sed sicut temptator. non tamen sit sufficiens quoque utilitatis
sed pascens novorum cupiditate. Volebat enim audire ab
ipso quod diceret. Et ideo interrogabat eum qui deriso-
rie se habebat ad ipsum. et ei subsannans sicut dicit
theologus. et apostolus hoc nichil respondit. Ex hoc articulo
habetur doctrina secundum gregorium. Ut quociens auditores nostri
nostra volunt qui laudanda cognoscere. non autem sua perversa
mutare omnino taceamus. ne si ostentationis studio verba
dei loquimur et illorum quod erat culpa esse non desinat
et nostra quod non erat fiat. Confor- ad conformandum se
huic articulo sinceriter hoc fac articuli.

Articulus 21 est accusatio delata coram herode
Astabant enim principes sacerdotum et scribe constanter ac-
cusantes eum de quibus vero non eum accusaverunt. Verbatim non
exprimit sed de eis duobus de quibus coram pylato accu-
saverunt eum et nunc accusat coram herode. maxime hoc
agginatores. quando commonisset universum populum incipiens a
galilea scilicet in dominio herodis ut ex hoc magis
assumeret sibi adversos. quia in suo dominio commotionem suscit-
tasset. Quamvis hoc cede fuerunt accusatores. hic et
ibi. hic tamen fuit coram alio iudice. et in nova vexatione
pena sibi infligebatur. Et quantum tanto iste articulus dicitur e
ab illo. 22o. Sed ad istas accusationes christus nichil respon-
dit. nec herodi nec accusatoribus. sed tacuit christus dum
omnia ipsorum incredulitas non merebatur audire divina et
dum iactantia declinabat eum noluit facere miraculum
in conspectu herodis. ut liberari videretur ne passione sua

ipedirer. Ex hoc articulo ehr documentu q no oi loco
et tpe et cora quibuslibet. veritas e manifestanda. s
ꝑferendu silenciu diuinu e. Cofortto ad conformadu
se ipi ar̄lo meoret tuo gruitate artli et oret
sicut deuocio inspirabit

Articulus 26 e despectio ab herode. videlicet cu
herodes q xpc nullu signum faceret. nec vnum
vbu ad interrogata responderet. nec cot accusatores suos
aliquibus responsionibus se defenderet. reputant eu fatuu
et no sane mentis. Et ꝓ hoc spreuit eu cu exerci
tu suo. Hunc despectio no ignieret spale. articulo
i passione facit. q valde quilibet tuo dolet quando
videt talia. Ex hoc articulo ehr documentu. q nos
potius velle debemus a no nulli despici. q ab adu
latoribus laudari. sic dns nr. vt dicit gregorius magis
eligebat apte a superbientibus despici. q a no credentibus
varia voce laudari. Cofortto meditere tuo qntus
fuit iste despectus. et oret sic deuoto inspirabit

Articulus 27 e illusio vestis albe. no solu
cu herodes eu spreuit. s3 etia illusit idu
endo eu veste alba. e hoc i derisione. sicut
fatui induti solet alia veste ludicriosa. qua cog
noscatur. Et forte tuc tpis fuit derisoriu portare
desup veste alba. Et quuis herodes hoc fecerat
no tamen vacabat mysterio. sicut et oia alia gesta
circa xpi passione. Vn Gamb. sup luc. no e
ociosu q veste alba induitur dns ab herode. i
maculate. ꝑbuet indicia passionis. q agnus dei

sine macula cum gloria mundi peccata suscipere. Et hanc ves-
te alba representat hodie alba sacerdotalis. Unde notandum quod
pontifex noster in sua passione habuit omnia pontificalia
Amictum suscepit cum velatus fuit a iudeis coram Cay-
pha. Albam habuit cum veste alba indutus est ab Herode
ut hic. Casulam suscepit quando milites induerunt ei
purpureum vestimentum coram Pylato. Et ne quid desit
Stola et cingulum habuit cum ligatus est ad columpnam
Manipulum habuit quando cum fune manus eius ligave-
runt. Sed hunc solverunt quando ei arundinem in dexteram
dederunt et sic funis ille remansit pendens in si-
nistro. Ad hoc signandum manipulus portatur in brachio
sinistro. Coronam spineam habuit pro mitra et arun-
dinem in manu pro baculo pastorali. Cyrotecas autem
et sandalia cum manus et pedes cooperiebantur sacco
ut etiam cum manus eius et pedes toti fuerunt sangui-
ne rubricati. Ad quod designandum quod sandalia
debent habere aperturam cum aliquo rubro serico pannis.
Cyrotece etiam habent desuper manum aliquid nobile
rotundum quod debet semper habere aliquid de rubeo ad
designandum stigmata Christi. Hec omnia sunt insignia
pontificalia que in memoria passionis Christi gestat pon-
tifex in consecratione ecclesie et altaris. Ex hoc articulo
sumitur una doctrina. Homines quod dicit quod vere volunt vi-
vere secundum novum hominem illuduntur ab hiis qui vivunt
secundum veterem hominem cum denuo eum quod homines mundani
concupiscunt suas voluptates. Derident religiosos co-

[illegible]

vinctes et secundum spiritum vinctes et habet eos quasi fatu-
os. Et sapientia huius mundi stulticia est apud deum 1 Cor°
3° est quod novus homo noster Christus indutus alba veste que
innocenciam et mundiciam significat illusus est et derisus a filiis
huius seculi apud quos alba vestis exprobrabilis est tamen
sicut crux ante passionem Christi exprobrabilis fuerat que
postea facta est honorabilis ita ut eciam portetur in fronti-
bus regum Sic alba vestis post Christi passionem facta est
valde honorabilis Unde quilibet per baptismum renovatus
induitur veste alba in signum innocencie et totius mundi-
cie quam confert baptismus Unde tunc eciam signum Christi
passionis et eius resurrectionis angeli in vestimentis albis ap-
paruerunt ad monumentum. Et sibi veris ascensio-
-nis ergo turbari debeat viri spirituales si quod candore
spiritualis vite sue illudatur ab hominibus mundanis sed
potius gaudeat et Christus quod pro nobis in alba veste illusus est
Secundum docetur quod quandoque et loco expedit stulticiam
simulare iuxta illud Catholicon Stulticiam simulare loco quoque
dignitas summa est. Exemplum de David 1 Reg 21. Unde quod
dominus ipse qui est fons sapientie verbum excelsi coram Herode se
quasi stulto haberi dignatus est ex incomprehensibili sapiencia
sua processit et si se sapientem ubi ut dicitur ostendis-
set Herodes passionem eius forsan impedivisset Tercium est
quod mortalis querat in vestibus non ornatum non preciositatem
sed solum necessitatem Et salvator noster in veste
velud fatuus illusus est Conforto ad conformandum se
huic articulo regnantes sic deo quod ipse nobis cum sua
illusione veste innocencie conferre dignatus est Item vero

giret hic qualiter ipse sepe candida veste baptismalis
moretur qua xpc pro nobis ptulit sepe peccatis maculis de
nigravit et oret sicut ... orationem missus est

Articulus 28 de remissio ad pylatum / herodes cum
eum non inveniret in xpo causam mortis indutum veste
alba remisit ad pylatum In quo ipse gensisse probatur in
nece domini Quia cum fuit sibi missus tamquam hic sue iuris
dictionis eum non inveniret in eo causam debuisset eum absolvisse
et non alieno iudici eum remisisse Et hec remissio ...
facit specialem ... Tum quia nona fatigam xpo addidit
tum quia eum non illusionis portando veste alba rediit. Tum
quia herodis gensum eum sua nece secum detulit quod appa
ruit signo et ... signo quod ... in veste alba illusione
... in amicitie ... In ipsa die ... sunt amici
herodes et pylatus / na antea erant inimici ... apud
nece ... galileorum quos pylatus occiderat pro bono
... habuit herodes quod pylatus sibi detulerat mittere
... sibi hominem sue iurisdictionis et presertim talem hominem
quem ipse videre diu desiderabat Remisit ergo herodes
pylato qui dixit / fac de eo quod volueris et filia alba
sibi remandavit Ex hoc articulo hic docetur quod tanta vi
habet ut boni quod respectu sui gederat etiam malos ini
micitia cum respectu boni pat amicitia inter malos Sympha
li designatur per ... sapsonis quod caudas habebat colli
gatas quod ... adversus deum et adversus xpum ... ...
sicut dicit theologus Dyabolus ubique ... ut xpi
pagat nece non timeat ergo ... si videat malos con
se colligari quia hoc restatur in eo aliquid esse boni et per hoc
... xpo Conformio ... conformandum se huic articulo

recogitet homo quanta fatiga fuit xpo sic duci et
reduci de iudice ad iudicem Et si habet cum aliquo i-
nimicicia dimittat eam in corde amore xpi qui pro no-
bis in sua passione etiam malos aduersum se concordauit

ho 3a

Articulus 29 de xpi et pylato et barrabe latro-
nis liberato. Cum enim xpus reductus esset ad
pylatum Pylatus conuocatis principibus sacerdotum et
magistratibus et plebe [illegible] dicens ad eos foras
duxit eis Obtulistis mihi hominem hunc quasi auertentem
populum Et ecce coram vobis interrogans non inueni in eo
causam in hiis in quibus eum accusastis. sed neque herodes
ideo remisit illum. Ad diem autem solempnem consueuerat
preses dimittere unum vinctum quem voluissent in memo-
ria populi liberati a seruitute egypciaca Habebat
autem tunc unum vinctum insignem qui dicebatur barra-
bas qui propter sedicionem et homicidium [illegible] po-
situs fuerat in carcere Et dedit pylatus optionem
populo quem vellet dimitti ihesum an barrabam
Sciebat enim quod per inuidiam tradidissent ihesum
Principes autem sacerdotum et seniores persuaserunt
populis ut peterent barrabam ihesum autem perderent et
conclamauerunt simul vniuersa turba dicens Tolle
hunc et dimitte nobis barrabam In hoc clamore
consistit articulus iste. Et nimis iudicii dura eis optio
petebat ihesum tolli scilicet de medio et dampnari
ad mortem Barrabam vero petebat eis dimitti et
saluari in vita O quanta confusio indecora [illegible]

 36bis

preluerunt ſedicioſum et homicidam auctorem vite. Reddit ipſam
eis poſtea beatus petrus dicebat Actuum 3° Vos ſanctum
et iuſtum negaſtis et petiſtis virum homicidam donari
vobis Auctorem vero vite interfeciſtis. et fuit ſumma per-
ſuaſio vitam reddere homicide / et ſoli totius vite aufer-
re vitam. Alter leuius eſt iſte articulus inter ar-^{tos} paſſi-
onis. Ubi enim quilibet dolet quando minus indigniore ſibi p-
ferri / quanto plus cum cum Ipſe ſanctificat potuit quod tam
ſceleratus et vilis homo preferebatur / ut illius vitam peterent
et ipſius necem / Et non ſecundum beda quod hec peticio uſque
hodie inheret iudeis. Cum enim quod iheſu latronem
quod ſaluatorem interfectorem. quod datorem vite interemptorem ele-
gerunt / merito ſalutem et vitam perdiderunt. et latrunculis
et ſedicionibus ſe in tantum ſubdiderunt. quod et patriam et
regnum ſuum perdiderunt. Sed magis clamant cum a tyto
et veſpaſiano occiſi. trucidati. capti. et venditi. et diſ-
perſi fuerunt. Eſt autem aduertendum quod cum hoc ageret ſcilicet
de petendo iheſu. ut barraba / tam erat hora quarta tertia
et tunc ceperunt iudei linguis crucifigere iheſum. Unde
vere enim pylato Reddit quoque Faciam de iheſu qui dicitur xpriſtus
Dixerunt omnes crucifigatur. / Quod paulus ante coram caypha
dixerunt / reus eſt mortis / nunc coram iudice gentis mor-
tis determinant dicentes crucifigatur. Unde cum vero
paulus poſt cum clamoribus ingeminant dicentes Crucifige
Crucifige. Sequitur articulus XX° De iſto articulo ſequitur duo
documenta. Primum eſt quod nos communiter tolerimus ſi aliquando

pferat nos posse inimicos et similiter traditoris quam xpo
platus fuit latro Secundum est quod caveamus ne et nos barra
ban xpo preferamus Multi enim adhuc hodie desiderant
barrabam sibi solvi et xpm crucifigi esse Prima ut dicit
Origenes Dei qui iudeis sunt similes sive in dogmate
sive in vita barrabam sibi solvi desiderant Quicumque
enim male agit solutus est in corpore eius barrabas xpc
autem vinctus Quicumque autem bona agit xpm habet solutum bar-
raba autem vinctum Et ideo sicut iudei postquam pro xpo
elegerunt barraba latronem facinorosum et seditiosum
sunt subiecti ut dictum est Sic et nunc quecumque anima
pelegit barraba illa semper facinoris dyabolici ex-
ciat Ubi enim non est ihesus illic lites et pugna sunt
ubi autem est ihesus illic omnia bona et pax Igitur unusquisque
conformatus cogitet hoc si ipse unquam barrabam
pelegit xpo et doleat orat theorema vel alias
iiii ARticulus 2us de vestimentorum exutione Cum enim
audisset pylatus quod iudei peterent barrabam
dimitti xpm vero crucifigi Dixit illis pylatus Quid
enim mali fecit ergo nulla causa mortis invenio in illo
Corripiam ergo illum et dimittam Hic dicit beda quia
misit in cerimonialibus / pro ipsis eum corripiam
et dimittam Et statim ingressus est pretorium ihesum et cepit
eum corripere cum flagellis et illusionibus ut sequitur Sed
primus fecit eum exui vestibus quibus indutus erat Est
autem intelligendum quod sicut sibi remissus fuerat ab herode
in alba veste sic remansit in eadem veste usque ad
flagellacionem Et tunc exuerunt eum ut dicit [illegible] ipse

Per modica iniuria est et contumelia hominem exui ves-
tibus suis, et denudari. Sicut enim dicitur nos non sumus
nati ex illa infecta radice Ade, ex qua erubescibilis
facta est nuditas nostra, dicente primo parente: Timui
eo quod nudus essem et abscondi me. Gen. 3. Ipse tamen qui
suscepit infirmitates nostras sine peccato denudari erubuit
et tanto plus aliis pudicus hominibus quanto sua pudicia-
tia incomparabilis fuit cunctis hominibus. primo enim pudicitiae
ut sic loqui liceat angelorum. Ex isto articulo discimus duo
documenta. Primum est ut caveamus nobis a nuditate tam cor-
porali quam spirituali, ne forte unquam nudi appareamus coram
deo et angelis et hominibus. Nam si nuditas nostra non videatur
ab hominibus, erubescat tamen coram deo nuditate sua et
coram angelis. Unde primi parentes erubuerunt a facie
dei qui ubique apud nos est cum angelis suis. De nu-
ditate vero spirituali est illud ii. cor. Si tamen vestiti
et non nudi inveniamur. Item est illud apocalipsis 3o. vesti-
bus albis induaris ne appareat confusio nuditatis
tue. Ubi per vestimenta alba intelligitur candor sancte co-
nscientie, que ad instar vestimenti nuptialis debet
esse contexta. Huius vestimenti semper contexta debet
esse fidelis anima, ne confusio nuditatis eius a quibus
appareat coram deo et angelis et hominibus. Secundum
documentum est quod sicut christus exutus fuit vestibus suis, sic et
nos exuamus veterem tunicam et induamus conscienciam
mundam per puram et nudam confessionem peccatorum, deponen-
tes operimentum pallium excusationis, quia nuda et aperta sunt
omnia oculis dei. Hebr. 4o. Conforte recogitet hec

q̄ miſerabilit̄ fuit xp̄c denudatꝰ ꝑ nob/ ut nos veſti
ret virtutibꝰ
Articulꝰ 2ꝰ ē flagellacō. Cū eni ihēſꝰ nuda
tꝰ eſſet. Tūc ut dicit Jo. pylatꝰ eū apphē
dit et flagellauit. et hoc ut ꝑ ſe ut ꝑ miſtros
ſuos. Ideo aūt flagellauit eū ſedm̄ Aug. ut
iudei ſaciati penis et opprobriis eiꝰ. morte ipiꝰ
vlt̄ ſitire deſiſterēt. Eadē eciā cauſa ꝑmiſit
ut eciā iuſſit milites et cohorte ſibi īferre illu
ſiones q̄ ſequunt̄. Et iſte articlꝰ flagellacōis eſt
vnꝰ de principalibꝰ articul' paſſionis ut crucis. Et
cōplectit̄ ī ſe articulo ligatois. de q° ſupͣ articulo. Et
ut gn̄r̄ tenet̄. ligatꝰ fuit ad ſtatuā dū fla
gellaret̄. Cuiꝰ colūpne aliq̄ ps oſtedit̄. Rome ī eccā
ſce praxedis. Maior aūt ps ī eccā mōt ſyon
q̄ diuie cruoris rinctibꝰ. uſq̄ hodie veſtigia terra
demonſtrat. ut dicit beda ſuꝑ lucā. Et Aug.
ī q̄dā ſmōe de paſſiōe dn̄i. Videt̄ dicē. q̄ xp̄c
ī flagellacōe clamāt ad pylatū dicēs ſic. Ecce
iā dn̄s aptat̄ ad vbera. ecce iā redit̄. rūpit ſcam
ꝑte. violēcia flagellorꝫ repetitꝫ ictibꝰ. crudelia vbera
ſcapularꝫ terga ꝯſcindūt. Proch dolor iacet extenſꝰ
cor hoīem deus. et ſuppliciū patit̄ rei ī q° nullū pcti
veſtigiū potuit īueniri. Hec Aug. Quare aūt ut
dicit Alchoꝰ. Voluit dn̄s flagellari. qꝛ ut ſcriptū ē
Multa flagella peccatorꝫ. ut ipiꝰ flagello nos a ꝑpe
tuis flagellis liberaret. Et aūt et quare plage
et vulnera ī hac flagellacōe ſibi īflicta fuerīt

q̄ ideo sciri nō potest nisi p̄ revelatoem ut dictū ē i p̄ncipio
Sz oportuit ea esse q̄si innūabilia. Ubi enī scriptura teste
p̄ mensura pc̄ti erit plagaꝝ mod⁹ Deut° 25 xp̄s aūt
flagellabat̄ p̄ om̄ib⁹ pc̄tis q̄ vtiqz sūt innūabilia q̄si
et plage innūabiles. Et hoc ē q̄d dicit̄ ysaie 1 A
planta pedis usqz ad verticem/ nō ē i eo sanitas Ex
hoc arti° habet̄ duo docum̄ta Primū ē q̄d nos fla-
gella dei libent̄ sufferre debem⁹ ut unusq̄sqz possz
dicē illud p̄s̄te Ego enī ego i flagella parat⁹ sum Et
merito q̄ si unig̃ dei fili⁹ parat⁹ fuit suscipe i se
nr̄a flagella ex obedientia p̄ris tunc et nos de-
ceptim nō essem⁹ pati sufferre flagella ei⁹ de
p̄ris. q̄ ip̄e ul̄ p̄ se ul̄ p̄ ministros seu instrum̄ta
sua media. nob̄ misericordit̄ i fligē dignat̄. ad ē-
mendatoem nostram. que enī diligit dn̄s castigat.
flagellat aūt om̄em filiū quē recipit. et q̄s ē fili⁹
quē nō corripit p̄r. Prou 3 Heb° 13 Secūdū ē q̄d
diligent̄ caueam⁹. ne et nos iterato xp̄m flagellem⁹
et fit quocienscūqz peccam⁹ mortalit̄ Qu enī xp̄s
flagellat⁹ sit p̄ pc̄tis nr̄is. ysa° 53 Ip̄e vulnera-
t⁹ ē p̄p̄t iniquitates nr̄as. attrit⁹ ē p̄p̄t scelera nr̄a
q̄ndocūqz g° p̄ccam⁹/ tunc xp̄o vnūd flagelli inflī-
gim⁹. q̄ntū i nob̄ ē. sicut ap̄l⁹ de q̄busdā dicit
ad Heb° 6° rursus crucifigentes i semetip̄is filiū
dei Unde s̄ensus intellectū habes sup̄ i diuīa de pas-
sioe Ihū° Ihū° i fine Conforto ad conformādū se

hinc articulus poterit homo flagello uel virga seipsum cor-
poraliter cedere si habet graciam vel saltem compaciendo fla-
gellato christo mentaliter se flagellet.

Articulus 32 est veste purpurea indutus post
quam cum dixit flagellatus fuit. milites scilicet
satellites et ministri presidis qui erant gentiles illuse-
runt ei in multis. forte iubente pylato uel saltem per-
mittente ad mitigandum iudeorum furorem. Vel causa ut
dicit Crisostomus. isti milites talia fecerunt volentes
complacere iudeis amore pecuniarum. Igitur quia christus rex
iudeorum fuerat appellatus et ipsemet coram pylato hoc
confessus fuit dicens Tu dicis quia rex sum ego. ideo
illusorie insignia regalia ei adhibebat congrega-
ta ad hoc cohorte. Et primo induebat eum veste
purpurea que est vestis regalis. Sed ubi Iohannes et marcus
dicunt veste purpurea Matheus dicit clamide
coccinea et redit in idem quia vtrumque rubra est. et
sunt eiusdem materie. Inuenitur etiam quedam purpura
cocco simillima ut dicit Augustinus. Hanc ergo vestem coccineam
dederunt ei pro clamide et bene conueniebat vestis
rubra tali corpori. utpote toto sanguine rubrica-
to ex verberibus flagellorum. ut impletur illud ysaie
63. Quare rubrum est indumentum tuum. Et quomodo
fuit angelorum secundum glosam videntium et mirantium
quod christi corpus quod de utero virginali tantum candore
habuit. quanto fullo non potest facere super terram in tantum
fuit sanguine rubricatum. Ad quam questionem

ypocrisie respondit ibidem dicens Torcular calcavi solus qui dicit secundum glosa Ego solus sustinui pressuram cru cis flagellorum et omnium tormentorum passionibus in quibus quasi plus pressus sanguine expressus per totum corpus meum pro mun di salute suum aspersus Ideo eciam sibi bene compe tebat purpura quia purpura fit de sanguine conchili et muricis et sic in eo nichil esset nisi sanguine rutilo. Ex hoc articulo sumitur duo documenta Primum est quod nos peccata nostra operire debemus operibus caritatis quia sicut christus nostrorum peccatorum flagellis cruciatus purpura co operiri voluit sic et nos opera nostra cruciata id est peccata nostra operiamus purpura videlicet caritatis quia cari tas operit multitudinem peccatorum id est petri 4o Vel eciam per purpura significatur memoria dominice passionis unde coma capitis sponse idest anime fidelis dicitur esse sicut purpura regis Can. 7 Coma cogitaciones mentis nostre que per comas capitis intelliguntur versari debet assidue circa passionem redemptoris ut eciam circa opera caritatis Secundum documentum est quod quia per hoc quod dominus veste re gali indui voluit secundum theologum doceremur quod et nos ha bitu mentis veste regia induamur et simus veri reges calcantes super serpentes et scorpiones idest subpedi tantes omnia vicia unde dicitur apocalipsi idest vinciti quasi reges Et non quod vestes ille illusiones militum et conne bie iudeorum christo illate nobis afferunt misteria ut supra dictum est In principio secundum theologum Consideremus ad confir macionem ipsi articulo et septem sequentibus illusionum

articulis recogitet hoc facto cuiuslibet articuli cum ag-
gratiacionibus suis et oret sicut devocio inspirabit

Articulus 33 est corone spinee capiti imposito. plec-
tebant eum corona de spinis. et posuerunt super
caput eius pro dyademate regali Et dicit illa corona
fuisse de iuncis marinis quorum aculei sunt acuti duri
et bene penetrativi. Unde secundum bernardum Caput illud divino
densitate illarum spinarum usque ad cerebrum confixum fuit
ita ut sagitte ex capite extracte. Frontem genas
et collum perfudit Ex hoc articulo habentur duo do-
cumenta Primo quod nos peccata nostra per recordacionem semper
in mente portemus. sicut christus spinas peccatorum nostrorum in
suo capite portavit. de quibus spinis dicitur Gen. iii
Spinas et tribulos germinabit tibi. quia consciencia nostra
punctiones et aculeos viciorum precare non desistit Has
ergo spinas christus suscepit portandas pro corona victoriale
secundum hylarium. Solent enim victores arma devictorum
hostium pro signo victoriali gestare et de hoc glori-
arma dyaboli sunt peccata nostra quibus contra nos pugnat
que deus in passione abstulit Ipse enim est agnus qui abstu-
lit peccata mundi Ideo spineam coronam utpote vic-
torialem in suo capite gestare dignatus est In ista
corona vide regem nostrum et desiderabile dic amanti
Unde ad hoc sponsa in canticis dicit fideles animas evocat
dicens Egredimini filie syon et videte regem
salomonem in dyademate quo coronavit eum mater sua

scilicet synagoga ad Christum / ut mater sua idest caritas. Aliud documentum est secundum theologos ut et nos sumamus coronam spineam .i. abstinencie coronam vitam artam abstinencijs et puritate consciencie. Hec enim sunt quedam spine propter asperitatem quam habent. Tercium documentum est ut et nos coronemur spinis temptacionum. Quelibet enim temptacio nos impugnans / est quasi quedam spina pungens caput mentis nostre / quam dum homo superat / spina illa cedit sibi ad coronam. Unde quot spinas temptacionum homo in hac vita sustinet et superat / tot gemmas preciosas ad coronam suam comparat. Canticorum 2. Sicut lilium inter spinas

Articulus 38 est de arundine in dextera eius. Dederunt ei arundinem in dexteram eius pro sceptro regali per hoc signantes regnum quod sibi usurpasse dicebatur / dicendo se regem esse vanum et infirmum ad modum arundinis non attendentes quod ipse dixerat regnum suum non esse de hoc mundo sed in alio mundo scilicet eternitatis / ubi regnum est purissimum et firmissimum. Et hic fuit tercius articulus illusionis militum. Ex hoc articulo sumitur documentum quod nos attendere debemus nos ex nobis esse infirmos et fragiles ac in bono vanos nisi dextera dei manu nos teneat. Sicut arundo in se habet vanitatem et imbecillitatem sed manu Christi applicata firmatur ut dicit hylarius / Idcirco igitur dominus ut arundinem in dextera sua tenere voluit ut per hoc ostenderet se nos fragiles

et vanos et infimos manu tenere et vbique bonis
ipse Item arundo calamus est instrumentum scribendi
ideo per calamum in manu tenere volunt significare
Christum ut sacrilegum scribere indecorum et ostendere se
esse illum qui edictos suos scribet in libro vite.

Articulus 37 est adoratio et salutatio irrisoria
Cum enim milites insignia regalia ei attribuis-
sent genuflexo ei illudebant dicentes Ave rex
iudeorum Et adorabant ut dicit Beda quasi quod deum
se ipsum false dixisset Et salutabant eum tamquam qui
se ipsum regem fecisset Et de utroque istorum accu-
sabatur a iudeis Et iste fuit quartus actus illusionis
militum Ex hoc articulo habemus doctrinam quod nos
caveamus ne Christum false adoremus vel salutemus
false Qui Christum adorat ut dicit Rabanus qui
in eum credit sed perversis actibus despicit Item
false adorat vel salutat qui intra gradum aliquem
quod est contra divinum honorem inhoneste pertractat Verbi
gratia Si quis genu flectat ante altare et interim
cogitat qualiter calicem vel mappam altaris vel ali-
quid simile furetur Iste false Christum adorat et sa-
lutat sicut pseudo christiani.

Articulus 38 est a militibus alapizatio Mili-
tes enim genu flectendo et salutando dabant
ei alapas in quo illusione sua magis despectiva
fecerunt Et ita velud adorantes deum et saluta-

tes tamquam regem eum alapizaverunt De alapi-
zacione eciam habitum est super articulo 6° Sed differt
ista alapizacio ab illa in quatuor Primo quia illa fuit
in domo Anne ista in pretorio pylati Secundo quia in
dicitur de una alapa quam dabat ei unus mi-
nistrorum hic autem plures alape sibi a diversis
dabantur Tercio quia illa alapa dedit unus iu-
deus sed istas dederunt milites gentiles Quarto
quia illa alapa dabatur tamquam ulcionis hec propter nostrum in- — ista tamen est illusionis
merito ista alapizacio facit articulum specialem dis-
tinctum ab illo Secunda tamen autem possunt hic accipi
sicut ibi

Articulus 22 est a militibus conspuitus illude-
batur enim ei milites conspuebant in faciem eius
O quam viles actus militum Et ex hoc apparet
quod isti dicuntur milites non secundum nomen milicie
presentis temporis quo generosi et nobiles qui equites nominan-
tur de calcaribus deauratis Tales enim persone
nobiles non illuderent non conspuerent nec cruci-
figerent ut vestes christi crucifixi dividerent sibi
quia ad carnifices pocius pertinet Sed dicuntur mi-
lites secundum antiquam consuetudinem stipendiarii
et servientes pedites sicut patet in gestis iu-
lii cesaris ubi milites ab equitibus distinguuntur
Hoc eciam patet in actibus apostolorum 23 Ubi dicitur
quod paulus cum militibus ducentis et equitibus lxx
de ierusalem missus est cesaream Ergo hii milites

in hoc loco intelligimus viles stipendiarios carni-
fices / quales nullam solennia pretermittunt De quibus
dicit theos quod in isto illusionibus militaris vana gloria
semper inordinate gaudebat et opprobriis sibi ipsa
obsedebat Differt autem iste articulus ab articulo iam
prefato / quia illud fuit in domo cayphe coram iudeis
et a iudeis Istud autem fiebat in pretorio pylati a
militibus coram pylato et cohorte Item quia illa fuit
spinitus iudeorum / ista vero spinitus gentilium Doctrina ea-
dem ibi dicta possunt hic fieri

Articulus 38 est caput cum arundine percussio
Acceperunt eum arundine et percusserunt
caput eius ut spine capiti fortius infigerentur Et in
illis quidem partibus sunt arundines bene magne
et grosse ad modum baculorum Et iste fuit
septimus actus illusionis militum quia fecerunt / non
tantum causa ludendi eum per puncturas spinarum et
... ictus baculi quantum causa illudendi / nam vi-
les persone solent baculis percuti sicut bestie Ad
magnam ergo vilificationem hoc fecerunt / qui dicentes
O tu vilis homo ad quid te facis regem Ex hoc ar-
ticulo trahitur doctrina quod caveamus / ne et nos caput
xpi cum arundine percutiamus Caput xpi quippe percu-
titur / quando divinitate eius impugnatur Caput xpi est
deus ut dicitur i. corinthiorum xi° 18 est divinitas creans
est caput creature assumpte Arundo autem vel calamus

significat scriptura divina calamo spiritus sancti scripta. de
qua in psalmo lingua mea calamus scribe. Calamo quoque ut
dicit rabanus caput christi percutiunt qui divinitati
eius contradicentes errorem suum auctoritate sacre scripture
que calamo scribitur confundere conantur, quales sunt qui
dicunt eum purum hominem fuisse sicut iudei et mul-
ti heretici. Item arundine caput christi percutiunt qui propter
avariciam mundani favoris que per arundinem significatur
deum offendunt. Item caput christi calamo percutiunt
qui ex scriptura divinitatem plusquam oportet investigare
satagunt. Unde in eodem sanguinem extorsisse eliciunt sicut dm
isti milites gentiles percutientes sanguinem de christi ca-
pite emiserunt. Item cum arundine christum in capite
percutiunt qui per vanam et ociosam vitam suam christum
offendunt qui est caput nostrum. Quod enim omnes sensus
nostros vitales operaciones deffluunt et ipse opera nostra
exempla nobis prebuit. Unde in qualibet ocio quo deest nobis
oportunitas bonum faciendi. Isto ociosus christum quasi in
capite percutit. ita ut ex tali percussione et spinarum
puncione sanguis de christi capite emungatur. hoc est emungit et
quod ipse dolet et pungitur usque ad sanguinem de ocio effluit
nostro quod videt quod exempla sua non fructificant in

Articulus 39 est flagellati et illusi christi nobis
ostentacio. Cum enim milites talia eum adap-
tassent exivit iterum pylatus foras ad populum
iudeorum et dixit eis Ecce adduco eum vobis ut

cognoscat quia in eo nullam inveniens causam Emenda-
tum ergo eum dimittam. Hec autem ostentacionem ideo fecit
pylatus sciens quod eius inimici ludibria libencius viderent
ut per hoc eius sanguinem ulterius non sitirent. Sicut dixit
eum quasi per hoc emendatum nec velle eum dimittere.
Exivit ergo ihesus portans coronam spineam et veste
purpurea cum sceptro arundineo. Ecce quam lamenta-
bile spectaculum. Ecce igitur ut dicit augustinus non clarus
imperio sed plenus opprobrio. Et dixit pylatus Ecce homo
quasi diceret secundum augustinum Si regi invidetis iam parcite
quia deiectum videtis. Fervebat ignominia. Frigescat in-
vidia. Et iste fuit octavus actus illusionis. Licet
nichil pylatus hanc ostensionem animo liberandi eum fecerit
maior tamen inter omnes illusiones ista fuit quod inimici
sui talia in eo ludibria conspexerunt. De quo non parum gau-
dium habuerunt. Ex hoc articulo sumus docti quod nos
christum illusum cum mente non oculis habeamus et in
vestitu et in capitis apparatu non vanam gloriam. quia dominus
noster in vestitu illusus est. Et maxime in hoc christum sequi
debent religiosi et monachi / qui christum illusum in habitu
tonsura et ferulis representant. Habitus enim monachalis
despectibilis est. et quasi illusorius hominibus mundanis
Corona autem capitis monachalis coronam spineam representat
baculi et ferule quibus antiquitus monachi portare consue-
verunt representant arundinem. Et sic sicut christus non
dedignabatur habitum illusionis propter nos indecorem ostendi
sic non erubescat monachus et alii mundi contemptores quod

spectaculu fu sic mundo sedm aps In cotemptibili ha
bitu et isignis regalib9 et illusoriis pdeu rege
imitati Item e hoc documtu qz ista ostetacoem xpi
repsentat sacdos i eleuacoe hostie qn dicet sacdos
Ecce ho Kma cum sacmetu altaris e meoriale
dnice passiois / et xpc e passus sedm huanitatem
s3 sedm diuinitate do ipassibilis e ire sacdos
ostedes ibi xpm crucifixu cogruencius dicit Ecce
ho . qz ecce deus licet ipe sit ho et deus . sed ho
pateb fuit i illa ostetacoe . et deus lateb . Ite e
documtu . qz nos debemus eu eisde isignis mistice
accepis qz ut dns e suis sers dns gsspens xpo
regis nri in iudicio cpare / cu qb9 ipe dignatus
fuit ostetari iudeis

Articulus xo e iudeoru acclamaco Crucifige
Crucifige Eu cum potifices et ministri vi
dissent sic indutu et sic illusu flagellacois correp
coe . et illusioe . obpbrii . no gteti ut pylati excu
sacoe placari clamabat dicetes . Crucifige Cruci
fige eu / Erat aut hora tcia qn hoc clamabat
Et tuc iudei linguis eu crucifixerut sedm glu
gam et sedm hoc itelligendu e qz dicit marcus
hora tcia crucifixu esse dnm Verissime mag
fuisse xpi necatores linguas iudeoru qz manu
militu Vn bene ipe clamor fuit articlu passiois
palem Et sciedu qz sicut legitur i . Cestad nyco
demi . no ocd de pplo hoc clamauerut . s3 qda

cpassi fuerunt Ita ut ibi dicitur Invenitque preses populum
turbatum et plebs vidit eos latrantes dixit non
omnis multitudo vult eum mori sed quod erat nichodemus
qui consulat eum dimitti Ex iudeis etiam quidam paraly-
ticus dixit xxxviii annis in lecto iacui incidi plura pe-
ricula perniciosa dolorum et veniente ihesu dilatus sum
coram eo et dixit verbum Surge tolle grabatum
tuum et ambula surrexi statim et ambulavi Alius
etiam consimiles ait Cecus natus fui vocem audie-
bam neminem vidi et transeunte ihesu clamavi voce mag-
na Miserere mei fili david qui misertus mei posuit
manus suas super oculos meos et statim vidi Alius
dixit leprosus eram et verbo me curavit Mulier etiam
quedam veronica nomine similiter dixit sanguine fluens eram
annis xii et tetigi fimbriam vestimenti eius et cura-
ta sum Alii autem dixerunt lazarum quatriduanum
resuscitavit Quod audiens preses tremefactus ad omnem
populum dixit Quid vultis effundere sanguinem innocentis
Hec ibi Et quod ad hoc quod matheus dicit Dicunt
omnes crucifigatur accipiendum est secundum modificationem
quam ponit lo et luc omnes scilicet pontifices et
ministri et hoc secundum Johannem vel omnes id est princi-
pes sacerdotum et magistri plebis secundum luc Non
autem omnis populus maior tamen pars populi conclamabat
Crucifige Dicebat autem illis pylatus Quid enim mali
fecit Ego nullam causam mortis in eo invenio At
illi magnis vocibus clamabant Crucifigatur

Pylatus vero hoc audiens recusavit dicens accipite eum
vos et crucifigite. Ego vero non invenio in eo causam
quod dixit crucifigite secundum quosdam exercitatus fuit
hoc idem etc ad rem non gessa illis impellentibus. Tunc
iudei contra accusationem ultra illas tres supra articulos
22 apposuerunt dicentes Nos legem habemus et
secundum legem debet mori quia filium dei se fecit. Cum
audisset pylatus hunc sermonem magis timuit
ne filium dei occideret. Et attende quod in tota ista
disputatione inter pylatum et iudeos Ihesus stabat
foris cum pylato indutus regalibus illusoriis. ut
dicitur [illegible]. 4 ad omnia silebat. Implens illud propheticum.
Sicut ovis non aperuit os suum. Ingressus quoque iterum
pretorium pylatus vocavit Ihesum dixit ad eum Unde es
tu. i. unde duxisti originem. quia voluit scire ab
eo si ipse esset filius dei vel de genere eorum. Facile
enim ei persuaderi potuit credere eum esse filium dei cum
esset gentilis. quia gentiles multos homines deorum
filios arbitrabantur. Unde cor suum dictabat sibi quod
revera esset filius dei. ut apparet in quadam epistola
pylati. quam ipse misit claudio cesari in qua multa de eius
divinitate narrat. Ihesus autem responsum non dedit
ei. Nota quod sex vicibus xpistus in sua passione interrogatus
tacuit nolens quandoque respondere quaestioni vel personae quae-
renti. Primo tacuit coram pontifice a falsis testibus
accusatus. Secundo tacuit coram preside a pontificibus ac-
cusatus. Tercio coram herode interrogatus. Quarto ta-
cuit de sua origine requisitus. Quinto de [illegible] [illegible]

fuit ne p[er] excusatores suas mortis ... ip[s]i[us] impe-
diret. De q[ues]t[i]o[n]e i[deo] fuit q[uod] gentiles p[er]s[on]es oppositionis
capax no[n] fuit. Ratio tamen ad q[uesti]one[m] Quid e[st]
veritas cui racdem reddit Aug[ustinus] q[uod] subito illi
i[n] mente venit consuetudo iudeor[um] q[uo]d solebat vnu[m]
illis in pascha dimitti. Vn[de] q[uod] volebat eu[m] libera-
re, i[deo] statim exiuit no[n] expectavit responsum. Aliter di[citur]
crisost[omus] q[uod] sciebat q[uod] q[uo]d illa indigebat t[em]p[or]e et
experiebat t[em]p[us] p[ro]babat ad liberacionem xpi i[deo] statim exiuit. Aliter
etiam di[citur] s[ecundu]m albertum q[uod] pylatus iudicium a
veritate inchoavit s[ed] iudicium no[n] p[er]severavit. i[deo] de
veritate q[uesti]one[m] incepit inchoare. s[ed] no[n] meruit
eius solutionem audire. Sequitur tum in textu nycodemi
q[uod] cum pylatus ihesum interrogasset Quid e[st] veritas
dixit ei ihesus Veritas de celo e[st]. Et pylatus in
terris no[n] e[st] veritas. Dixit ei ihesus quomodo p[otes]t e[ss]e veri-
tas de terris q[ui] iudicantur ab hiis q[ui] potestatem habent in ter-
ris. Secundo cum tamen in tribunal sederet ne sen-
tencia sue mortis suis oppositionibus efficeret. Sequitur dixit
ergo illi pylatus Michi non loqueris nescis q[uod] habeo po-
testatem crucifigere te et dimittere te. Vide aliter s[ecundu]m
sepius pylatus allegavit. Si cum hanc potestatem ha-
buit quare innocentem no[n] absolvit quem ipsemet pronun-
ciavit innocentem. Respondit ihesus Non haberes adv[er]-
sum me potestatem vllam nisi tibi datum esset desup[er]
s[cilicet] a deo a quo o[mn]is potestas e[st] n[on] etiam a cesare et
a iudeis ex tuo officio e[st] s[ecundu]m allegata iudicare
ideo q[ui] tradidit me tibi occidendum maius peccatum habet
Et hic magis q[uod] pontifices ex invidia et odio tradiderunt

eum Et pylatus quod fecit timore superioris potestatis fecit
Et eciam pylatus querebat dimittere eum et ex hoc
non habebat peccatum sicut de deo mortem Non quod tunc plus quereret
eum dimittere Et si plus volebat non querebat Unde eciam
legitur in cellarum hystoria ab ipso xpo seorsum consilium
querebat dicens Quid faciam tibi Respondit ihesus sicut
datum est Dixit ei pylatus Quomodo est datum Moyses et
prophete prophetizati sunt de passione ista et de resurrectione
mea Hec ibi Ex hoc articulo quod consistit in clamore
iudeorum scilicet crucifige Reliqua enim omnia hec concreta fa-
ciunt ad consumacionem passionis et nichil potest specia-
liter penale preter clamorem illum Thet documentum quod non isft
quantum ad culpe detraccionem sicut dicitur hominem lingua vel
gladio Unde in psalmo lingua eorum gladius acutus Et lo-
quitur ad literam de iudeis clamantibus crucifige Super
quo augustinus noli attendere inermes manus sed os arma-
tum inde gladius processit quo xpus occideretur Caveant
detractores et proximorum infamatores ne exacuant ut
gladium linguas suas Quia sicut gladius corpus sic
lingua fama hominis perimitur Proverbiorum 18 Mors et vita
in manibus lingue Item est documentum quod non sit respon-
dendum est ad quamlibet interrogationem Responsio recogitetur ho-
mo quam terribiles fuerunt illi clamores iudeorum et rememoretur
an ipse sequens hominem iudiciis aut oblocucionibus seu
detraccionibus contra proximum per consensum clamaverit

Articulus xi est ad tribunal reductio Cum iu-
dei percepissent quod pylatus quereret dimittere eum
ad primam accusacionem redeuntes surgebant et clama-
bant dicentes Si hunc dimittis non es amicus cesaris Omnis enim
qui se regem facit contradicit cesari pylatus autem cum

audisset minas sibi inferri a ppls de cesare indignatõe
Ideo igitur pyl9 sibi timuit ne sic potuit incurrere cesare
auctore ptat9 sue quemadmodum lege gest9 aliene ut
dicit augs adduxit g9 foras ihesum et sedit p tribu
nali p9 eum sine fore iudicij oppressum fuerit / nunc aut
iudicaturus sedet p tribunali i loco q dicit lycostratus
hebrayce golgata id est collis uel sublimitas / quia locus
fuit sublimis iuxta ptoriu Erat aut hora q sexta
Sedente aut pylato p tribunali misit ad eum uxor
sua dicens nichil tibi et iusto illi / q dicet non mi
mittas tibi de ei9 morte multa eni passa sum per
visum hodie ppt eum Ubi dicit glo q dyabolus
tens p morte xpi se pditurus imperium suum perdit
p eum conplecti fecerat et io inmisit visiones huic
mulieri ut p ea mors xpi impediret sicut p9
p mulierem mortem intulerat mundo Tunc pylatus
iussit iudicio sisti ihesum et dixit iudeis Ecce rex
uester p9 dicat Ecce hõ ignominiam sua demonstrans
ut eos ad miserendum moueret nunc uero ut magis eos
moueat irridere eos insultat dicens Ecce rex ur
q dicet Erubescere debetis q flagellatum huic et illu
su et abiectum formidatis esse regem Illi aut clama
bant dicentes tolle tolle crucifige eum q diceret al
ienas eum a corpore nro / grauis e eni nob ad videndum
Vel tolle eum i aufer eum de medio et inpsite et ex
plicates genus mortis addiderunt Crucifige eum
Dixit illis pylatus Regem urm crucifigam / et hoc
dixit q eos subsannando Responderunt pontifices / non

regem non habemus nisi cesarem. Et non quod hoc quod dominus
non ducebatur ad tribunal et sedebat ibi iudicio. Ubi et
accusatores sui invaluerunt vocibus clamantes tolle tol-
le crucifige eum cum ceteris omnibus predictis. quod extra figuram
iudicii agebatur. Et ideo merito de hoc articulo specialis
ex hoc articulo habentur duo documenta. Primum quod nos debemus
tribunal in mente nostra constituere et ibi apparere iudicio
sicut xpus stetit ante tribunal propter nos ut nos dis-
trictum dei iudicium declinare possimus. Juxta illud
apostoli 1 cor xi. Si nosmetipsos diiudicaremus non utique
diiudicaremur. Quem locum pertractans beatus augustinus libro
de penitencia dicit sic Ascendat ante oculos ymago iudicii
futuri Et ascendat homo adversus se tribunal mentis
sue constituet se ante faciem suam atque constituto in
corde suo iudicio assit accusator cogitacio. et testis
consciencia et carnifex timor. Inde quidam sanguis anime
confitentis per lacrimas effluat. postremo ab ipsa men-
te talis sententia proferatur. ut se indignum homo
iudicet participacione corporis et sanguinis domini. Vel
eciam penam sibi indicat vindicans suas culpas. A-
liud documentum est quod nos tempore adversitatis iudicium dei
cum paciencia subeamus. sicut dominus noster pro nobis ductus
ante tribunal herodis obmutuit et non aperuit os suum
cum omni paciencia subiens iudicium. Nos quoque tempore ad-
versitatis quasi ante tribunal sistimur. Unde apostolus post verba
preallegata subdit Cum autem iudicamur a temporalibus
penis a domino corripimur quod eciam ut dicit glosa
ipsa pena quasi nobis est purgacio ut non cum hoc mundo

dapnemur / quia dicit deus bonum est nobis hic iudicari
a deo per punicionem temporalem / ut hic correpti non
dapnemur in iudicio futuro Conforto ad conforma
dum se habuit ar(istote)lo attendat tho diligenter documenta in
premissa et oret mente

Tercius gradus est ad mortem sentencia condempnacio
Videns enim pylatus quod nichil proficeret labora
do pro Christi liberacione sed magis tumultus fieret quod ut
dicit glossa Rebellionis contra cesarem populus
ei impingebat Accepta aqua lavit manus suas coram
populo dicens Innocens ego sum a sanguine iusti huius
qui dicit secundum theophilum Ego quidem innocentem volui li
berare sed quoniam sedicio oritur et rebellionis contra
cesarem michi impingitur / sicut lavo manus sic et consci
encia Mos enim erat apud antiquos ut cum quis vellet
se ostendere immunem ab aliquo crimine / accepta aqua lava
bat manus suas coram populo Pylatus igitur quod cogitur
ferre sentenciam contra dominum dapnavit oblatum / sed
arguit offerentes iniustum esse comminacias quod crucifige
retur Et adiecit vos videritis / quia dicit secundum
theophilum Ego minister legis sum vox vestra sanguinem fu
dit Et respondens universus populus dixit Sanguis
eius super nos / et super filios nostros Hec precacio per
severat super iudeos usque in presentem diem Et sanguis
domini non auferetur ab eis / ut dicit theophilus Itaque pylatus
postquam comminacasset Christum innocentem ac pro hoc eum di
mittere volens videns in clamoribus populi satisfacere / timens quod

ne accusaretur de rebellione cesaris / Cum enim nullam sus-
picionis periculum si innocentem pauperem condempnaret morti
maxime quia non apparebat aliquis contradictor / protulit
et sententiam et iudicaverunt eum ob culpam affectantem regem
esse crucifigendum / Que autem fuerat forma sententie non
est expressum ab ewangelistis / In ewangelio tamen nycodemi scribitur
quod pylatus protulit sententiam sub hiis verbis Gens
tua comprobavit te regem propterea precipio te primum
flagellari secundum principum statuta / Deinde in cruce ele-
vari Et in hoc consistit articulus iste quod per sententiam dap-
natus est ad crucem Ex hoc articulo instruimur documento quod
nos caveamus ne unquam iniqua mortis sententia
ac vel corporis necem inferamus Sed sicut saluator noster susti-
nuit quod nos iniqua ab homine contra se ferri sententiam
sic et nos quod deus curat non debemus iniqua ho-
minum iudicia Unde apostolus i ad cor 4° Michi igitur pro mi-
nimo est ut a vobis iudicer aut ab humano die

Articulus tercius est crucis baiulacio / Postquam enim
sententialiter dampnatus fuit tunc milites presidis
suscipientes eum exuerunt eum purpura / et induebant
eum vestimentis suis / et imposuerunt sibi crucem por-
tandam ad locum passionis eius Quoniam enim lignum illud
reputabatur execrandum / nullus iudeorum portare / sed nec ta-
ngere voluit / Ideo imposuerunt illud ihesu ut iam dam-
nato Unde glossa portat crucem suam ihesus grande lu-
dibrium impiis / grande misterium piis grande [illegible] / quasi
in sceptro regni tenuerit aut crucem suam super humeros

sicut dicit glo ut adimpleretur illud ysa c Cuius principa-
tus super humerum eius / hoc figuratum fuit in ysaac por-
tante ignem et ligna ad sui immolacionem Gen 22
Sic xpus portavit lignum crucis cum igne caritatis
et quemadmodum ysaac dimissus est et mactatus aries sic
et hic secundum crisostomum divina natura manet impassibilis
sed mactata est humanitas hereses corrimbus inter ve-
pres / et crisus inter veniarla peccatorum quibus natura hu-
mana detinebatur / Deambulabat autem dominus cruce dum
invenerunt symonem syrenenum patrem alexandri et
ruphi discipulorum xpi / qui veniebat de villa versus
ad civitatem hunc angariaverunt idest coegerunt
ut portaret crucem post ihesum ut dicit lucas Et
quod dicat post ihesum intelligi potest dupliciter Uno mo-
do ut hic post dicat posterioritatem temporis / ita quod xpus
prius portavit crucem illam et postea symon / et
iste intellectus est magis communis Alio modo hic post
dicat posterioritatem loci vel positionis / ita quod xpus
precessit portando crucem in parte anteriori / et symon
subsecutus sit portando eiusdem crucis partem posteri-
orem / et iuvit quoniam fuit ad portandum omnino
soli / et maxime ihesu tam debilitato ex fatigacionibus
et penis Et hunc intellectum videtur innuere lucas
ut dicat imposuerunt sibi crucem portare post ihesum
Et magis explicat evangelium nycodemi ubi
dicit sic quod hunc angariaverunt ut tolleret cru-
cem cum ihesu / et sic magnum premium fuisset sy-
moni quod ipse merebat simul portare cum ihesu lignum

proximum in quo salus mundi appendenda fuit / sicut ipsi
sibi in derisionem fecerunt. Et quia iste Symon non fuit
ysraelita sed peregrinus et advena de Cyrenis que est civi-
tas lybie. Et licet ipsi sibi tam contemptibili impo-
suerunt crucem istam. hoc tamen non vacat a misterio, quia
ut dicit glosa. Crucem non hebreus sed alienigena et gen-
tilis obsequio christi subdit ut plenitudo salvatoris in-
sire a iudeis ad gentes ostendatur. Symon quippe obe-
diencia interpretatur. Cyreneus heres. unde bene per eum sig-
nificatur christiani ex gentibus qui quondam peregrini erant testa-
mentorum sed credendo et obediendo divinis mandatis
Facti sunt cives sanctorum et domestici dei atque heredes
dei. Ex hoc articulo sumuntur duo documenta. Primum est quod
nos christiani crucem portare debemus post ihesum. unde
dicit glosa. Prior dominus crucem portat quam prior passus est
postea imposita est Symoni cyreneo post christum portanda
quia debemus sequi vestigia eius. unde non processit Symon
sed sequebatur ut dicit Ambrosius hic. Et dominus in ewangelio luce
ix. Si quis vult post me venire tollat crucem suam co-
tidie et sequatur me. Ubi dominus innuit necessaria por-
tare crucem post ipsum videlicet ut portat voluntarie
non angariatus sicut iste Symon. unde dicit Si quis vult
Item quod portet suam crucem scilicet propriam non alienam sicut
iste Symon unde dicit crucem suam. Et bene meito christia-
nus debet tollere crucem suam cuius documentum habemus tam
a natura quam ab arte. unde dicit [illegible] super [illegible] etc

aves quas volantes ad ethera formam crucis assumunt. Ho-
mo natans vel orans secundum formam crucis vehitur. Navis
per maria antenna crucis similata sulcatur(?). Thau litera
signum salutis et crucis demonstrat. Hec Jeronimus. No-
tandum autem secundum Gregorium in sermone de sancto Lau-
rentio quod crux domini non tantum illa dicitur que tempore passi-
onis Christi ligni affixione construitur sed et illa que
totius vite curriculis cunctarum disciplinarum virtu-
tibus coaptatur. Intelligendum ergo crucem et non ligni
patibulum sed vite virtutis compositum. Tota igitur
vita christiani hominis si secundum evangelium vivat crux
est atque martirium. Hec Augustinus. Unde habetur in legen-
da omnium sanctorum. Et ista est crux que cotidie est por-
tanda. Hanc namque crucem quidam portant voluntarie
ut viri perfecti et ymitatores Christi. Quidam por-
tant eam in angaria sicut qui cum murmure coacti
et metu pene aliqui se districtioni subiciunt. Vel
secundum Crisostomum qui per abstinentiam quidem carnem affli-
gunt sed fructum abstinentie interius non requirunt.
Unde iste Symon crucem domini portat sed non moritur.
Sic et isti non mortificantur sed mundo adhuc vi-
vunt. Quidam etiam portant crucem alienam non suam
sicut qui abstinentiam et districtionem sanctorum verbis pre-
dicant sed in se non servant. Vel qui sub regula ar-
tissima se militare confitentur sed per eius observacionem
non mortificantur sicut Symon crucem portans non
moriebatur. Contra tales dicit Bernardus De por-
tantibus crucem non sicut salvator suam sed sicut

cyreneus aliena. Aliud documentum est hic secundum theologos quod
ad modum christi, numquid est/ debet ipse primo tollere crucem
et timore dei propriam crucem configere/ et sit subditus
et obedientibus salutari ea angaria opponere. Con-
fortando ad confirmandum se hunc articulum remoretur ipse
quanta caritate tristis crucem portavit. et quanti ponderis
crux illa fuit. cum omnia peccata totius mundi erat impo-
sita. quod omnia agnus immolatus in humeris suis portavit
Potest etiam ipse per ymaginationem recolere quasi ipse
portet crucem post ihesum, et cum ihesu ad instar symo-
nis cyrenei

Articulus .xx. est ad crucifigendum ductus in
golgatha imposita eum sibi cruce et ligna super
humerum suum eduxerunt eum extra civitatem. Et
ista deductio fuit opprobriosior et penosior inter
omnes .ix. de quibus super articulo 8. Fuit autem hec ducta
christo multum penalis. ex pluribus causis. ideo multo fortius
articulum specialem. Primo racione ignominie. Valde enim ig-
nominiosum est duci ad patibulum. Secundo racione societatis
quod ducebatur cum eo eciam alii duo nequam ut insi-
terent quod specialiter dyaboli procuraverunt ad maiorem sui
confusionem/ ut non videretur esse distinctio inter christum et
alios nequam. Tercio racione comitive que hos duplex se-
quebatur cum turba magna/ inter quos multi erant gaude-
tes. sicut principes iudeorum et non modicum est penale
videre hostes gaudentes de sua afflictione. Item fu-
erunt eciam quidam flentes. sicut sancte mulieres et ceteri
est penale videre amicos [illegible] se flentes/ Multa igitur tur-
ba crucem domini sequebatur quia non una causa quia inerat quod

propulsus qui eius mortem spectabat ut morientem saltem aspi-
ceret. Mulieres vero ut moriturum plorarent prosecute sunt
et multi viri de passione mestissimi. Sed fletum cohibebant
propter metum iudeorum. Femine vero sexus fragilior et ad
fletum pronior nec non et compassibilior. Liberius plorant
angustiam animi lacrimis ostendebant. Et conversus ihesus ad illas
dixit: Filie iherusalem nolite flere super me. Non enim opor-
tet flere super eum qui sponte propria patitur. Sed super vos ipsas
flete et super filios vestros. Quoniam ecce venient dies
scilicet obsidionis civitatis iherusalem que destruenda erat a
tyto et vespasiano, in quibus dicent beate steriles et
ventres que non genuerunt etc. scilicet fere crudeliter suos
filios assabunt et edent. que prima erat flebiliter ite-
rato recipient gentium ut dicit theologus. Cristo vos vidi
que horrorem prestabit pariter et fetorem. Deduxe-
runt eum eum in golgatha quod interpretatur calvarie locus
non propter calvariam capitis ade quem ferunt ibi
sepultum, sed propter decollationes et suspensiones dampna-
torum, quorum ibi erat calvarie. Adam autem sepultus
erat iuxta ebron secundum ieronimum ut habetur Iosue xiv.
Illuc ergo duxerunt eum ut quasi noxius inter noxi-
os puniretur. Et quia ibi multa ossa corporum humano-
rum et maxime capita erant sparsa, ex quibus locus
erat horridus et abhominabilis et fetidus. Cum et ad
tali loco deductus ista christo fuit magis penalis.
Ex hoc articulo sequitur quinta doctrina. Primo quod
sicut christus voluntarie ductus est ad patibulum tam-
quam ad victimam, sic et nos voluntarie ducamur

ad obedienciam mandatorum dei et prelatorum vice dei quia
propria voluntas mactatur. Hoc peciit ps. Deduc me
in semita mandatorum tuorum quia ipsam volui. Secundum est quod et
nos sequi debemus ihesum euntem ad locum passionis sue
super nosipsos flentes cum mulieribus miseriam nostre fra
gilis condicionis. Anima ut dicit theologus avens infirma
que scilicet per sceleram si supra cordis corticem per penite
nciam fleret sequitur Christum. Qui trahat compressionem fuge
tum post dominum reportamus. Qui compressiones letales facimus
sequentes crucem quia cum compressione baiulatur pro
aliquibus imminentibus periculis. Ergo dicamus id Heb. 13 Ex
eamus ad eum extra castra improperium eius portantes
Et sit iuxta mandatum domini plagis super nos et super
filios nostros. Tercium est quod peregrini precipue et reli
giosi sub obediencia per vias euntes si aliquando lassantur
rememorari debent istius itineris Christi quo ducebatur
ad patibulum. Quia ita lassus fuit quod crucem per se
amplius ferre nequivit. Nimirum cum per totam noctem
et diem illum multipliciter fatigatus fuit. Si ergo sal
vator noster tantam lassitudinem cum tanta ignominia pro
nobis sufferre dignatus est, cur et nos propter eum
modicum laborem vie et cum honore nostro non susti
nemus. Quartum documentum est quod et nos debemus decal
vari propter Christum qui propter nos decalvatus fuit. Quoniam eius
signum in loco calvarie denudatus fuit. Calvaricus
locus secundum magistrum in historiis dicitur ob capita huma
norum. Et vide quod Christi caput mirum decalva
tus et denudatus fuit. Nam cum haberet ubi caput
suum reclinaret. Hoc decalvatus fuit cum discipuli

relicto eo omnes fugierunt Iste denudatus cum vestibus
exuitur. Sic et nos decaluamur cum pro paupertate vo-
luntaria ab omni proprietate rerum temporalium denudamur
ysaie 3° Decaluauit dominus verticem filiarum syon.
per verticem intelligitur superior racio mentis que tunc in
ea fideli decaluatur et cum rebus temporalibus exuitur et
denudatur. Conformatio ad conformacionem scilicet huius articuli
recogites quod eum cum tanta ignominia dominus ducebatur ad
patibulum qui in tanta magna gloria, et flebat cum sanctis
mulieribus fundendo lacrimas saltem cordis

Articulus xxj est cum cruce expoliatus. Precedentes
enim ad locum passionis christi expoliauerunt eum
vestibus suis cum crucem et preparauerunt eum linthea
ut legitur in ewangelio nichodemi quod eciam simul fecerunt in
flagellacione. Et sic iste primus articulus facit specia-
lem quia non est propria pena hominem expoliari coram
omnibus aspectibus. Sic differt iste articulus a 3° supra quia ibi exu-
ebatur in pretorio coram preside et suis ministris. Hic autem
in publico coram omnibus aspectibus. Item ibi [illegible] exuebatur
veste alba in qua ei illusit herodes. hic autem veste
propria. Item ibi exuebatur flagellandus, hic autem crucifi-
gendus. Item ibi exuebatur reinduendus. hic autem nunquam
reinduendus. Et hoc signatur ibi dictum est quod exuerunt
eum hic autem dicitur quod expoliauerunt eum quasi nunquam
amplius vestes rehabiturum. Ecce ista nudacio dicit
[illegible] nudus crucem ascendit. Et talis ascendit
[illegible] nos auctore deo nata fecerunt talis ascendit

qualis primus homo in paradiso habitavit / et talis se-
cundus hos paradysum intrabunt Ex hoc articulo doctri-
na potest capi sicut ex articulo 30 item est doctrina quod debes
ab omnibus rebus et actibus mundanis saluti tue contra-
rijs denudari ut nudam crucem nudus sequaris ut ait
Jeronimus Item doctrina ut si quem christianum contingat a
predonibus vel hostibus suis expoliari recordetur et christum
a suis crucifixoribus expoliatum Et erit sibi ma-
teria paciencie et confortationis remcoret substantia
articuli et oretur

Articulus XC est in cruce extensio Cum eum
expoliassent eum parata iam cruce extenderunt
eum in ea ita acriter ut omnia ossa eius numerari
posset / unde illud psalmiste Dinumeraverunt omnia ossa
mea id est dinumerabilia fecerunt / Ubi ad litteram de-
scribitur extensio corporis christi in ligno Et potest
melius quam dicta extensio describi secundum Augustinum Hunc
penam extensio meritis singularis articulus habet / et
singularem et maximam penam christo intulit Unde
et illud ymni Flecte ramos arbor alta tensa
laxa viscera Item cum dicta quedam devota persona
in quadam revelatione interrogaret a domino / quod in omnibus
que pro nobis pertulit magis doluisset Respondit
quod in cruce extensus fui ita quod omnia membra mea
numerari poterant Et quicumque pro illo dolore mihi
gratias egit ita gratum mihi obsequium prestabit / ac
si omnia vulnera mea unguentis suis unxisset

Ex isto articulo sumitur doctrina quod nos omnia
membra et organa corporis nostri in cruce debet

in obsequium xpi manus videlicet et brachia ad opa-
racionem, pedes ad ambulacionem, genua ad oracionem.
Sed et sensus ad suorum actuum sancta et casta
exercitacionem, ut possimus dicere cum psalmista Omnia ossa
mea dicent domine quis similis tibi. Unde Io. cass. in coll.
patrum docet quod religiose et devote persone debent
omnium membrorum suorum primicias offerre. Mox
enim ut a sompno excitati a lectulo surrexerint
debent primos oris et lingwe motus orando
laudes deo offerre. Et priusquam membra aliquo
suo figantur officio circa curam rei familiaris de-
bent ea ad divina obsequia extendere, caput et fa-
ciem cum aliis sensibus ad celum levando, ma-
nus ad deum in oracione elevando, brachia ad mo-
dum crucis expandendo, genua ad oracionem incli-
nando, totum corpus nunc stando nunc in terra prosternen-
do, ad verba cum reverencia et honesta omnium
membrorum et virium totius corporis extendere et
spiritualium virium intendere in sacrificium iusticie deo
offerendo. Ad hoc hortatur apostolus Ro. 12. Obsecro
vos ut exhibeatis corpora vestra hostiam viventem
sanctam deo placentem racionabile obsequium vestrum.
De hac extensione est exemplum in cordis psal-
terii que non reddunt bonum sonum nisi bene sint
extense. Aliud documentum est quod corde aspiciamus
salvatorem nostrum in cruce extensum et extensis
brachiis quasi paratum nos recipere ad amorosum am-
plexum suum. Unde aug. in libro de contemplacione

dni nri ihu xpi sic ait Crisost extendit brachia sua
i cruce. expandit manus suas patās i aplexus pcco
ru. int brachia saluatoris mei. et viue volo. et
mori cupio. ibi securus decantabo psa Exaltabo te
dne qm suscepisti me Conforto ad qformadu
se huic articlo potit hō brachia et oīa mebra
sua sive stado sive psedo i modu cruc
eciā corpalit. et vires spuales itensionalit
ad laude dei extende. rememorado illos amo
rosos aplexus extensionis xpi Cu Aug ut alias &

Articulus xi est crucifixio xpi cu dns nr
no solu dignatus e i cruce extendi sed vo
luit cruci affigi. ut qmedaret nob idissolubi
lem caritate sua q salute nram tiauit Affix
autē fuit cruci i manib et i pedib clauis di
uersis Cu cu pmus hō ad lignu puaricacois
manus extededo et pedib accededo cyrographu
dapnacois nre dyab9 qscrat. ideo saluator nr
ut cyrographu illud deleret. manib et pedib
ligno salutifere cruc affigi voluit. clauis itur
tissime caritat. delet p hoc cyrographu decreti
qd erat qtrium nob. et ipm tulit de medio. affi
gens i cruce ut dicit col 2o Alie tres raciones
assignatur qre dns voluit crucifigi pma e ut
i cruce pendes i ae se int deu et hoiem me
diatore ostenderet. et hoc habet i glo i 1a thi 2o
Scda e ut dyam q p lignu vincebat p lignu
superaret Sic i pfacoe de sca cruce Ta e i ligno

pendebat in ligno quod videt. Tercia est ut cunctos
ostenderet per quibus restaurandis patiebatur. Scilicet per superius
angelorum ruinis replendis per inferius de limbo educe-
ndis per anterius colligendis et adunandis per posterius inimicis re-
conciliandis. Sinistra pars per brachium superius. Secundum
per ipsius faciem per dextram per sinistram. Fer-
tur autem crux quatuor genera lignorum habuisse. Scilicet
cedrum in stipite palma in ligno per longum cypressum
in ligno transverso oliva in tabula super cruce loco qua-
si brachii. Unde versus Ligna crucis cedrus palma
cypressus oliva. Ex hoc articulo trahitur documentum quod et nos
crucifigere debemus carnem nostram cum viciis et
concupiscenciis ut docet apostolus ad Gal. v. Unde ubi
pertractat Augustinus in sermone XXV et ponitur in glosa
dicit sic. Cogimur vos devocione ut qui domini cru-
cifixi passionem celebramus refrenando carnalium
voluptatum cruce nos faciamus. In hac quidem cruce
semper pendere debet xpistianus ut sit fixus clavis
dei preceptis iusticie sicut xpistus in cruce clavis
confixus fuit. Sic fecit ipse apostolus qui dicebat Gal. 2o
Xpisto confixus sum cruci. Glosa i. crux xpisti
convivit in me ardore peccati timore dei quasi clavis
carnes habebis affixas. Et hoc est quod orat psalmista Con-
fige timore tuo carnes meas secundum translacionem quam
dicit Augustinus ad conformandum se. Quintus articulo remed-
iatur homo in continencia theorice.
Articulus sextus est perforacio manuum et pedum

Et distinguitur iste articulus a precedente, quia po-
tuisset alius crucifigi quam in manibus et in pedibus
potuisset etiam crucifixus manum et pedem ad
crucem alius figi. quia perforacionem vulnerum. Secundo etiam
quia dicta perforacio specialem et distinctum causavit dolo-
rem ideo convenienter distinctum facit articulum. Unde propheta
in persona Christi. Foderunt manus meas et pedes me-
os. Verum est ex tali perforacione quatuor signa fue-
runt ei inflicta vulnerum. quorum vulnerum singulum
singulariter et distinctum in se habuit tormentum
ideo non inmerito iste articulus habet in se quatuor ar-
ticulos secundum quatuor vulnera. Et primus articulus horum
scilicet presens respicit perforacionem prime ma-
nus. Ad cuius evidenciam sciendum est quod licet dex-
trum vel sinistra saepius accipitur in bona parte. et sinis-
trum in mala. hoc tamen fallit in Christo. In quo
totum quod in eo fuit dextrum fuit, quod bene figuratum
fuit per illud Aioth Iudicum 3 qui ambidexter erat
utraque enim manu utebatur pro dextera sic Christus ut
origenes dicit Origenes nichil in se sinistrum habuit. sed totum dex-
trum. Unde bene ambidexter est. Iudicum 3. Sequens de
crucifixione manuum Christi non distinguimus eas
per dexteram et sinistram sed per primam et secundam
extensio enim manus prime ad lignum. morte ap-
pendit. Extensio autem manus secunde. Unde quidam [illegible]
[illegible] Et per manus primam [illegible]
[illegible]

sinistram et corda applicat ut eciam post miseriam ad quam
eum crucifixores inimice attendebat ut supra dictum est.
Remocio namque mali quod se tenet ad partem sinis
tram per et collacio boni quod se habet ad partem
dextram. Primum igitur Ihesus fuit in perforacione manus sue
scilicet sinistre. Per manus significatur opera. Illi ergo que magis
que ab iniquis fabricauerunt clauos. inimici in cruce opus
nostre saluacionis perfecerunt. Secundo quod opus attendit
in duobus videlicet in destruccione mortis et in reparacione
vite. Sed primus fuit destruccio mortis per quam intelli
gimus peccatum cum omnibus suis sequelis. Et hoc est quod
dicit Leo quod extensio manus prime ad lignum mor
tis apprehendit. et apprehensa cruci affixit. Et
insuper in ipsa manum (?) cum in membra trophei sui
cyrographum ipso sanguine scripsit. Et ut scriptura
esset indelebilis tota manus exarando transfodit.
Ex hoc articulo Christi documentum quod nos omnia mala
nobis aduersancia scilicet tribulaciones. temptaciones. infirmi
tates. culpas. et penas quaslibet. in dulcissimo
vulnere ipsius prime manus quam Christus mortem et omnem
miseriam nostram apprehendit reponere debeamus.
Ut fecit beatus Augustinus in libro de contemplacione
domini nostri Ihesu. Ubi sic dicit. Cum me pulsat
aliqua carnalis turpis cogitacio recurro ad
vulnera Christi. Cum me premit caro. recordacione vul
nerum domini resurgo. Cum dyabolus parat insidias
fugio ad viscera domini mei. et recedit a me

si ardor libidinis moueat membra mea recor-
datio passionis filii dei extinguit. In omnibus ad-
uersitatibus meis non inueni tam efficax reme-
dium quam vulnera christi. In illis dormio securus
et requiesco intrepidus. Haec ibi. Et licet augustinus
in dicto loquebatur ibi de vulneribus christi magis
tamen apparet haec efficacia refertur ad vulnus ma-
ximum scilicet sinistre ad quod vulnus etiam pertinet quod omnia
opera mala demittens amore dei. Exhortatio ad
conformandum se huic articulo ponit hic osculari
vulnus manus sinistre crucifixi et reuolue men-
te theologiam de verbis augustini tam dictum ut aliter.

Articulus 9 est perforatio manus sedentis scilicet dextere
qua secundum iohannem christi vita quod predicat inuenit
ubi per vitam omnia bona penitentia ad salutem nostram
accipi sunt. Sicut per mortem peccati accipiebamus
tu sunt malis sequelis. Hanc itaque vitam manus
dextra christi nobis donauit. Et super hanc dotem priui-
legium copiosum in membrana eiusdem manus san-
guine suo roseo nobis scripsit quod etiam sacramentum vulneris
confessione velud sigilli impressione ad perpetuam
rei memoriam consignauit. Unde 2 petri 1 maxima et
preciosa nobis promissa donauit deus ut per haec effi-
ciamini diuine consortes nature. Ex hoc articulo habe-
mus documentum quod nos omnia bona opera que deus operatur in nobis
in vulnere istius dextre manus recondamus. ea omnia non
nobis sed diuine munificencie attribuendo gratias ut omnia

neglecta et infecta mea ex suis dulcissimis vulneribus
restauretur perficiatur et suppleatur. Sic fecit augustinus
ubi super ... ex me in deest surripio mihi ex
visceribus domini mei quia mea affluunt nec desunt
foramina per que effluat. Et subdit vulnera ipsius
Christi plena sunt mea plena sunt pietate plena
dulcedine et caritate. Per has rimas licet michi
gustare quam suavis est dominus. Sic ibi. Et specialiter
respirat efficacia manus sinistre cum suis vulneribus. Eo
forcius ad conformandum se isti articulo. Sed vulnus
manus dextre crucifixionis et morte involuat
theologi cum verbis augustini probatur

Articulus 10. est perforatio pedis sinistri. Per
pedes in scriptura accipiuntur affectiones et de
sideria quibus anima graditur. Que in nobis ut plurimum sunt
sinistre quam in Christo aut anima dextre. Per vulnus ergo
sinistri pedis Christi sanamur cogitaciones et affecti
ones nostras pravas. Ita de veteri homine dicitur
Gen. 8. sensus et cogitacio cordis humani prona
sunt ad malum. Sed tempore gratie sumus de homine innovato
et sanato per Christum. Verificatur illud psalmi xi desi
derium pauperum et bonum et de talibus dicitur ... i.
pedes eorum pedes recti quia desideria eorum non sunt
ad malum retorta. Et hoc est ex efficacia vulneris
pedis Christi quod dicimus sinistrum. Propter misterium
ex hoc articulo habet dominum. Quia nos confessus

malis cogitacionibus uel primis affectibus. et desideri-
is repugnanti mox ad vulnus eius pedis christi
confugiamus. Ex inde namque tamquam de fonte lipi-
dissimo effluunt nobis lauacrum quo abluuntur
et purificantur sordes cogitacionum et affectionum
malarum. Immo etiam omnium peccatorum. quod expertus
ipse augustinus dicebat. Cum me pulsat aliqua t[emptacio] ut
supra. Conforto ad conformandum se sequitur articulo po-
nit hoc osculat vulnus sinistri pedis intende de-
cuius iam dicti et dicit textus etc.

Articulus xii. Comparacio sinistri pedis sic dicitur
per vulnus huius pedis boni nostra desideria
que ex se sunt omnino invalida roborantur et perficiuntur
Non enim sufficientes sumus ex nobis cogitare aliquid
tamquam ex nobis. sed sufficiencia nostra ex deo est
2 cor 3. Unde quantumcumque desideria cogitaciones
affectiones ac etiam voluntates nostre dum forsitan
de suo genere sunt bone. nullius tamen valoris sunt
in racione meriti, nisi tingatur in sanguine pedis
ihesu christi. propter ut tinguatur in sanguine pedis christi
Nichilominus enim erit totum sine fructu. Unde glosa super
illud psalmi. Foderunt manus meas et pedes me-
os dicit sic. Illi ait tussiverunt et sicut
terra fossa fructum facit sic fructum vite de-
dit christus vulneratus in manibus et pedibus. Nec
mirum quia ipse omnibus diebus vite sue pro nobis cu-
currit in fervore desiderii salutis nostre

Ex hoc articulo habetur documentum quod nos omnia bona de
sideria nostra cogitaciones et voluntates bonas christo
debemus tamquam arbor ad fructiferum
velut ipsius pedibus nostra desideria sive desiderijs
per osculum iungentes ut exinde fructificat et fruc
tificet Exemplum in maria que osculabatur pedes ihesu
et ex hoc tam uberem fructum recepit quod totus
affectus eius resolutus in lacrimas fuit Et quamvis
non valeamus habere desideria bona saltem habeamus
voluntatem habendi desiderium iuxta illud psalmi Concu
pivit anima mea desiderare bona et tunc deus acci
piet voluntatem pro facto Conformando ad conformandum
se sicut articulo osculetur hic velut pedes dextri
in crucifixo Hinc etiam habetur documentum iam dictum
Secundo quod licet expressum non sit in ewangelio cum
quibus perforaverunt manus cum pedes et quamvis
manum aut pedem Quia tamen ubique in scriptura ma
nus preponuntur pedibus ut ibi foderunt manus me
as et pedes meos Item ibi videte manus meas
et pedes meos Quamvis visibile est quod prius manus quam
pedes perforaverunt Item quod semper dextram
prefertur sinistro credibile est quod prius manum dextram
transfoderunt et postea sinistram deinde pedem
dextrum et postea pedem sinistrum transfixerunt
uno clavo quia pes dexter superior est in yma
gine crucifixi sed nos in concordando et confor
mando articulis passionis possumus credere ordine

resolutois ut i adorado cruce p9 osculem pede
sinistru deinde pede dextru Tercio manu si
nistra deinde manu dextra ita p9 e dimitte
affectiones pravas et postea arripe bonas Exm de
mala magna q recepit de pedibus ibid deinde co
nere emendare mala Et post hec sup e facere opa
bona Et secundum hec isti quinque articuli de passione
manu et pedu ordinaciones sic Et iste articulus
de vulne manus sinistre est 68 et ille de vulne
manus dextre est 69 Ille vero de vulne pedis si
nistri est 70 sed ille de vulne pedis dextri esset 71

Capitulus 72 de i cruce levatione Nota secundum
Aliqua quedam tractatus fecit fuit cruce iacente i terra
et postea eo affixo levaverunt eu i cruce et
hec videtur sentire Jacobus et Innocentius iii 39 Ex
presse dicit i quadam orde et hec representat eccia
i eo q i die parasceues crux iacet appodiata
ad terra ad osculandu Ista aut levatio non dubi
um qui maior doloris fuit eo q ex ponderositate
corporis eius lacerabat vulnera manuu et pedu
q sine magno dolore non esse potuit Secundum
alios aut e quod estimatio q crux p9 erecta fuit
et terre infixa et postea fecerunt eu ascendere for
te per scala et sic applicatus eu cruci affixerunt
eu Et si sic eius articulus iste deberet precedere sex
t immediate precessos Nec illa crucis ascensio
nec applicatio potuit esse sine singulari pena
Vn qualitercumque accipiatur planum e q clauus

in cruce vel ascensio vel applicatio ad crucem fuit
qo penalis sed non invicto fecit articulo personalem. Si queratur
quare dominus in alto voluit elevari et non sub tectis
ip pati. Ad quod respondet Augustinus quod ideo voluit ut
etiam aerem natam mundaret scilicet a demonibus et ab
infectione peccatorum. Unde et terram per sanguinem decurrentem
sibi mundabat. Vel secundum Hylarium in excel-
so ligno et in medio terre sedes infixas pati voluit
ut ad capescendum dei cognitionem omnibus gentibus esset
equalis. Unde ipse hanc suam exaltationem principaliter
advocat. Et si exaltatus fuero a terra omnia traham. Hoc
autem dicebat significans qua morte esset moriturus
Io. 12. Ex quo patet expresse quod hoc dixit de exal-
tatione sua in cruce. Tunc enim traxit ad se omnia
scilicet homines quia non solum iudeos sed etiam gentiles scilicet
eciam diversas conditiones. Sive quod dicitur se-
natus in cruce sive cruce etiam sublevatus certum
est quod de exaltatione sine pre nobili corporis et
sine nova stucia non extitisse. Ex hoc articulo
habetur documentum primum est quod nos passionem domini
recolentes debemus exaltari a terra id est a terrena
conversatione saltem ad momentum. Ad et si non omnibus
detur quod ad corporale sublevationem sicut quibusdam
sanctis datum est legimus sicut beate marie magdalene
et beato morte unum beati augustini et quibusdam aliis
Ex hoc in sequitur momentum cum gratia quod ad mentale
abstractionem ut vel sic a terra sursum elevari ad

xpm pendentem in cruce / quorum primus de illorum numero de
quibus ipse pollicetur dixerat oracionem filia ad meipsum. Et
non quod tu xpe sis eleuatus et exaltatus pendens in
cruce / tunc prima voce sua emisit de cruce. dicens
pater dimitte illis non enim sciunt quid faciunt. Ad p/b/y
quam vocem multi de turba iudeorum astancium compuncti
sunt corde et conuerterunt / ut dicitur in elbano naza-
reorum et ponitur in glossa vespere 13 super illo verbo. Et quod
confessoribus exorauit. Et actus 2º dicitur quod sunt con-
uersi vna die tria milia / et alia die 4 milia
Actus 4. Non dubium quin hec prouenit ex virtute
huius oracionis xpi. Nec mirum quod ipse tanta mansue-
tudine suas in tormentis / tanta paciencia omnes
in tormentis sic mira benignitate exhibet crucifixoribus
crucifixoribus euidenter declarauit se filium esse patris quem
orabat. quam sanando languidos / suscitando mortuos.
Sed eum magis innaturalis hec benigna pietate
Sic ergo dicamus quod ipse est filius patris celestis et
ad verba tante pietatis emolliatur cor nostrum. ut di-
mittamus offensas debitoribus nostris eius in tuitu / quod
pro persecutoribus precem exorauit sicut dicitur ps. ho-
die si vocem domini audieritis nolite obdurare cor-
da vestra. Ex quibus habetur secundum doctorem quod et nos
exemplo xpi nostris debitoribus et iniuriatoribus non so-
lum dimittamus offensas. sed eciam pro ipsis oremus
sicut xpus pro suis crucifixoribus exorauit. Secun-
do ad confirmandum se huius [illegible] potest [illegible]
sua mente [illegible] [illegible]. quod xpus coram eis pendens

et ponit hoc aliqd gestu corporis r(e)putatur generis morte
Articulus 43 est cum eo crucifixio / quia sine dubio
fecerunt procurare dyabolo ad eius magnum
opprobrium et confusionem et vindictam similiter
sibi scelerum. ut impleretur scriptura ysaie 53 Et cum
scelestis reputatus est Et cum peccatoribus voluit
crucifigi / ut videret quod pro peccatoribus moriebatur
sed sicut dicit Crisostomus volebat demon quod fieret
obumbrare sed non valuit / quia miracula ibi facta
soli xpo attribuebatur Et ita quod demon ordi-
nabat sibi in contumeliam cedebat sibi in gloriam
Nam et latronem in cruce convertit et in paradisum
introduxit / non minus fuit quam confringere petras etc.
Ex isto articulo habetur duo documenta Primum est
quod et nos cum xpo crucifigi debemus in medio
latronum Nam sicut ibi fuerunt tres crucifixi
duo latrones et medius ihesus / sic in nobis mora-
liter crucifigenda sunt tria sicut caro et mundus qui
per duos latrones intelliguntur Et spiritus noster qui per
ihesum designatur / caro crucifigenda est sicut latro
dexter Gal 5 Qui autem sunt xpi carnem suam cru-
cifixerunt Mundus sicut latro sinister Gal ult
Michi mundus crucifixus et ego mundo Spiritus la-
tronibus in nobis crucifixis spiritus in medio cruci-
figitur cum xpo ut dicat cum apostolo illud Gal 2
xpo confixus sum cruci / Vivo autem iam non ego
Vivit vero in me xpus Secundum autem sciendum quod latro sinister
crucifixus quod fuit non est salvatus / sed magis

perfidia sua. sic mundus licet crucifigatur michi remanet
tamen mundus immundus et immundicia sua. Caro autem
crucifixa saluatur tamen spiritu quia in resurreccione sua glo-
rificabitur. Sicut latroni dextro dixit ihesus hodie mecum eris
in paradiso. Ad maiorem autem euidenciam predictorum est sci-
endum quod crux carnis est rigor discipline, cuius quatuor
sunt brachia scilicet vigilia. abstinencia. asperitas vestium
et disciplina verberum. Crux autem qua mundus cruci-
figitur est paupertas cuius eciam quatuor sunt brachia scilicet
contemptus glorie. penurie. pressure et contumelie. Crux vero spiritualis
feruor deuocionis cuius similiter sunt quatuor brachia
Amor. spes. timor. et dolor. Spes sursum, timor
deorsum, amor a dextris, dolor a sinistris. Radix
autem ex qua omnia hec pullulant est caritas. De hijs
Ephesios 3. In caritate radicati ut possitis comprehendere
cum omnibus sanctis que sit latitudo. longitudo. sublimitas.
et profundum. Ubi figuram crucis et eius misterium
aptissime exprimit apostolus secundum augustinum et glosam.
Secundum doctores est quod nos non debemus de dericione
condicionis quod latrones qui crucifixi sunt cum domino per istos
duos latrones significantur ut dicit remigius
omnes qui vite arcioris continenciam apprehendunt. Vtrique
cum hoc faciunt sola intencione placendi deo hij
imitantur illum qui a dextris crucifixus est. Qui
vero pro appetitu humane laudis vel aliqua alia in-
tencione sinistra hoc faciunt illi imitantur latronem illum
qui a sinistris crucifixus est [illegible] et domino [illegible] in
latrone dextro quod et nos saluos faciat in fine vite

me premeamus ut cum illo latrone venabili porcionem
habeamus / consorcio ad confirmandum Sequitur articulus
recogitet quod xpistus pendebat in medio latronum et
revolvit in mente sensu ut in documento primo

Articulus ix de vestimentorum eius divisione Dicitur
enim milites crucifixissent eum acceperunt ves
timenta eius et fecerunt quatuor partes Dominique
tunica quod preter dominum partes quatuor eos fuisse Erat
autem superior tunica xpisti inconsutilis i. non consuta acu
sed desursum per tota contexta ad modum palestinorum
de qua dixerunt Non scindamus eam sed sortiamur de
ea cuius sit Et notandum secundum Crisostomum quod non parva
fuit abiectio xpisti erat qui in dehonorandum et vi
lissimum in xpisto hoc agebat / In latronibus autem
nichil tale operati sunt / Deinde enim vestimenta
in designatum valde vilibus et abiectis fuit et nichil
aliud habentibus / Dicit etiam theophilus quod ad obprobrium
hoc faciebat et ex quadam lascivia. et quasi subsa
nantes dicunt. quod iste dixit se regem habeamus
singuli aliquid de regalibus vestimentis eius Ex hoc
articulo habetur plura documenta primum est quod libenter par
ticipare debemus exempla sanctorum. quod per vestimenta
dominum designatur / Secundum documentum secundum sanctum super
minorum quod observancia mandatorum dei. est divisi
do inter xpistianos. secundum diversos status hominum ves
timenta eius dominus ut dicit sanctus eius mandata sunt
quibus regitur corpus i. ecclesia quod dividitur inter in
tercos contrario ut sunt quatuor ordines cum bona fide

Coniugati viduati compositi et separati per quos vel-
lige possunt virgines et continentes prelatos et
separatos a mundo ut sunt monachi et religiosi
Item est documentum quod bonum est valde eligat sanctorum et
devocionem ad eorum honorem applicandum quia cum isti
milites pagani fecerunt in derisionem et obprob-
rium Christo Vor bene christianum contra debet ad Christi
et sanctorum premium et honorem sicut multos ritus
paganicos christiani vertunt ad cultum dei Item
documentum quod caritas que secundum augustinum significatur per tuni-
cam inconsutilem dividi non potest cum ipsa certus fideles co-
nectat Item etiam per tunicam inconsutilem significatur una sancta
catholica ecclesia que in unum dei colligit quam ne-
mo debet scismaticus dissuere unde Canticum Una
est columba mea una perfecta mea Cosforo quod co-
fortes ymaginetur hos exempla Christi et sanctorum que
quedam preciosa vestimenta que participare contra possumus
studeamus et caveat quis ne caritatem contra in eo est
dissuatur crudis mente

Articulus 44 est tytuli subscriptio Scripsit enim
pilatus ad contradictionem iudeorum tytulum cause
mortis eius Ihesus nazarenus rex iudeorum quasi diceret
non crucifixus est quia rex iudeorum et hoc ad di-
stinctionem aliorum duorum qui pro suis maleficiis cruci-
fixi erant Item dicebat enim iudei secundum Theoricum per
hunc tytulum illusione vituperare conatorem eius quod
regem se ipsum faciebat ut sic premittes sim inuseri

no valeret sz magis ei apparet tamqz tyranno sz pyla-
tus no scripsit sicut ipi volebat. Cum ut dicit Jeronimus
Judei irridentes et illudentes hoc fererunt, sed
dictet pylati. aliud fuit. Separat eum diuina vis in
corde nesciens ut dicit glossa. Diuinitus namque hoc
procuratum fuit ut talis tytulus sup caput eius poneretur
ut per hoc iudei agnoscerent. ne occidendo facere po-
tuerunt ut eum regem no haberent. Per mortis eius
patibulum no dimisit ipsum. sz potius corroborauit
ut dicit Remigius. Ponebatur enim iste tytulus
ut dicit Rabanus in tabula non infra crucem sed
supra crucem. Et licet in cruce quam nobis ... habes
in humilitate volebat. super eminens tamen regni maies-
tas fulgebat. Et secundum alios ponebatur super caput
Jhesu. Et caput ipi decens. Vel ... non ut
dicit magister in hystoriis. Quia crux no habebat super lignum
transuersum aliqd. sz pylatus supposuit tauilla et ta-
bula affixa erat. et in tabula scriptus erat tytulus.
Scripsit ergo tytulum illum in tribus linguis famosis hebra-
yce grece et latine. ut diuersarum linguarum homines qui ad
diem festum venerant posset legere. Concordant
autem eu pylatus. licet nescius in hoc tytulo a tribus
... cum ipi causa erat iniquissime. Et ihesus colla-
tus gratie nazarenus. Et adoptiuus glorie rex iudeorum
... quod ... crimina regis. Et legitur sic latine sal-
uator ... Hebrayce sic ... nazar-
... Grece sic ... basileos
... tytulum cum legissent ...

fices iudeorum dixerunt Noli scribere rex iudeorum sed
quia dixit rex sum Respondit pylatus quod scripsi scripsi
quasi diceret hoc est verum quod scripsi. id non mutabo. Fuit
autem tytulus iste inmutabilis secundum augustinum Non quia pylatus
scripsit sed quia veritas dixit Rex inquit sum iudeorum
id cum pylatus quod scripsit scripsit. quia dominus dixit. unde
exclamat augustinus O ineffabilem vim divine operacionis
in cordibus ignorancium Nonne occulta vox quedam
pylato intus si dici potest clamoroso silencio persona-
bat Non corrumpas tytuli superscripcionem Ex hoc
articulo habetur nota quod contumeliose inpugnanti a de-
mone opponamus ei tytulum ihesu nazarenus
rex iudeorum Et id dici tytulus triumphalis quia tri-
umphum christi totus dyabolus evidenter exprimit Vel sen-
ciens dyabolus mox affixos tytulos crucis iudeos
instigavit ut peterent tytuli mutacionem a py-
lato sed pylatus divino instinctu quasi in hoc facto monebatur
inmutabilem esse tytulum asseruit In quo ergo dya-
bolica inpugnacione christianus. hunc tytulum in corde
et ore gerat ut eciam scripto quia inter omnia arma
divine passionis. dyabolus habet tytulum tri-
umphalem maxime perhorrescit. prout ipsemet dyabolus
cuidam persone non infirmi status quadam visione
exarreptus asseruit sicut eadem persona in tercio sic
indicavit. Conforto. Accipiat ...
et docuit sicut deus dedit
Hericus. id Crucifixum ... videns

q orties illusus est dominus ista die. Prima illusio fu-
it in domo Cayphe a Iudeis ut in 17 18 19 20
articulo. Secunda facta fuit in domo Herodis ab
ipso Herode et exercitu suo ut 28 articulo. Tercia
fuit in pretorio Pilati a militibus ut in 32 33 34 35
36 37 38 39 articulo. Relique que facte sunt eo
pendente in cruce. Quarum una facta fuit in titulo
superscripto. quia titulus fuit illusorius et irrisio
Iudeorum. et de hoc supra articulo precedenti. Alia fiebat
a pretereuntibus. Alia a principibus sacerdotum et scribis
et senioribus. Alia a militibus. Et hec tres
stant sub uno articulo presenti. De quarum prima dicitur
quod pretereuntes scilicet per viam iuxta crucem blasphema-
bant eum moventes capita sua et dicentes
Vath qui et in morte insultant. Vath qui destruis
templum dei. et in tribus diebus illud reedificas
salva temetipsum si filius dei es et descende nunc de
cruce. De secunda dicitur quod principes sacerdotum illude-
bant cum scribis et senioribus dicebant. alios salvos
fecit. seipsum non potest salvum facere. si rex Israel est
descendat de cruce et credimus ei. confidit in
deum. liberet eum nunc si vult. dixit enim quia
filius dei sum. De tercia dicitur illudebat autem ei
milites accedentes et acetum offerentes illi di-
centes. Si tu es rex Iudeorum salvum te fac. Et in

secundum secundum quod sic illusiones iste fiebant sub inuisi-
sione demonum. quia statim ut crucifixos cum domini sen-
serunt virtute crucis. et intellexerunt fractas
virtutes suas etc. ideo hoc agunt ut de cruce des-
cedat. Sed dominus suos adversarios insidias permanens
in patibulo ut dyabolum destruit. Vide etiam secundum
augustinum in sermone de cruce et latrone. Sed verbum
ipsum vere filiorum dyaboli. quos imitatur vere pat-
na dyabolus dicebat. Si filius dei es mitte te
deorsum. Et iudei si filius dei es descende de
cruce. Iste attende secundum secundum quod fraudulenta
erat promissio iudeorum. Descendat nunc et cre-
demus. Maiora enim miracula fecerat scilicet plus est
mortuos de sepulchro resurgere quam viuum de
cruce descendere. Cristus autem plures mortuos susci-
tauerat. et ipsemet de sepulchro resurrexit
tercia die. nec adhuc crediderunt ei. Ex hoc
articulo est documentum. quod nos qui sumus in sublimi
contemplationis et sancte actionis. aut sancte religionis
positi. non debemus ad verba subsanantium des-
cedere. ad occupationes mundanas sed potius sustine-
re subsanationes prauorum. sicut christus ad iudeorum insul-
tationem et temptatiuam exprobrationem noluit descendere
de cruce. Sed perseuerauit ibi usque ad mortem. Sic
dicebat vitis iudicum 9. Nunquid possum deserere [illegible] vinum
quod letificat deum et homines. et [illegible] ligna
commoueri. Sic et oliua et ficus. dicebat [illegible]

i ppetuo consortio sic colligatur cum theologia et donatio
sicut deuota mustrat
Articulus iii de latrone exprobrante Unus enim
ex hiis qui pendebat cum eo latronibus scilicet
sinister cepit illi exprobrare dicens Si tu es Christus sal-
uum fac temetipsum et nos. Et hic fuit detestabi-
lius quod fuit aggrauans desperatus quam alie tres pre-
dentes Ex eo quod tam uilis et scelestus hic et iam
ad mortem dampnatus. et mox cum suis sceleribus mo-
riturus insultauit uite auctori Et in merito de
hoc fit articulus specialis Uos respondet alter increpans
eum dicens Et nos quidem iuste nam digna factis
recipimus hic uero nichil malefecit // Ubi querit angelus
Et nunquid illum docebat / nisi quod illum pendebat
Erat enim ille fixus in latere sed habitabat in corde
eius Ius eius ad ihesum dicebat Memento mei
domine dum ueneris in regnum tuum Et tunc ihesus statim
237 uerbum protulit de cruce dicens ad latronem Amen dico
tibi hodie mecum eris in paradiso Ecce quam liberalis fuisti
quod prodigus hodie factus est Christus qui latroni regnum crucis
fixo reum dampnatum paradisum pro breui peticione largitur
et plus ei contulit quam peteret / sicut semper diuina largi-
tas solet Ex hoc articulo habetur documentum quod discamus
exemplo Christi calumpniam a uilibus personis pacienter
supportare Item est documentum in latrone deuoto quod in-
iurias de nullatenus tolerare debemus sed reprehendere
sicut iste latro fecit Iste est documentum quemcumque sumus

pmoret scelari / de dei ty nua nullanus depremus
exemplo ipius latronis qui per unum verbum factus est heres
paradisi ut dicit Hugo. Confortatio sumitur ex theorie
et documentis secundum devotionem oratur

Articulus quartus est matris dolorum compassio. Cum
enim ihesus pendens in cruce vidisset matrem
stare iuxta crucem, multum magis pre ceteris mentibus, ma-
trem virginem, matrem singularem, multum pre omnibus mentibus
filium diligentem, nec mirum, quia mater erat unigeniti
multum quam omnibus mentibus quam filius aplius dolentem
Cuius ita felicissima animam doloris gladius transibat.
Erat igitur matrem cum vidisset ihesus commota sunt omnia
viscera eius super matre sua, compatiebatur quippe et ipse
filius matri compatienti sibi, sciebat enim ipse angus-
tias materni cordis, novat dolorem ante eius et
dolebat quod in sua passione non senserat, nunc ge-
minabatur sibi in eius passione ut dicit Damascenus, ideo
quod et ipse gemitum dolorem quem patiebatur crucifixus
et matris. Et ille dolor non fuit minus, ideo
multo fuit acerbus spiritualem. Cum igitur aliud vidisset
stare sua matre et discipulum stare quem dili-
gebat, scilicet iohannem evangelistam, qui virginitatem matris cum
materia sua, scilicet matris christi et propria matre, et quia dedo
derelictor absque praesidio potat stare iuxta crucem
consolationem morientis. Cui quaedam matrem discipulo
dixit mira sua, et ipse erat certe unum quod cum
sit de cruce. Mulier ecce filius tuus, non dixit 3 v

mr ne nomen matris audiuimus | apostolus usque cruciaret
Deinde dixit discipulo suo Ecce mater tua Et ex illa
hora accepit eam discipulus in sua scilicet custodia officia vel secundum
aliam literam in sua scilicet matrem in cura Ex hoc aplo
habetur documentum quod debeamus compati parentibus nostris af
flictis et nichilominus eis curam impendere quod indi
cet nobis mandatum domini dicentis honora patrem et
matrem Et dominus nos hic instruit exemplo suo
secundum augustinum Vnde lignum illud ubi erant fixa
membra morientis eciam cathedra fuit magistri docentis
Et si queritur Cur nunc sit pie se habuerit ad ma
trem quando in nupcijs eam diceret Vnum non ha
bet ipse eam velud extraneam repulerit dicens
Quid michi et tibi mulier nondum venit hora
mea Ad quod respondet augustinus quia tunc opus facturus
erat diuina potentia de qua nichil ha
buit facere cum matre nunc autem in humanitate ta pa
ciens recognoscit matrem de qua natus passibiliter
et mortaliter contraxit Et hec illa hora de
qua tunc predixit Et ideo eam tunc repulit quasi extra
neam nunc eam affectu commendat humano Ex
emplo nos instruit ut a parentibus filijs impendatur
cura parentibus hec augustinus Et apostolus i thy 5o
Si quis curam suorum et maxime domesticorum non
habet fidem negauit Concorditer conformauit
se huic aplo ut medicus quantus fuit dolor pie
matris et talis mors et tali filio quem videbat
tam crudeliter tractari et tam miserabiliter mori pre
sencialiter quantus fuerat dolor compassioni filij ad

q̄s
ip̄e

matre sibi compaciente Quis amor filii ad matrem
tam cordialis eam discipulo commendans Respondeo
semper qualiter in illa commendacione cor virginis amare
batur cum audivit filium dicentem Mulier ecce filius
tuus O sagitta ubi penetrabis illa cordis O
gladius pertinget usque ad divisionem anime et spiri
tum ei pro filio ipso dabatur alienus pro magistro disci
pulus pro factore piscator pro homine deo homo purus O
quam miserabilis commutacio O ipse gaudium quod prius
habuerat in eius concepcione et iocundissima puericia commu
tatum est in merorem Ubi est nunc illud Ave dulcis-
simum quod est auditum in angelica annunciacione Ave
versum est in ve Ave mutatum est in .ha. ue. alle
olle Ubi ecce est nunc tactus ille gaudiosissimus
angelorum in sua puericia nato suo canencium gloria in
excelsis deo Utique totus versus est in planctum quod nato
suo iam non erat gloria sed contumelia Non apparuit iam
laudatio eius in excelsis sed ignominia in pati
bulo crucis Unde cythara versa est in luctum Rogo utique
ista devota meditacione peccator potest se continere a
lacrimis qui non compatitur nimis tocius pietatis qui
non miseratur nimis misericordie Sed quia volumus nos
conformare christo quoad hunc articulum compaciamur nimis sue
dolori et compassio est et cetera.

Articulus xiiii est sui a deo derelictio Cum enim
iam esset circa horam nonam tenebre ipse facte
erant super universam terram a sexta hora usque ad horam
nonam et obscuratus est sol passus eclipsim univ
ersalem et miraculosam Cum igitur circa horam nonam

clamauit ihesus voce magna dicens hely hely
lamazabathani hoc est deus meus deus meus ut quid de-
liquisti me / et hoc fuit quartum verbum eius in cruce / quod
tamen non sic est intelligendum quod divinitas humanitatem
deseruit et nunquam desinebat deus esse sine anima con-
iuncta corpori sive separata unde et tunc illa anima erat
deus et corpus mortuum erat deus Sed intelligendum est
verbum illud vero modo secundum augustinum et glosa quod hoc
verbum dixit in persona membrorum et corporis sui .s.
humane nature cuius miseria deplorant qui
propter peccatum primorum parentum derelicta erat a deo Et
de peccatore hominem derelinquat deus in peccato non insti-
tuat derelinquat eum ipso arbitrio non admittat de-
linquat eum tamen morte non sublevat / derelinquat
eum ipse peccati unus fragilitati non sustentat / [illegible]
tas propterea dicit in persona deus derelinquit eum ipse
quoniam et complectitur eum / quod non est qui eripiat / alio
modo potest intelligi hoc esse dictum more loquentis hu-
mane vita secundum gregorium / non magis conditor hominum
voce in se passionis humane sumit / ut ibi penitet
me fecisse eos Sicut enim deum penitere est ad modum
penitentis se habere ita hic deum derelinquere est ad
modum derelinquentis se habere / quemadmodum tunc deus
tanti doloribus et penis hominem exponit quod videtur
sua protectione subtraxisse / ac per hoc dicitur eum
deseruisse / ita hic christus in sua passione [illegible]
penis expositus fuit ut putaretur a deo
derelictus Sed [illegible] nos putauimus

cu(m) p(ro)missum a deo et humiliatu(m). Et s(ecundu)m hoc q(uo)d dicit
deus meus deus meus ut q(ui)d dereliq(ui)sti me sensus e(st) ut q(ui)d
tantis calamitatibus me exposuisti. At si me dereliq(ui)sti et i(n)
hoc sensu loq(ui)t(ur). B(ernardus) sup(er) eod(em) verbo dicit. Ne mireris
verba humilitatis et q(ue)rimonias derelicti. Cu(m) forma ser
vi s(er)vis scandalu(m) crucis videas. Tercio m(od)o hoc i(n)
telligit(ur) de xpo secundu(m) sensualitatem et dicit(ur) q(uo)d dere
lict(us) i(n) hora xpo sensualitas derelicta fuit tol(er)antie pas
sioni suscepta. videlicet divinitas redundancia gaudii
a sup(er)iore porcione r(ati)o(n)is i(n) sensualitatem. Q(uo)d cui(us)
evidencia e(st) s(ecundu)m q(uo)d a(n)i(m)a xpi ... fuit. beata s(ecundu)m
sup(er)iore(m) porcione(m). Fruebat(ur) deo et cui(us) beatitudine gau
dio si no(n) divina virtute redundancia i(n) sensualitate(m)
fuisset suspensa ... absorpta fuisset d(i)c(tu)s dolor
i(n) inferiori porcione sicut i(n) plurib(us) martirib(us) factu(m) legi(m)us
q(ui) cu(m) diuturna fuerint passi tanto magis deus ill(is)
affuit inten(s)ius consolans eos. Un(de) s(an)c(tu)s laurenci(us) sup(er)
craticula(m) assat(us) dicebat. Carbones tui refrigeriu(m)
m(ihi) p(re)stant. Et b(ea)t(u)s Tiburci(us) du(m) cu(m) nudis plan(tis)
sup(er) carbones ducer(et)ur ait. Videor m(ihi) sup(er) rosas
et flores incedere. In xpi a(utem) passione miraculo
s(u)m factu(m) fuit. q(uod) i(n) redundancia gaudii interioris
suspenderet(ur) ita q(uod) i(n) nulla remisit dolore(m) exterio
rem. Et io clamabat a deo se derelictu(m). Et
hunc sensu(m) tangit gl(os)a leuitici sexto loquens
de thuris cumulacio i(n) plenitudine. Tu(n)c igit(ur) pas
sionis xpi divinitas i(n) celu(m) abisse dicit(ur). no(n)
quide(m) locu(m) mutans. sed v(ir)tute cohibet. ut pos
set impii consortia passioni. ut sic dicant di
cer(e) ... 18 ... 43. Hec dolores meos ip(s)e portavit

derelicta

Itaque ista derelictio quocumque modo intelligitur multum fuit
dolorosa xpo. Ita secundum primum sensum recogitare eo
quod omnia membra sua quorum ipse caput est a diuina gra-
cia fuerunt et quorum restauracione ipse dolores illos
sustinuit. Unde tamquam portat in persona corporis sui
mistici se derelictum esse a deo. Rursum secundum aliud
sensum senciebat se tam in manibus et intolerabilibus penis
expositum ac si esset a deo derelictus. Unde clamare po-
tuit pre maximis doloribus. Amplius secundum tercium sensum
ipse videbat diuinitatem in nullo suffragari sensualitati
sue in alleuiacione penarum. Unde conqueri potuit a
deo se derelictum. Licet ista derelictio maior fuit
omnibus penis suis. Immo sine hac nulla fuisset
ei pena. Unde ipse articulus potest dici articulus articulorum
passionis xpi. quia quanto sine eo nulla fuisset pas-
sio xpi. Ex hoc articulo habet documentum quod in omnibus tri-
bulacionibus debemus ad deum recurrere et ei conqueri
desolacionem nostram orando ut ipse tribulacionem nostram
respiciat. sicut xpus qui in angustia tribulacionis posi-
tus clamauit ad deum patrem dicens Deus meus deus
meus ut quid dereliquisti me etc. Et non solum fuit
verbum conquestionis. sed et oracionis secundum glosam. Et
quod oracio sit subicitur ibi. id est psalmo 21. Deus meus
deus meus etc. ibi hoc quod dicitur Respice in me
est oracio et non est in hebreo sed additum a lxx
interpretibus magis sensum quam verba sequentibus dic-
tis. Quod vero sequitur quare me dereliquisti est questio.
Unde hoc quod verbo xpi fuit oracio implicita et quasi
explicita. Unde quod oracio videtur [illegible]

q° Ubi dicit de xpo q i dieb9 carnis sue preces
cu clamore valido et lacrimis offerens exauditus e
p sua reuerencia Agit(ur) et nos conuerteres deos tribu
lacionem nram semp tendamus oron ut ipe in et
nos inspiciat et adiuuet Exponit q° hic dns
formam temptati et tribulati q dns e i tribulacoe
putat se qi a deo derelictu Cu tn amor sit do
minus hoi que vidit i tribulacoe ipius id psalte
Cu ipo su i tribulacoe Delinquit q° dns tunc
aios suos du tribulacoib9 eos exponit ad tps
ut i eternum misceat Un ysa^e 4 ad punctu i
momento dereliq te et cofortto ad conformandu se
sunt arcul meditet(ur) Ho q atrocib9 penis ex
positus fuit xpc qm sic clamauit ad prem Et
recolligat ho oes passiones et tribulacoes suas
et cogitat eas deo pri i unione passionu xpi
clamans i toto corde sic nu xpo v'ba hec Deus
meus deus meus

Articulus ix9 e aceti potacio/ post pdca enim
Sciens ihesus q oia consumata sunt q lex
et pphete de eo pdixerat Unum aut adhuc
supat q videlicet de eo scriptu e In siti mea
potauerunt me aceto ut consumaret(ur) scriptura dixit
Sitio q fuit v'bu quintu qd ihesus de cruce
ptulit Ubi e aduertendu q molestia sitis xpc
expessit. no sine grandi misterio Non enim sitie
bat vinum aut acetu qd sciebat eos prepara
turos sibi Sz que potu sciebat sensus as
salutaris Uenit ure . verbi delectat

Flumine eum rigare celestem paradisum. Non itaque potum
sensibilem siciebat sed nostram salutem. Videtur si-
militer sitiebat idest desiderabat ut nos sitiremus fontem
vivum. Erat hic vas positum plenum aceto. Illud
acetum secundum augustinum potuit esse vinum acetosum mix-
tum cum mirra et felle et quale erat sicut supra
augustinus crucem ascendit propinaverunt ut matheus et
marcus. Et quamvis acetum vinum eo eius accepta
propria impleuit aceto quam circumponentes ysopo cum
arundine obtulit ori eius. Alter ipse accepit quidem
acetum non ut biberet sed gustauit ut scriptura
impleret secundum augustinum. Ex hoc articulo elicitur prima
doctrina primus accipiendo ista in mistice in bono sensu
sicut iudei et milites multa fecerunt mala ita
tamen que in misteria bona nobis important. Et secundum
hoc docemur hic quod et nos vinum devocionis
cum mixtura mirra mortificacionis carnis et fel-
le amare compunctionis christo propinare debemus. Tale
enim vinum mirratum et fellitum christus a nobis sitit
et oblatum libenter gustat sed non vult bibere et in se
retinere quia ipse bonorum nostrorum non eget. Quod enim
christo de nostra devocione mortificacione et compunctione
accrescit. Sed talia ab eo gustata gustata nobis
relinquit quibus omnibus omnia illa computantur in bonum
vino et amara fiunt nobis dulcia meritis sue
passionis. Aliud documentum est accipiendo ista in malo
sensu quod nos caveamus ne vinum mirratum
et fellitum christo offeramus bibendum. Anima ut

dicit aug9 sicut tunc iudei ita etiam hodie mali
xpiani dant deo bibendum amarum potum Nunquid
enim recte credunt et male viuunt hij xpo dant
bibere vinum cum mirra et felle mixtum scandalo
se conuersacionis. istum male viuendo scandalizant
etiam. quales sunt precipue mali xpiani. sacerdotes
et monachi et alie persone religiose precipue qui
reddentes quia specialiter se vouerunt ad cultum dei
quia preceteris xpianis vinum deuocionis quod leti-
ficet deum et homines deo offerre deberent pro eorum
scandalosa conuersacionem vinum eorum commiscent
mirra et felle malorum exemplorum. et hoc offe-
runt deo. De quibus explicat dominus dicens et sunt
ex ysa. quomodo vinea mea electa ego te plantaui quo-
modo es conuersa in amaritudinem. Alij sunt secundum
origenem qui acetum in spongia cum calamo domino offe-
runt qui extraneas sentencias ex scriptura eruere
moliuntur. Est autem acetum vinum quod per vicium in-
curie aut vasis accedente calore accidentali
extinguente calorem naturalem vini acessit. Sunt
plerumque vinum saporosum quod ex verbis sacre scrip-
ture exprimitur per vicium incurie sine defectu in-
telligencie accedente nichilominus calore curiositatis et
excellencie conuertitur in acetum erroris. Sed tales vo-
lunt plus sapere quam oportet. Et tales porrigunt
xpo insipidum vinum dicitur Mathei 26 quod cum gus-
tasset noluit bibere. Ex quo etiam datur nobis documentum
secundum augustinum. Quia sicut non dedignatus fuit pro
nobis acetum gustare sed non bibere sic et nos suo
exemplo discamus errores amicorum hominum tam

scandalosos i vita q superstitiosos i doctrina gus-
tare quod idest pati et tolerare . si neqq bibere i-
eor vita et exempla neqq nos incorporare . q-
admodum dns nr acetu no bibit . et tales
no apnt i corpe eius xpi . Iste e documentu quartu
p religiosis et penitentibus q si qn eis apponit-
tibus ut potus penitencial ut minus sapidus recogi-
tet xpm felle . et aceto p nos potatum . Con-
fortet ad conformandum se huic articlo recogitet
quo quanto desiderio saluator nr sitiuit salute
nram . q q cum acetu cu mirra et felle ac-
cipe no dedignabatur . Ad ostendendum q nos sa-
lute q e vita eterna consequi no valemus nisi
ps amaritudine vite pnt gustemus

Articulus vi e totius passionis consumatio
Cum enim accepisset acetum . tunc sextum vbum
de cruce pferens dixit . Consumatum e . idest
totum quod lex et prophe predixerunt . de me consuma-
tum existit . quicquam ia restat . quod ad mortem fieri
oporteat secundum Augustinum . Et hanc consumationem
ipse predicat Luce 18 . Consumabuntur oia q scripta
sunt p prophetas de filio hois . Est autem aduertendum
. q licet oia vba q xps vmq i tota vita sua
locutus e multum sentenciosa et ponderosa sunt . p-
cipue tn vba q i cruce emisit absq dubio fu-
erunt magni ponderis . utpote profunda mysteria
[illegible] . Et ideo no e verisile q xps i isto
[illegible] suis [illegible] q ipse essent
[illegible]

Sic tunc aliq̄ ꝯsumatᶻ qn̄ oīa singillati acta et
passa sil' simulat' i. i ſuma recolligunᶻ sic fuit
i ꝓposito. ita postq̄ xp̄s oēs penas passionis
sue i. hor. artic' ꝓlibat singillati ꝑtulat et
nichil amplius circa morte patiendu restaret / tunc
demum oīa ꝑpessa rememorās recolligit ea sil'
i vna ſuma et obtulit ea deo pr̄i dicēs
ꝯsumatū ē qi dicēt ꝯsumatū ē qͦd ꝓphē
ꝑdixerūt de me ꝯsumatū ē opus obediē
quā assumpsi ꝯsumatū ē op⁹ totius passionis
mee qd̄ tibi deo pr̄i offero ꝑ salute humanj
generis. Vnde hor apd hebr̄ ꝯsumans oībꝫ
factis ē oībꝫ obtēpantibꝫ causa salutis ēt̄ne.
Et aduerte qꝫ hec ꝯsumatio. nō fuit sine nō
bili pena / sicut qd̄ q̄ ꝑtīnuit multa ꝑicula
ul' ꝗma supplicia nō sine magno horrore
ꝑt ea recogitare. licet ex alia ꝑte gaudeat
ea i ꝑmo ꝑtransisse. talem horrore dolorosu
nō dubiu. qm̄ habuerit xp̄s i ꝯsumando oīa
ꝑpessa. Nec miru qꝫ talis ꝯsumatio intualit
ul' etiā integlit ꝯtinebat. ita / oēs ꝑtes pas-
sionis. qd̄ xp̄s sil' i ſuma signi̅ficabat. cu
dicebat ꝯsumatū ē. Vnde ubi magne
efficacie i ꝑtub esse ꝓhiberᶻ. ab exptis et
spālit vale nō dicitᶻ i. i modato fluxu
gmis de naribꝫ si cu eode sanguine scribat
de ubi i fronte ꝑacient. Et nō minu
si magne efficacie fuit aliis [illegible] i qua tota
ſuma passionis xp̄i ꝯtinetᶻ. Quare miratis fuit

articulu psalmi Ex hoc arto habet' doctu q nos
i fine cuiuslibet boni opis habetes ptes debem9
facere suma ul epylogu et sic i suma illud
offerre deo Sibi gra si qs q deo vadat ro
ma pcicens ad eum ocs passus et oia vesti
gia sua i fine offat deo et bto pe et pau
lo . Consumatu e valet si qs legit psalteriu ocs
ps ips et vba tocius psalterii i suma offat deo
et sic de slibus Ita etia facimus i officio cu
apto q semp i fine cludit' cu collecta Eiuc
et dicto collecta dicit' q i illa orone tota vis
illius officii q i suma e collecta Eodem mo hoc
vbu consumatu e fuit q si collecta tocius passionis
xpi citra mortem Conforto ad conforma du
se huic arulo recolliget hs breuit i suma
oes articlos passionis phbatos et agat g'ciis
gracias xpo et deo pri d consumatu e ul alias

Articulus 6z e Expiratio ul mors Cu er
dixisset consumatu e tunc iteru clamas voce
magna ait pat' i manus tuas comedo spm
N°67 meu qd fuit septimu vbu et vltimu q qd voluit
nos declarare q scorp aie ex tunc i manu dei
ascendut ina pz i manu ipsi ocs aie tenebat'
Ex hoc vbo dco iclinato capite tradidit spiritu
et no q pus clamauat hely hely Et mo cla
mat pat' i manus tuas Vn dicut quida ut ps
q ab illo vsu 21 . deus deus meus respice i me
vsq ad i manus tuas . fuit psalmi decem
et vs9.c.l. et q xpc . [illegible]

videlicet et validum cum clamore sed inter medios sub
silens Notandum etiam quod in isto clamore Christi dicit apostolus ad
Hebreos 5 qui in diebus carnis sue preces cum clamore va
lido et lacrimis offerens Ex hoc videtur quod Christus
clamavit in illis verbis Hely hely etc quod ibi lacrimatus
fuerit licet hoc in ewangelio non habeatur [illegible] auc
toritas tamen apostoli est sufficiens [illegible] Ex quo appa
ret quod Christus reddidit spiritum clamando orando et lacri
mando In duobus primis scilicet in reddendo spiritum et clama
do apparuit divinitas; reddere enim vel emittere spiritum
spontanee nemo potest nisi deus Unde ipse dicebat
Io. 10 potestatem habeo ponendi animam meam et
iterum sumendi eam Nullus etiam homo moriens pre
clamat Nam ut dicit glossa Nos cum nulla voce vel
cum ymo morimur qui de terra sumus Ille autem exaltata
voce expiravit qui de celo descendit In aliis autem
duobus scilicet orando et lacrimando humanitas appa
ruit Notandum quod eadem hora qua primus Adam peccavit
secundus expiravit primus peccavit post meridiem
et modo ut patet voce domini ambulantis in paradiso
ad auram post meridiem audivit Et circa horam
nonam secundus Adam expiravit Unde qua hora primus Adam
peccando totum mundum morte induxit eadem hora
secundus Adam moriendo destruxit Et qua hora ille
paradiso est exclusus eadem hora iste paradisum aperuit
Notandum etiam quod sicut dicit in glossa Christo in duo
in cruce passo dyabolus advenit querens si quid sui
in eo inveniret Et dicit magister in historiis quod sedebat
super brachium crucis donec Christus expiravit et
[illegible] videns se confusum recessit Et videns [illegible]

tara iaciens ibi aiam xpi portas et seras eo
frigere misterio aias inde educere Et tunc re
mota e redimento dne indignacois qua figabat
gladius flameus et versatilis portus ante paradisum
ut dicitur Gen 3 Secundo aut quod inter oes penas
passionis xpi ista pena mortis fuit acerbissima
quia inter oia terribilia terribilissima e mors ut dicit
3 Ethicorum et hoc e propter naturalem inclinacoem aie ad
corpus secundum Dam Et fuit specialis racio in xpo de
tali aia et corpe cui utrique divinitas unita fuit
in unitate suppositi Unde oportuit quod illa separacio
maxime esset penalis Ex hoc articulo pia devota
habet Unum quod et nos debemus commori xpo
moriendo videlicet mundo et peccatis si cum xpo
in eterna vita vivere voluerimus Unde apostolus ad Thi 2o
Si commortui sumus xpo et convivemus Et de talibus
idem apostolus Col 3 ait Mortui enim estis glo mundanis
et carnalis et vita vestra abscondita cum xpo et
deo Tercium e quod cum xpus in angustia mortis
alta voce clamavit ad patrem In hoc docuit
nos ipse bonus magister quod nos in articulo temptacionis
et specialiter in agone mortis positi facere debemus
Tunc enim sunt vocandus e deus et invocandus Tunc
enim precipue filiali amore medullitus adorandus e
Tunc potissimum ... spiritus ei commendandus e quia tunc
maxime demones vigilant circa nos sicut leones
rugientes parati ad escam Vos dicitis quo tunc
patrem vocabis quod ... vivit ut filius Ad quod
ego noli desperare ... enim pius pater te commis

preceptore audire non respuit hec dedignatur a precone
domini precum primus ipse monet te sit clamat. Au-
di quod ipse dicit Jere 3 Alloquens peccatricem animam
Frons mulieris meretricis facta est tibi noluisti eru-
bescere / Ergo saltem amodo voca me pater meus tu. Ergo
dicit quidem considerate pater in manus tuas etc. Tercium documentum
specialiter pro religiosis qui moriuntur mundo in religio-
nis ingressu ut saltem in confessione et quod ipsi debent
spiritum et voluntatem et sensum suum tradere in manus
prelatis propriis prelati sui quos apostolus resumat ut
ad diem resurreccionis. Exemplo Christi qui spiritum
suum quem monet in manus patris commendavit vel
legimus non resumpsit nisi in resurreccione sua. Illi ergo
qui numquam deposuerunt suum spiritum propriam quod volun-
tatem secundum sua voluntate et secundum sensum su-
um mediantes sunt et perdunt resurreccionem et
ideo antichristi sunt. Quartum documentum est quod valde
utile et salubre est legere illos versus quos Christus
oravit in cruce / quia nulli dubium quin devocius
effectum legenti eos conferat salutarem. Et dicitur
quod specialiter valeat ad expiacionem negligenti-
arum et horis canonicis neglectis dictis. Quintum
documentum est quod numquam aliquis sit ita iustus et sanctus numquam
tamen poterit se securos de dyabolo cum nec Christum in
cruce ipse dimiserit quin eum observaret. Quomodo
presumeret potius homo miser et fragilis. Certe de
nullo nisi de morte Christi. Sic Augustinus in libro
de contemplacione domini nostri Ihesu Christi sicut ...

spes mea et in morte domini mei mors eius meritum meum refugium meum salus vita et resurrectio mea et sub dicit Nos possumus terreri multitudine peccatorum si mors domini in mente vertitur quia peccata mea illa vincere non possunt Sexto docuit nos quod nos multum tenemur amare Christum qui posuit animam suam pro nobis et caput suum inclinavit in morte ad nos Vnde Augustinus Ubi super salvator noster inclinavit caput suum in morte ut oscula daret dilectis suis Et nos totiens deo osculamur quotiens in eius amore compungimur Septimo docuit nos quod quilibet expirans moriens debet illa quinque supradicta servare quantum potest que Christus moriens servavit Ipse enim oravit. clamavit. ploravit. animam patri commendavit. spiritum tradidit. patet ex predictis Sic et nos in extremis positi debemus orare videlicet clamare scilicet corde psalmista Clamavi in toto corde meo / plorare pro peccatis vel saltem pro peccata / animam deo commendare dicendo cum illa Infer In manus tuas etc. Et spiritum tradere voluntarie in moriendo / et voluntate sua divine voluntati tradendo Exhortatio ad conformandum se Christo ut quilibet recogitet quanto amore salvator noster mortem pertulit ut nos vivificaret et involvat in mente illa Augustini iam premissa in verbis devotis doceatur

Articulus decimus est lateris lanceatio Mortuo autem Christo cum ibi apparuisset per flammarum evidentissima eclipsis sol obscuratus est et velum templi scissum

sum e / tra mota & petre scisse sut / monumēta
apta sut Centurio et qui cu eo erant custodiētes sut
et lat° gnisq e ... iudei plenj videtes h' q
fiebat percucientes pectora sua cu silēcio reuertebā
tur. Et qm parasceue erat ut no remanerent
i cruce corpa rogauerut iudei pylatu ut fra
gerent crura corp / ut tales mortui tollent de
cruce. Venerut g° milites et vtriusqz latron
fregerut crura. Ad ihesu aut cu venissent
videtes eu mortuu no fregerut eius crura / sz
vnus militu lancea lat9 ei9 aperuit et contin9
exiuit sagwis & aq̄. Et iste sangwis erat verus
et purus sanguis et aqua vera et pura aq̄
no humor aquatic9. nec fleumā ut qda dix
erut. Et hoc fuit miraculosu eo mo ut dictu
e sup̄ artic° 2. Et notadu q iste miles hoc
fecit ad cplacēcia iudeor volentes certifi
cari de morte sua ~~...~~ ... ut iudeis insti
cplaceat lanceat xp̄m circa ... corp9 ex
animne conuicia iferentes. sz gracia i signu
pduit sagwe cu de corpe extīcto manare
miraculosu e. Et iste miles dicit fuisse lo
gin9 cui9 oculi calligauerat. et ex casu vl
potius nutu diuino sicut et lancauit licet nesci
ens sangwe xp̄i defluete p lancea oculos
tangēt clare vidit. Sz dicit aliqs quo iste
artic9 cputatr inter ar los passionis. cu ...
vulnus lateris xp̄i no sensit cu fuit mor
tuu corpus. Ad qd dicendu q i isto artic
no solu extendit pena ex pte xp̄i sz etia

malicia et contumelia ex parte inde corporis que adhuc non
fuerunt saturati obprobriis et penis in eius vita
illata, qui etiam prosequuntur eum mortuum Item oco
contumelie et crudelitates illate mortuorum cor-
poribus reputantur ac si inferrentur vivis Ubi
glossa de corporibus que mortua inundacione cruciantur vel
decapitantur vel suspenduntur vel etiam in partes secantur
ad maiorem vindictam in eis ostendendam Item est
specialis racio de corpore christi mortuo plus quam de aliis
mortuis quia corpus christi mortuum fuit idem numero quod
fuit vivum propter unionem ypostaticam cum verbo quia
corpus illud fuit verus deus secus in aliis hominibus
mortuis quia corpus mortuum non est homo nec manus
mortua non est manus nisi equivoce Item quicquid irre
verencie vel contumelie exhibitum fuit corpori illi
mortuo christi par racio est ac si exhibitum fu
isset vivo Et eadem racio est de duobus reliquis
articulis sequentibus Et nota quod licet illud vulnus
lateris non senserit christus quia mortuus, vera tamen
virgo vero sensit cuius felicissimam animam crudelis
illa lancea tunc transfixit Et tunc verificatum fuit
factum est prophecia symeonis tuam ipsius animam per-
transibit gladius Ex isto articulo habetur racio do[ta]
cionum est quod nos cum mortui fuerimus cum christo com-
mo... ut [illegible] decem est in precedenti articulo tunc de
... etiam lanceam cum christo suscipe videlicet ca
... si anima illa se lanceata glorificabatur quando dicebat
... cata caritate ego sum vero etiam virginum

sup effluxit amor xpi ad nos / ita grade fuit
illud vulnus lancee ut latus eius apertu videt
etiam usque ad cor vt dicit augus in libro de contempla
dni nri ihu xpi vulneratus est propter delicta
nra tuta et firma requies infirmis peccatoribus
in vulneribus salvatoris patet per vulnera
quia ego me michi decet usurpo michi ex
visceribus dni mei qui ma affluit nec de
sunt foramina corporis in patet archanum cor
dis vulnera ihu xpi plena sunt mia plena
pietate plena dulcedine et caritate fo
derunt manus meas et pedes et latus lancea
perforavit per has rimas licet in gustare quam sua
vis est dns deus meus hec etiam amor lancea
cor suum perforavit augus ponit in libro suppli
cationum sic dicit Rogo te domine per illa salutifera
vulnera tua que passus es pro salute nra in cruce
ex quibus emanavit preciosus ille sanguis quo sumus
redempti vulnera hanc animam meam peccatricem pro qua
etiam mori dignatus es vulnera eam igneo et pote
tissimo telo tue caritatis Confige cor meum iaculo
tui amoris ut dicat aia mea Caritate tua vul
nerata sum ita ut ex ipso vulnere amoris tui u
berrime fluant lacrime die ac nocte Percute
obsecro hanc durissimam mentem valida cuspide
pie dilectionis et
ad intima penetret virtute potenti Hec augus
Secundum doctorum et secundum [illegible] nos pro [illegible]
debemus [illegible] ea [illegible] ac [illegible]
ac si nos de latere xpi effluxit vulnus cum

Lateris xpi fuit ostium sacramentorum. Et sicut de la
tere primi ade dormientis in paradiso fabricata est
eua. Ita de latere secundi ade dormientis in cruce
formata est ecclesia. Unde augustinus super iohannem: vigilanti igi
tur verbo euangelista vsus est ut non diceret latus eius percus
sit aut vulnerauit aut quid aliud, sed aperuit ut illic
quodammodo vite ostium panderetur. Unde sacramenta
manauerunt sine quibus ad vitam que vera vita est
non intratur. Et nota quod hoc quod dicit sacramenta ma
nasse de latere xpi specialiter intelligendum est de duobus
precipuis sacramentis sine quibus nemo intrat vitam
videlicet de sacramento quo reficitur et de sacramento quo
abluitur. Quorum primum pertinet ad sacramentum eucaristie
et significatur per sanguinem. Sumus hic et eundem san
guinem quem cotidie sumimus, et qui effluxit de
latere xpi. Secundum vero pertinet ad sacramentum bap
tismatis. Quod significatur per aquam. Unde augustinus ibidem
Ille mixt sanguis qui est effusus in remissionem
fusus est peccatorum. Aqua illa salutare temperat poculum
hec et lauacrum prestat et potum. De ipso
etiam sanguine et aqua dicit idem augustinus in libro de
origine anime ad vincentium victorem quod credibile est
quod latro ille qui tunc credidit domino paradisum aspersus
sit aqua et sanguine de xpi latere exilientibus
et tali sacro baptismate saluatus sit, cum sine
baptismo nemo saluetur. Ut minus. Item dicit be
atus augustinus in quodam sermone de duobus latronibus quod
incipit In cruce dominus xpi [illegible]
quod nos eum voluntate [illegible]

voluntati divine et quod voluntas dei in omnibus et sup-
omnia sit nobis accepta. eo quod corpus christi vulneratum
et amoris vulnere. quatenus nos per amorem reciprocum
intrare possimus per hostium lateris. ad cor eius
et ibi omnem amorem nostrum et suum divinum amo-
rem coniungere ut sicut ferrum candens cum igne
in unum redigatur amorem. Ut dicit Hieronymus quod
istud vulnus quasi per hostium amoris Augustinus intra-
uit cum dicebat in libro de contemplatione Hugonis
igitur aperuit michi latus christi. et ego intravi et ibi
requievi securus. clamavit et lancea clamat
michi. ut te reconciliatus sum christo. si ego eum
amavero. Hieronymus ibi. Confessio ad conformandum
se sicut anima rememoretur hoc quod summe ardentem
flagrantissimum amorem christi in aperto lateris sui
nobis ostendit. in quo dedit nobis aditum patulum
ad cor eius. Festinet ergo hoc intrare ad cor christi
et recolligat omnem amorem suum et coniungat
amori divino involvendo in mente tibi melliflua
Augustini in primo et tertio dictum. Recogitet circa
hoc quanta caritate christi ex latere suo nobis profudit
sacramenta quibus itremus ad vitam eternam vel ali-
as sicut deus orati inspirabit.

Articulus LX de cruce deposito. Postquam
eum dominus de cruce emiserat spiritum circa
horam nonam ut dictum est. Ex tunc corpus eius mor-
tuum mansit in cruce per quatuor horas usque
ad vesperas. Et tunc venit quidam homo nomine Jo-
seph ab arimathia civitate iudee qui quidem
fuit Iheroslane probus famulus et tunc diu

exagerate multum commendat. Erat enim nobilis genere
decurio. id est officium curie imperii romanorum ami-
nistrans et magne dignitatis apud seculum. Erat
dives. et vir bonus et iustus. erat discipulus christi
occultus. tamen propter metum iudeorum. expectabat et ipse
regnum dei qui nullomodo consenserat consiliis et acti-
bus iudeorum. Hic audacter introivit ad pylatum
nec iudeorum timens inimicitias. nec pylati potes-
tatem. et petiit corpus ihesu. Pylatus autem mirabatur
si iam mortuus esset et accersito centurione inter-
rogavit eum. si iam obiisset et cum cognovisset ab eo
donavit corpus ihesu. Joseph mercatus est sindone
munda quam christi corpore involvendo. Venit autem et ny-
codemus se illi associans. qui erat etiam discipulus
christi occultus ferens mixturam mirre. et aloes li-
bras quasi centum quam christi corpore condiendo. et deposu-
erunt eum de cruce. De hac deposicione est articulus
presens. Sed dicet aliquis ut quid ponitur iste articulus
inter articulos passionis cum deposicio ista non fuit sibi
in pena quia corpus erat exanime nec fiet sibi in
contumelia. sed potius in honore et reverentia. Presertim
cum non fiet a iudeis sevientibus sed a devotis fide-
libus eum multum diligentibus. ymmo etiam iudeis de
hoc dolentibus. quod cum tanta solempnitate depone-
batur condiebatur et sepeliebatur. Ad hoc dicendum
quod factum illud deposicionis in se valde miserabile
fuit et lamentabile quod videlicet corpus tante
nobilitatis tractabatur tamquam vile cadaver. licet
in veritate cadaver non fuit propter divinum suppo-
situm. in quo corpus illud incorruptibile subsistebat. Et
si corpus illud ex quo non senserat penam. tamen in

73

Ai

Virgo maria a hoc sto pena sensit quod ibi cadebat
cum aliis devotis mulieribus. et deosculabatur plagas
sanctissimi corporis perfundens eas lacrimis et omni
corpus filii amplectens. Renovatis autem lamentacionibus ulu-
latus planctus. Stetit super de corpus beata virgo cum
fecit. non est verbis explicabile. Credendum tamen est quod
nullos planctus in mundo leges fecit. quia dolor eius non sinebat
ad vocem superiorem ut predictum est. secundum. in exposicione
ewangelii dominice infra octavas nativitatis domini parte 2a
Vide ibi. Cumque post lamentaciones singulis plangent
diu quod ea a filii corpore posset divelli. tandem
cum difficultate magna traxerunt eam aliquantulo
a corpore filii. et interim unxerunt corpus domini aro-
matibus et sindone munda involverunt cum linthcaminibus
et postea faciem eius ligaverunt sicut consuetudo
erat apud iudeos. Ex hoc articulo habetur racio
cuius Sumitur quod fideles communicantes corpus domini de
altari comparantur illis qui ipsum deposuerunt de cruce
parinde enim est ymmo plus corpus sumere christi de ara
altaris quam de ara crucis. Illi enim acceperunt eum in
brachiis et manibus. sed ipsi summunt eum in ore et cor-
dibus. Unde sicut illi involverunt eum in sindone munda
sic ipsi suscipere debent eum in corpore mundo et pu-
ra consciencia. Item docetur quod si non accipiatur corpus
christi sacramentaliter sicut in coena domini ubi etiam unde
dicit Theologus. quod nos debemus imitari Joseph cum corpus
christi suscipimus. ut suscipiamus eum in sindone
munda id est in consciencia pura et etiam corpore puro. Cor
[illegible] christi suscipiamus [illegible] involucre operire. quia sic in [illegible]

cius clausum est et occultum Sacramentum enim regis ab
scondere bonum est Tobie 12. Secundum documentum est quod nos qui
ad talem perfectionis statum pervenimus ut mortui simus
in mundo et peccatis et corpus habeamus in mortuum
sit apud abraham et sara id est non tunc lazarus portus in
hore crucis sicut dicit quod unus noluit de cruce
descendere sed se mortuum permisit deponi. Et hoc
est quod dicit 1 coll primum collacione 12. Quicumque e
vangelice perfectionis culmine ascendit hic super omnem
obligacionem preceptorum castigationum virtutum meri
tis sublimatus et universa legis precepta que pera
despiciens tantum sub gratia salvatoris se esse recogno
scit hec ibi et plura alia ad hoc que sunt sane in
tellienda nec faciliter quis debet presumere se statum
perfectionis aliquis attigisse. Tercium documentum est quod nos libe
ter debemus christum cum Ioseph de cruce deponere.
Quando enim peccator in peccatis est christum in cruce dispo
tur descendit quantum in se est et vinculat et crucifigit
110 peccata enim nostra sunt in causa quod christus crucifixus est
Sed mox cum per penitentiam ad deum convertimus christum de
cruce solvimus et deponimus et inter brachia nostra
eum amplexamur. Sicut quando amplecteretur aliquem inter
brachia potens est de eo facere quicquid vult maxime si ille
non repugnaret. Sic peccator conversus per penitentiam constrin
gens ita christum brachiis amoris potens est de eo
omnia que voluerit optinere. Nec quidem enim christus repugnat
penitenti sed paratus est ad dandum graciam quam ipse ad
recipiendum. Consecuto ad confirmandum se sunt
articulis recogitet hoc quod lamentabiliter ...

tale corpus quod erat deus sic tractabatur ad modum
cadaveris et quod corona glorie iacuit sic compassio-
nem etiam placeto tue beata virgo visibiliter secun-
dum corpus tam dilecti et dulcis filii sui ut aliis
sicut deus dederit meditanti **Articulus xxi**

Articulus xxi de sepultura Cum enim corpus
fuisset depositum de cruce et aromatibus
conditum et involutum agebatur de sepultura sua
Erat autem in loco ubi crucifixus est dominus ortus et
in orto monumentum novum ipsius ioseph excisum in
petra in quo nondum quisquam positus fuerat ibi ergo sepeli-
erunt corpus ihesu quia locus erat propinquus et ad-
volvit ioseph saxum magnum ad hostium mo-
numenti et abiit Si queratur ut quid iste articulus
ponatur inter articulos passionis cum in illo nichil
fuit passus quia mortuus Ad hoc potest dici ut precede-
ntibus duobus articulis potest dici quod vna miseriarum
humane conditionis est corpora mortua sepeliri propter
putrefactionem Et licet illa ratio putrefactionis non ha-
beret locum in christo iudei tamen corpus illud ad tale
conditionem perduxerant ut opus videretur sepultura
Et ex eo sic occasionaliter sepultus fuit Vel
aut occasione dampni ut dampnum fecisse videre-
tur secundum regulam iuris Iste sepultura est assertura
ad mortem Nec quia enim iudei credidissent eum vere
mortuum si non fuisset sepultus Nullus enim
sepulchro ponitur nisi postquam de veritate mortis constiterit
Unde etiam pylatus antequam concederet corpus sepeliri
diligenter inquisivit cognoscere illum esse mortuum quia
ad probandam veritatem mortis sua iudei innuerat

consequens fuit sepultura. Dicitur per hoc eis imputabatur
sicut et mors. Et notandum quod sepultura comitabatur
duo videlicet lamentatio et custodia. Fuit enim
duplex lamentatio precipue a mulieribus que sedebant
ad monumentum et lamentabantur flentes dominum. Et
maxime tunc virgo Maria lamentasse videtur dominum
ita ut ad implere videntur in ea que lamentaciones
Ieremie quas descripsit super morte Iosie. Potuit enim
ipsa mater domini primo dicere verbum suum ad patrem
celestem et dicere: Heu me domine mi cur michi
dedisti filium, ex quo cum tanto dolore debet me
desolatam relinquere super terram. Secundo potuit loqui
archangelo gabrieli: Ubi est illa letitia quam
denunciasti michi, modo tamen in me non regnat nisi
amara tristitia. Tercio potuit dicere Iohanni ewangeliste
et sanctis mulieribus que cum ipsa erant: O vos qui me
diligitis si michi desolate compati volueritis ad
minus vos ut me adiuvetis aperite ostium mo-
numenti et includite me ibidem ut nunquam recedam a
corpore unigeniti mei. Talibus vel similibus verbis
virgo Maria cum magna amaritudine animi potuit
sic lamentasse. Semper tamen ratione ut supra dictum est.
Fuit etiam duplex in sepulchro custodia. Altera enim
die que est post parasceve id est die sabbati convenerunt
principes sacerdotum et pharizei ad pilatum. Recor-
dati sumus quia seductor ille dixit adhuc
vivens post tres dies resurgam. Iube ergo custo-
diri sepulchrum ne forte discipuli eius furentur
corpus eius et dicant surrexit a mortuis et
erit novissimus error peior priore. Et dixit

illis pylatus habetis custodiam et custodite sicut scitis
Et illi abeuntes receperunt primo corpus eius et post
modum signaverunt sepulchrum multis sigill(is) et
posuerunt custodes Sed totum dominus voluit fieri propter
maiorem certitudinem sue resurrectionis Ex hoc
articulo trahuntur quinque documenta Primum est secundum theologos
quod et nos simus imitatores Joseph in hoc quod cum
corpus christi susceptum fuit a nobis et involutum ut
dictum est tunc debemus ipsum ponere in monumento
novo exciso in petra id est in mente nostra dei ymagine insig-
nita renovata et confirmata in christo qui est petra ut
dicat illud can[illegible] Secundum
documentum est quod sicut dominus passus et mortuus et se-
pultus et lamentatus fuit sic nos debemus lamen-
tari per passione et veram sepulturam Tercium
est quod sicut christus sepultus custoditus fuerit sic et
nos eum in mente nostra ut dictum est sepultum fir-
miter custodire debemus ne latrunculi id est de-
mones sepulchrum cordis nostri subintrent et fu-
rentur nobis ihesum Quartum est quod et nos qui spiritualiter
mortui sumus peccatis ut predictum est ut consepeli-
amur cum christo ita quod abscondamur et cessamus a
peccatis sic quod vetus homo in nobis amplius non resurgat
Unde apostolus Ro 6 Consepulti enim [illegible] sumus cum
christo per baptismum in mortem Ubi glossa christi in passione
veteris hominis habebat membra confixa in cruce
ne ad priores actus moverentur Quintum quibus [illegible] mor-
tuus et sepultus quievit Quando sabbato [illegible]
[illegible] a nobis ut membra [illegible]

continentie et iusticie clauibus confusa habeamus ne ad
priora mala redeamus. Quibus etiam ita perfecte ges-
tamus ut nec corporis usus nec memoria habeatur
ut sic vetus homo in nobis crucifixus mortuus et
sepultus ad bona resurgentes in novitate vite am-
bulemus. Sic et ibi Christus est quibus dimittimus exemplo
Joseph debet tegere corpus mundicia te in pauperie. Et
sic corpus cum aromatibus bonorum operum in sepulchro
cordis sui sepelire. Conforto ad conformandum
se huius arbis ymaginetur. Ideo qui cor suum sit
sepulchrum Christi et ibi ipsum venerabiliter recondat
reconditum lamentabiliter defleat et diligenter cus-
todiat ne ipsum amittat. Consepeliat etiam se
ipsum in eodem sepulchro cum Ihesu. Quod nobis prestare
dignetur. Amen.

Domine ihesu christe fili dei vivi qui hora 1
matutinali pro me misero peccatore et pro totius
mundi redempcione imminente hora passionis tue tris-
tari et pavere et mestus esse voluisti. doce me omnem
tristiciam cordis mei ad te deum meum referre atque
in unione tue passionis in te mea vincere et tecum a-
mara sufferre. Per eundem christum

Ihesu qui in oracione tua ab angelo confortari vo- 2
luisti et factus in agonia prolixius orans guttas
sanguinis decurrentes in terra sudasti presta mihi per virtutem
tue orationis ut quociens ad te oro assit mihi tuus an-
gelus sanctus confortans me, quatinus recordacione tue passi-
onis fervore devocionis accensus et amore tui dul-
cedinis corporatus lacrimarum guttas sanguineas in re-
spectu tuo desudare et spiritum semper habeam promp-
tum ad tuam immensam clemenciam. Per christum

Ihesu qui ab uno discipulorum tuorum vendi et pro vili 3
precio vilipendi voluisti. da ut te pro nulla re transi-
toria nequeam commutare et vilipensiones meas
pro tui nominis gloria equanimiter tolerare. Per

Ihesu qui a discipulo tuo Juda tradi voluisti. da 4
ut te numquam tradam nec in prospero nec in tempore nec etiam
in mente calumpniatoribus quoque meis amoris offi-
cium non negare. Per eundem

Ihesu qui a iudeis sponte capi voluisti. doce me 5
omnes sensus meos intellectum spiritum et voluntatem in
obsequium tuum integre captivare ut tua merear
beatitudine a morte perpetua preservari. Per

Ihesu qui manibus peccatorum ligari voluisti absolve 6
vincula peccatorum meorum ligamina atque ... vin-

aulo propter quod tuorum sumus sit me constringe / ne
vnquam membra et anime mee vires scedant ad aliam
tue gratia voluntati // per dominum
7 Ihesu qui eciam tuos discipulos a te fugere permi-
sisti suscipe me fugitiuum seruum tuum et tene
me virtute superne tue nec sinas me contra
voluntate euagare
8 Ihesu qui vinctus armata manu tanquam male-
factor de loco ad locum duci exprobrabiliter volu-
isti da michi eam virtutem ut a nulla temptatione
maligni spiritus aut hominis mali seducar a tua
beneplacita voluntate
9 Ihesu qui ad annam primum duci et quod primitus vo-
luisti dominetur quod in me tacite et tacitur gra-
tia ut cuncta verba actus meos voluntates et de-
sideria prius quam in opus exeant ad examen
recte rationis tua gratia presentatae per dominum
10 Ihesu qui a petro apostolorum tuorum principe ter ne-
gari voluisti quem cum misericorditer respiciens
reatum suum deflere fecisti respice me oculo
tuo clementi et da michi te verbis et factis
nunquam negare et peccata mea digne deflere
atque a viciis me aplicans pectane et a casu pec-
11 ratorum per dominum
Ihesu qui a ministro anne alapam cedi voluisti
da michi graciam tuam que me a laude tua nunquam
cessare faciat et ab ocioso sermone compescat per
12 Ihesu qui ab anna ad caypham pontificem duci

voluisti et coram eo condempnari / da michi pro amore tuo
malorum iudicium persuasiones non metuere et in conspectu
tuo me tuta conscientia apparere Per
Jhesu qui te a iudeis falsis testimoniis accusare 13
voluisti / da michi falsas calumpnias nemini inferre /
et illatas pro tui nominis amore sufferre Per
Jhesu qui blasphemie contumelie tibi false imponi 14
pertulisti custodi me ne umquam nomen tuum per me
verbo vel facto blasphemetur / nec maledictum aut blas
phemiam per os meum proferat Per dominum
Jhesu qui ab impiis iudeis reum te esse mortis 15
conclamata voce audire non timuisti / gratia mea ne
reus eterne mortis inveniar in oculis tuis Per
Jhesu qui a iudeis colaphis cedi voluisti concede 16
michi sic orare te gratia ut operibus contrariis te nullatenus
colaphisizem Per
Jhesu qui sputis immundis iudeorum faciem tuam pulcher 17
rimam polluj voluisti / da michi faciem tue ymaginis
impressam in me meis fedis actibus aut cogitationibus
inquinare Per
Jhesu qui in faciem tuam speciosissimam iudeorum mani 18
bus cedi pertulisti / da michi quod tue ymaginis faciem
in me semper illesam illibatam que servare ne
cum iniquitatum mearum sceleribus manibus offendat Per
Jhesu qui faciem tuam gloriosissimam in qua desi 19
derant angeli prospicere velari pertulisti / illumina me
quesso luce celestis gratie et ymaginem tuam in me non
sinas aliquibus offuscari / Relaxare quoque culpe et ignorantie

Ad matut[inas]

Deus d[omi]n[u]s m[eus] respice in me q[ui]a am[ore] de[…] […]sti […] a salute mea v[er]ba delictor[um] meor[um]
Deus m[eus] cla[mabo] p[er] die[m] et n[on] exaudies et nocte et n[on] ad insipienciam m[ihi]
Tu a[utem] in s[an]c[t]o habitas laus Isr[ae]l
In te speraverunt patres n[ost]ri speraverunt
20 et liberasti eos Ad te clamaverunt et salvi f[a]c[t]i s[un]t in te
speraverunt et n[on] s[un]t confusi. Gl[ori]a p[at]ri

a corde meo digneris auferre Q[ui] vi[vi]s. Collecta

Ihesu qui a […]dibriis prophetizare iussus fuisti prophe-
tiza obsecro ut sciam q[ui]b[us] et qual[is] ego su[m] miser
qui totiens manu[m] s[er]vi cepit c[ompatiendo] dolor te p[er]cussi p[er]

Domine ihesu xp[ist]e qui hora p[ri]ma p[ro] humana
21 salute pylato iudici p[re]sentari voluisti da
m[ihi] amore tui mortis nulla potestate despicere sed o[mn]ibus
maioribus meis digne obedire p[er]. Collecta

22 Ihesu qui cora[m] pylato de multis falsis accusari
voluisti testimoniis custodi me a fallaciis linguaru[m]
et da in fide xp[ist]iana no[n] fallaciter sed tu bonis
vocant[ur] p[er]ficere Q[ui] viv[is] Collecta

23 Ihesu qui a pylato ad herode[m] mitti voluisti
et remitti no[n] renuisti concede m[ihi] ut[…] bono
a[n]i[m]o p[ro]p[ter] te maior[um] subdi imperiis et alac[ri] corde
ad obedientia[m] sine mora concurrere Q[ui] viv[is]

24 Ihesu qui ab multis s[er]monibus derisorie interro-
gatus nec et ad vllu[m] v[er]bu[m] respondere curasti
doce me quod oportet p[ro]p[ter] te s[er]monibus deriso-
riis pacienter audire et mea iactancia cu[m] sile-
co deuitare Q[ui] ver dum Collecta

25 Ihesu qui cora[m] herode falsas tot te accusa-
tores nec v[er]ba i[n]terpellare voluisti doce me uigilo[rum]
no[n] frangi iniuriis sat q[ue] misteria no[n] propalare
indignis Q[ui] ver dum Collecta

26 Ihesu qui ab herode et exercitu suo sperni
no[n] renuisti da m[ihi] mundanu[m] fastu[m] despicere
et malo[rum] despectus p[ro] iusticia no[n] curare Q[ui] ver dum

Ad p 93

Ego autem sum vermis et non homo, opprobrium hominum et abiectio plebis. Omnes videntes me deriserunt me, locuti sunt labiis et moverunt caput. Speravit in domino, eripiat eum, salvum faciat eum quoniam vult eum. Quoniam tu es qui extraxisti me de ventre, spes mea ab uberibus matris mee. In te proiectus sum ex utero, de ventre matris mee deus meus es tu, ne discesseris a me.

Jhesu qui veste alba indui et tamquam stultus ab Cta pri
Herode illudi voluisti da michi huius mundi pruden-
tiam que apud te stultitia est caute declinare et ad
te qui es vera sapientia pervenire. Per dominum. Ora(tio)

Jhesu qui ab Herode ad Pylatum remitti et per 28
hoc amicitiam inter eos fieri voluisti da michi iniquorum
adversum me colanciam non timere, sed eorum concer-
tationes sic me perficere ut tibi merear conformari. Per

Domine Jhesu Christe fili dei vivi qui hora 29
diei tertia pro salute humana a iudeis reprobari
voluisti petentibus eis Barraba latronem dimitti, te
vero auctorem vite crucifigi, da michi te creatorem meum
pre omnibus semper [illegible] diligere et pro nulla re creata te 30
umquam reprobare. Collecta

Jhesu qui vestibus tuis exui et flagellis apparari vo-
luisti da michi veterem hominem nuda peccatorum meorum con-
fessione exuere et in [illegible] conspectu tuo me mundum incul-
patum apparere. Per dominum. Collecta

Jhesu qui ad statuam ligari et flagellis cedi voluisti 31
da michi flagella paterne tue correptionis libenter sus-
tinere, et te meis peccatis numquam denuo flagellare. Per

Jhesu qui veste purpurea illusorie indui voluisti 32
da michi iugem memoriam tue passionis induere et peccata
mea caritatis purpura operire. Per Collecta

Jhesu qui corona spinea coronari voluisti fac 33
me digna penitentia sic compungi ut a te merear in ce-
lestibus coronari. Per Collecta

Jhesu qui arundine pro sceptro in dextera tibi dari volu- 34
isti obsecro ut imbecillitatem meam dextere tue potentie

35 iusticiae digneris ut regnum tuum in me iugiter confirmetur
Ihesu qui a militibus genuflexo dicentibus Aue rex
iudeorum irrisorie adorari voluisti presta ut te deum
meum in spiritu et veritate adorem et regem meum
venerabiliter salutem Per dominum Collecta
36 Ihesu qui a militibus alapis cedi voluisti fac me
verbis et operibus tibi semper plaudere et aliorum
opera et in mala in bonum converti credere Per Coll
37 Ihesu qui a militibus pylati deliciosissimam faciem
tuam conspui voluisti presta ut faciem tuam in sacramenti
eucaristie susceptione indigna non polluam et consci-
38 enciam meam immundis cogitacionibus non fedem Per Col
Ihesu qui arundine caput tuum percuti voluisti presta
quesumus ut per eandem vitam meam te caput nostrum non
offendere sed tibi placidis moribus deservire Per
39 Ihesu qui cum insigniis illusionibus a pylato iude-
is conspectari voluisti da ut conspectacionem tuam
vanae gloriae devitare et cum conspectu tuum cum
40 eisdem insigniis misticis comparare Per dominum Collecta
Ihesu qui terribiles voces iudeorum clamancium cru-
cifige audire non expavisti da ut inimicorum meorum
verbis exsecrabilibus non terreri et lingua mea
proximorum nocumentum non inferre Per Coll
Domine ihesu christe fili dei vivi qui hora
1. diei sexta pro salute humana ante tribunal
pylati adduci et iudicio sisti voluisti da
ut ante tribunal mentis meae consedere et me ipsum
de culpis meis coram testio districtius iudicare
iudicium quoque tuum in adversis tam paciens sustinere

1. Ad 3am
Cum tibi propria ... et non est
qui adiuvet ... respiceret
me ... tantum ...
obprobrium ... quesiveram qui ... me
est sicut ... et ...
... effusus sum et dispersa sunt
omnia ossa mea factum est cor meum
tamquam cera liquescens in medio ventris mei
Gloria patri

subire ut iudicio tuo extremo valeam securus astare p̄ 22
Ihesu qui sentencia dampnacionis ad mortem morte ante
crucis iniuste subire voluisti / fac me ipsam mortis
sentenciam sive in corpore sive in anima non mereri / et tui
timore iniqua hominum iudicia non metuere p̄ Collecta
Ihesu qui crucem tuam propriis humeris baiulare volu- 23
isti fac me crucem arctioris penitencie forte apprehende-
re ea quod post te hodie et omni tempore ob tui nominis amo-
rem baiulare p̄ Collecta
Ihesu qui ad crucifigendum in golgata duci volui- 24
sti deducas me in semita mandatorum tuorum ut cum mu-
lieribus tue sequar vestigia passionis et super me
ipsum flere miseriam proprie condicionis p̄ Collecta
Ihesu qui in cruce vestibus expoliari et denudari 25
voluisti / fac me ab omnibus mundanis rebus [illegible] sic
tota mea salute [illegible] denudari quatinus nuda crucem
nudus sequar per Collecta
Ihesu qui in cruce extendi voluisti ita atrociter ut 26
omnia ossa tua numerari potuissent / fac me omnia
membra mea vires quam corporis et anime mee ad
laudem tuam extende et ad amorosos amplexus
tuos dulces aspirare per eundem Collecta crucis
Ihesu qui durissimis clavis affigi voluisti ac per 27
hoc cyrographum peccatorum nostrorum et mortis cruci
ti affixisti confige quesumus carnes meas ut per [illegible] crucis
firmiter inhereat semper tue confixus sum cruci p̄
Ihesu qui manum tuam sinistram clavis perforari ... affigi
voluisti da in cunctis mala adversancia in cuius 28
de manu tua dulcissima velud refugium et in

eo contra singula adversancia remedium salutife-
rum invenire Per dominum Collecta
Ihesu qui manum dextram clavo perforari cruci que
9 affigi voluisti da michi opera mea bona que tu ope-
raris in me in eiusdem manus tue sacratissime
vulneris cum graciarum actione recordatione tuenda que negligenter acta
mea ad implere Per dominum Collecta
10 Ihesu qui sacratissimos pedes tuos clavo duris-
simo perforari cruci que affigi voluisti da michi quo-
tiescumque cogitacionibus affectionibus seu desideriis mali
infestor ad vulnus pedis tui sinistri recurrere
11 et exinde salubria medicamenta haurire Per
Ihesu qui salvifico vulnere pedis tui dextri fon-
tem nobis gracie scaturire fecisti da michi omnia bona
desideria eiusdem vulneris tui osculo amoroso infi-
gere et extra tuis divinis desideriis meis et in eum
12 coaptare Per dominum Collecta
Ihesu qui in cruce levari et sic a terra exaltari
voluisti fac me ipso a terrenis affectibus sublevari
et mente continue in celestibus conversari Per Collecta
13 Ihesu qui inter duos latrones crucifigi et cum sce-
leratis reputari voluisti da spiritum meum in me-
dio carnis et mundi crucifigi quatinus extremis in-
feriores sic crucifixus in te medio conquiescam Per
14 Ihesu qui vestimenta inter crucifixores tuos divi-
di et super tunica tua inconsutilem sorte mitti
voluisti da michi sanctorum tuorum exempla tu man-
datorum tuorum observanciam principaliter et caritate sem-
15 per integra servare Per dominum Collecta Ihesu nazarenus rex
Ihesu qui titulum triumphalis superscripcionis illusorie

diffamari voluisti da michi sub eodem tytulo tuo sic
strenue militare ut trophea tua hostis perterritus
non audeat appinquare. Per dominum. Collecta
Ihesu qui in cruce positus opprobrabilibus verbis il- 16
ludi voluisti da michi ut nulla dyabolica vel huma-
na suggestione de sublimi sancte religionis
culmine descendere sed in tui amoris amplexu
firmus iugiter permanere. Per. Collecta
Ihesu qui tibi ab uno latronum illusorie ex- 17
probrari et ab altero venerabiliter confiteri voluisti
fac me pro tui nominis gloria malignorum impro-
peria equanimiter sustinere et cum illo latrone ve-
nerabiliter paradisi gaudia possidere. Per dominum. Coll
Ihesu qui in cruce positus materne compassioni compati- 18
ens eam tuo dilecto discipulo commendare curasti
commendo tibi animam meam et corpus meum in illa
dilectione qua matrem tuam virginem virgini commendasti
Domine Ihesu Xpe fili dei vivi qui 19
hora diei nona pro salute humana pen-
dens in cruce voce magna clamasti Hely
Hely lamazabathani hoc est deus meus deus
meus ut quid dereliquisti me da michi in omni tribula-
tione et angustia mea ad te clamare voce
cordis nec tu me patiaris velud derelictum
a te reprobari. Per. Collecta
Ihesu qui nostram salutem sitiens aceto et vino mixto felle 60
potari voluisti fac me vinum devotionis cum
mirra carnis mortificationis ac felle penitencialis

Ad vi^a
Aruit tamquam testa virtus mea et
lingua mea adhesit faucibus meis
et in pulverem mortis deduxisti me
quoniam circumdederunt me canes multi
consilium malignantium obsedit me. Foderunt
manus meas et pedes meos dinume-
raverunt omnia ossa mea. Ipsi vero con-
sideraverunt et inspexerunt me. Diviserunt
sibi vestimenta mea et super vestem meam
miserunt sortem. Tu autem domine ne elon-
gaveris auxilium tuum a me ad
defensionem meam conspice. Gloria patri

copulacionis tibi digne offerre actu infidelitatis
et scandali nequaquam bibere sed gustare quam suauis
et michi domine deus meus

61 Deus qui consumacionem totius passionis tue
in summa deo patri offerens dixisti con-
summatum est, da michi omnia per me te cooperante bene
acta et passa ad tuam laudem consummare et con-
62 summata per te deo patri offerre. qui. Collecta
Jhesu qui in cruce moriens animam tuam deo patri
commendasti da michi in hac vita spiritualiter sic com-
mori tecum ut tu in hora mortis mee digneris animam
63 meam miseram tibi habere commendatam. per. Collecta
Jhesu qui latus tui corporis mortui lancea aper-
iri voluisti et exinde sanguinem et aquam
exire permisisti vulnera cordis mei lancea
caritatis ut tuis dignus efficiar sacramentis que
de eodem sacro latere profluxerunt qui viuis et regnas per. Vespere
64 Domine Jhesu Christe qui hora diei vesper-
tina pro salute humana mortuus de cruce
deponi voluisti et a Joseph et Nycodemo
aromatibus condiri et in sindone munda invol-
ui da michi de sacro altari tuo ac si de ara crucis
corpus tuum verum digne suscipere et venerandis aro-
matibus condire mundo corde et corpore post Jhesum
iugiter seruare. qui. Completorium
65 Domine Jhesu Christe fili dei viui qui hora
completorii pro salute humana in monumento
nouo exciso in petra sepeliri lamentatum custodiri
voluisti da michi te in toto corpore meo spiritualiter

Ad [illegible]

[illegible]

Ad vesperas

[illegible]

sepelire lamentu custodire diligent ut et ego tecu
to sepulcro ad resurrectionis gloriam merear pervenire

lxxiiij lxvi

Ad completorium.

Nunc dum est [illegible] et ipse duabus [illegible]
conducentur et adorarunt [illegible] supplices [illegible]
in [illegible] eius cadet [illegible] descendunt in terra
et tua [illegible] alli [illegible] et [illegible] meum semet [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] pred et

It[em] pri[m]us articulus est p[ro]missio[n]is et tempore assumptio — f[olio] 1
It[em] 2[u]s est sudor[is] sanguinei in orto destillatio — f[olio] 2
It[em] 3o est venditio — f[olio] 5to
It[em] 4us est traditio — f[olio] 7mo
It[em] 5tus est captivatio — f[olio] 9mo
It[em] 6tus est ligatio — f[olio] 11mo
It[em] 7mus est discipulorum fuga — f[olio] 13
It[em] 8us est ductio — f[olio] 14mo
It[em] 9us p[re]sentatio d[omi]n[i] cora[m] Anna — f[olio] 15mo
It[em] decimus est negatio Petri p[ri]ma — f[olio] 16mo
It[em] undecimus est alapizatio — f[olio] 18o
It[em] duodecimus est p[rese]ntatio Cayphe — f[olio] 19mo
It[em] t[er]cius decimus est falsi testimonii delatio — f[olio] 20mo
It[em] q[ua]rtus decimus est blasphemie falsi impositio — f[olio] 20mo
It[em] quintus decimus est ad mortem condempnatio — f[olio] 24o
It[em] sextus decimus est percussio in collo — f[olio] 22o
It[em] septimus decimus est consputio in faciem — f[olio] 23o
It[em] decimus octavus est in facie percussio — f[olio] 24o
It[em] decimus nonus est faciei velatio — f[olio] 26o
It[em] vicesimus est conplacitum Iudeorum acceptatio — f[olio] 27o
It[em] vicesimus primus est p[rese]ntatio cora[m] Pylato — f[olio] 28o
It[em] vicesimus secundus est accusatio de falsis — f[olio] 29mo
It[em] vicesimus tercius est missio ad Herodem
It[em] vicesimus quartus est derisio ab Herode — f[olio] 30mo
It[em] vicesimus quintus est accusatio delata coram Herode
It[em] vicesimus sextus est despectio ab Herode — f[olio] 36o
It[em] vicesimus septimus est illusio veste alba
It[em] vicesimus octavus est remissio ad Pylatum — f[olio] 33o
It[em] 29 est p[ro] Christo Barrabe liberatio — f[olio] 34o
It[em] 30us est vestimentorum expoliatio — f[olio] 34o
It[em] 31us est flagellatio — f[olio] 36o
It[em] 32us est vestis purpuree induitio — f[olio] 37o
It[em] 33us est corone spinee capiti impositio — f[olio] 38
It[em] 34 est arundinis in dexteram datio
It[em] 35 est adoratio et salutatio irrisoria — f[olio] 38
It[em] 36 est a militibus alapizatio
It[em] 37 est militibus consputio — f[olio] 39
It[em] 38 est capitis cum arundine percussio
It[em] 39 est flagellati et illusi ostentatio — f[olio] 40
It[em] 40 est p[ro]cessus accelaratio — f[olio] 41
It[em] 41 est ad tribunal adductio — f[olio] 43
It[em] 42 est ad mortem finalis condempnatio — f[olio] 44
It[em] 43 est crucis baiulatio — f[olio] 45
It[em] 44 est ad crucifigendum ductio in Golgatha — f[olio] 47

Item 25 est cum cruce expoliatio — f° 28
Item 26 est in cruce extensio — f° 29
Item 27 est crucifixio — f° 30
Item 28 est perforatio manuum et pedum — f° 30
Item 29 est perforatio manus sinistre super dexteram — f° 32
Item 30 est perforatio pedis sinistri super dextrum
Item 31 est perforatio secundi pedis super dextrum — f° 33
Item 32 est in crucem levatio — f° 34
Item 33 est latronum cum eo crucifixio — f° 35
Item 34 est vestimentorum eius divisio — f° 36
Item 35 est tituli suprascriptio — f° 37
Item 36 est crucifixi illusio — f° 38
Item 37 est latronis conversio — f° 39
Item 38 est matris doloris compassio — f° 40
Item 39 est patris a deo derelictio — f° 41
Item 40 est aceti potatio — f° 43
Item 41 est totius passionis consummatio — f° 44
Item 42 est exspiratio vel mors — f° 45
Item 43 est lateris lanceatio — f° 47
Item 44 est de cruce depositio — f° 70
Item 45 est sepultura — f° 72

[illegible]

E
Ms. 219.1

ndecima die dominica tercia mensis Junij Pontificatus sanctissimi in xpo patris
testiumque infrascriptorum presentia personaliter constitutus discretus vir Johannes
quo melius et efficatius potuit et debuit fecit constituit creauit et solempniter
orum gestores ac nuncios speciales et generales Ita tamen quod specialitas generalitati non
sen fiis Adolphum Wernicheluht Wederu huberting et henricum fabri
heodericum Eysenbeke in Oetmersem Rectorem Necnon Gherardum vo
Nicolaum van ouerhaghen Johannem Wender et Nicolau custodem in
ita quod non sit melior condicio occupantis sed quod unus eorum incepit alter eorum
end et notificand per ipso constituente et eius nomine nonnullas litteras apostolicas
executoribus Subexecutoribus Officialibus in ipsis litteris siue processibus nominatis et
quandam gratiam expectatiuam eidem constituenti per dominum nostrum dominum Rom
vno uel duo seu tribus beneficio seu beneficiis ecclesiastico uel ecclesiasticis ecclesiarum si
Decanorum Scolasticorum et Capitulorum singulorumque Canonicorum et personarum eccia
ssponem quam uel diuisim presentandi factas et processibus executorum et Subexecutores
alit inx eorum continentiam et tenorem Necnon ad acceptandum per ipso constituente
que et a quibuscumque seu quocumque collatione uel confendum debiti seu defend
que Jus remaneat sibi saluum et illesum ad alia beneficia sibi de iure
dei et illud uel illa sibi conferri et assignari faciend petend et obtined ac
dno petend possessionemque ipsorum beneficiorum [illegible] et
et consuetudini ecclesie seu ecclesiarum In qua seu quibus huiusmodi beneficium seu benefi
nemus eorundem a quibuscumque personis petend exigend leuand et recipiend
m pensionem dand omnes et singulos fructus redditus et prouentus quorum
onis tam ecclesiasticis quam secularibus in totum uel in parte quam seu diuisim ipsum
ficia seu beneficiorum ipsorum requirit necnon ad petend leuand et recipiend
quibuscumque colonis prouisoribus decimatoribus arrendatoribus pensionariis
om petend ac pro premissis omnibus et singulis et ab eis dependen emergen et connex
[illegible] uel dirigend ecclesiasticis et secularibus quantumque dicere sufficien
cipiunque et eius Jura ac bona defendend libellum seu libellos et quascumque peticiones
de Calumpnia vitandi et veritate dicenda cum omnibus et singulis Capitulis
quamcumque prestand et cuiuslibet alterius [illegible] videnda ponend et articuland positiones
[illegible] quam ponend et partis videnda positiones et articulos declarand et
stes aduerse partis Jurare videndum in eos et eorum dicta dicend crimina et de
seu beneficia [illegible] et decernend In causa et causis concludend et concludi
diffinitiuam feri petend et audiend et ab ea seu eis ac a quolibet alio
[illegible] appellacionem intimand insinuand et notificand [illegible] et missi
[illegible]

